ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

ปริญญานิพนธ์

ของ

พวงผกา มหาวีรชาติกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
ตุลาคม 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จ
30: 176
ท๕๕๓

ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

บทคัดย่อ

ของ

พวงผกา มหาวีรชาติกุล

5545

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
ตุลาคม 2545

พวงผกา มหาวีรชาติกุล. (2545). *ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ดร.นิยะดา จิตต์จรัส, อาจารย์สมเกียรติ ทิพยทัศน์

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1. ศึกษาระดับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ทั้งโดยรวมและแต่ละด้าน 2. ศึกษาและเปรียบเทียบการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน จำแนกตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม (ได้แก่ เพศ, เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น, อายุ, ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้และสภาพการใช้ชีวิต) 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน และ 4. ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สำคัญในการทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นบุคคลรักเพศเดียวกันในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน ที่สังกัดอยู่ในกลุ่มอัญจารี, กลุ่มXq28 และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มหรือบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำ ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป โดยแบ่งเป็นหญิงรักเพศเดียวกันจำนวน 100 คน และชายรักเพศเดียวกัน จำนวน 100 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันตามการรับรู้ของบุคคลรักเพศเดียวกัน และแบบวัดการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t – test) การทดสอบค่าเอฟ (F – test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. บุคคลรักเพศเดียวกันมีการปรับตัวในระดับดี ทั้งในด้านรวมและด้านย่อยแต่ละด้าน

2. การเปรียบเทียบการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน เมื่อจำแนกตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม พบว่า

2.1 หญิงรักเพศเดียวกันปรับตัวได้ดีกว่าชายรักเพศเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.2 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศที่แท้จริงตรงกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น และบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศที่แท้จริงขัดแย้งกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.3 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.4 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.5 บุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.6. บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้ต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.7 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต มีการปรับตัวดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่นอกบ้านตามลำพัง และบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอาศัยอยู่กับบิดามารดา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. ทัศนคติของบุคคลแวดล้อม (บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป) ต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

4. ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 คือ ทัศนคติของบุคคลทั่วไป ทัศนคติของเพื่อน และทัศนคติของบิดา ตามลำดับ ส่วนตัวแปร เพศ เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สภาพการใช้ชีวิต ทัศนคติของมารดาและทัศนคติของญาติพี่น้อง ไม่สามารถทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้

ATTITUDES OF SURROUNDING PEOPLE TOWARD HOMOSEXUALS AND HOMOSEXUALS' ADJUSTMENT

AN ABSTRACT

BY

PHUANGPAKA MAHAVEERACHARTKUL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University
October 2002

Phuangpaka Mahaveerachartkul. (2002). *Attitudes of Surrounding People Toward Homosexuals and Homosexuals' Adjustment*. Master thesis, M.Ed. (Developmental Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Dr.Niyada Chitcharat, Mr.Somkiat Tipayathasn.

The Purposes of this research were : 1) to study the level of homosexuals' adjustment, 2) to study and compare the adjustment of homosexuals according to variables of bio-social characteristics (ie. sex, sex wanted to be, age, education level, occupation, income, and living condition, 3) to investigate the relationships between attitudes of surrounding people toward homosexuals and homosexuals' adjustment, 4) to find the significant predictors in predicting the homosexuals' adjustment.

The sample of this study consisted of 200 homosexuals in Bangkok area who were member of anjaree group, Xq28 group and another homosexuals who contacted or as recommended by the members in these groups. They were from 26 years old and above, with 100 lesbians and 100 gays, and were drawn by purposive sampling.

The instruments used for collecting data were a background questionnaire, an attitude of surrounding people toward homosexuals questionnaire and a homosexuals' adjustment test.

The data was analysed by frequency, percentage, mean, standard deviation (S.D.), t-test, F - test, Pearson product moment correlation coefficient and Multiple regression analysis.

The results of this study were as follows :

1. The homosexuals' adjustment were at good level, both in terms of overall and each sub area of adjustment.

2. The comparison of homosexuals' adjustment according to variables of bio-social characteristics, were as follows :

2.1 Lesbians adjusted themself significantly better than gays at .05 level.

2.2 Homosexuals who had real sex the same as sex wanted to be and homosexuals who had real sex different from sex wanted to be were not different in adjustment.

2.3 Homosexuals with different ages were not different in adjustment.

2.4 Homosexuals with different levels of education were not different in adjustment.

2.5 Homosexuals with different occupations were not different in adjustment.

2.6 Homosexuals with different levels of income were not different in adjustment.

2.7 Homosexuals who stayed with homosexual like husband-wife adjusted themselves better than homosexuals who stayed alone and those who stayed with parents at the significant level of .05

3. The attitudes of surrounding people (father, mother, relatives, friends and other people) toward homosexuals were positively related with homosexuals' adjustment at the significant level of .01

4. The variables which significantly predicted homosexuals' adjustment at the .001 level were : attitudes of other people, attitudes of friends and attitudes of father; where as sex, sex wanted to be, age, education level, occupation, income, living condition, attitudes of mother and attitudes of relatives were not able to predict of homosexuals' adjustment.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

ของ
นางสาวพวงผกา มหาวีรชาติกุล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาภรณ์ หะวานนท์)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2545

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร. นิยะดา จิตต์จรัส)

.....กรรมการ
(อาจารย์ สมเกียรติ ทิพยทัศน์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัฒนา ศรีสัตย์วาจา)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

ประกาศคุณูปการ

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะได้เข้ามาเรียนในระดับปริญญามหาบัณฑิตเคยคิดไว้ว่า การสอบเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทเป็นเรื่องยาก และเมื่อได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาต่อแล้วจึงได้รู้ว่าการเก็บหน่วยกิตให้ครบตามหลักสูตรเป็นเรื่องที่ยากยิ่งกว่า แต่ทั้งหมดนี้ก็ไม่สามารถเทียบได้กับการทำปริญญานิพนธ์เพียงฉบับเดียว ซึ่งถือว่าเป็นด่านที่ลำบากยากเข็นที่สุดของเส้นทางมหาบัณฑิต สิ่งนี้ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงภาพยนตร์เรื่อง Water World ที่กลุ่มตัวละครเอกของเรื่องต้องเดินเรือไปทั่วทุกขอบโลก เพื่อเสาะแสวงหาแผ่นดิน โดยไม่รู้ว่าจะต้องเดินเรือไปในทิศทางใด มีหลายครั้งที่อยากจะถอดใจละทิ้งภาระหน้าที่ และหลายครา ที่เบื่อหน่ายกับการรอคอย จะหันหน้าไปทางไหนก็เจอแต่ความเวิ้งว้าง และไม่รู้ว่าอีกนานเท่าไรจึงจะเจอกับจุดหมายปลายทาง รู้เพียงแต่ว่าไม่ว่าจะพบเจอกับอุปสรรคใดใด ไม่ว่าจะยากลำบากเพียงไหน ก็ต้องเดินทางไปให้ถึงจุดหมายปลายทางให้ได้

ความสำเร็จของข้าพเจ้าในวันนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยถ้าปราศจากความกรุณาอย่างยิ่งของ อาจารย์ ดร. นิยะดา จิตต์จรัส ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความเอาใจใส่ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำวิจัย ตลอดจนให้กำลังใจด้วยดีมาตลอดเปรียบเสมือนมารดาที่คอยชี้ทางสว่างแก่บุตร ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สมเกียรติ ทิพยทัศน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผศ.วัฒนา ศรีสัตย์วาจา และผศ.ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อแก้ไขต่างๆ รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ให้ผู้วิจัยได้นำมาใช้เพื่อการวิจัยตราบจนทุกวันนี้

ขอขอบคุณคุณฉันทลักษณ์ รักษาอยู่ และคุณอาร์ต จากกลุ่มเพื่อนสีม่วง ที่ช่วยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณ คุณเจมส์ บอร์น จากกลุ่ม Xq28.net ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณสมาชิกกลุ่มอัญจารี, กลุ่มXq28และผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่ไม่อาจกล่าวได้หมดในที่นี้ โดยเฉพาะคุณอัจฉรา วิทิตชาญไชย คุณสุรีรัตน์ ทรัพย์เสรีชัย ซึ่งคอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษาทั้งด้านการเรียนและการทำปริญญานิพนธ์ด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณพี่ไผ่แก้ว สุวรรณโพธิ์ ที่เป็นผู้จุดประกายให้ข้าพเจ้าคิดหันเหเส้นทางชีวิตมาสนใจศึกษาด้านจิตวิทยา และเป็นผู้กระตุ้นเตือนข้าพเจ้าเสมอไม่ให้ย่อท้อต่อหนทางของมหาบัณฑิตเส้นนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ชีวิตและทุกสิ่งทุกอย่างแก่ลูกจนทำให้ลูกมีวันนี้ได้ ขอขอบคุณ "มหาวีรชาติกุล" ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ มอบความห่วงใย และเป็นกำลังใจดีดีในการทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายสุดนี้ คุณงามความดีและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอน้อมบูชาแด่พระคุณของบิดามารดา ที่เป็นผู้ให้ชีวิต คณาจารย์ทุกท่าน ที่มอบวิชาความรู้ให้อย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย และพี่ไผ่แก้ว สุวรรณโพธิ์ ผู้เป็นแรงบันดาลใจแก่ข้าพเจ้า

พวงผกา มหาวีรชาติกุล

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
	ความสำคัญของการวิจัย	6
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	7
	ตัวแปรที่ศึกษา	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ	8
	นิยามปฏิบัติการ	10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคลรักเพศเดียวกัน	12
	ความหมายของการรักเพศเดียวกัน	12
	ลักษณะของการรักเพศเดียวกัน	14
	การศึกษาเกี่ยวกับการหาตัวบ่งชี้ถึงการเป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน	16
	สาเหตุและทฤษฎีของการเกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน	18
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน	25
	กลุ่มอัญจารี	28
	กลุ่มชายรักชาย	31
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว	31
	ความหมายของการปรับตัว	31
	สาเหตุของการปรับตัว	33
	ลักษณะของการปรับตัวที่ดีและไม่ดี	36
	ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว	39
	ข้อมูลและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันของไทย	42
	ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน และการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน	43
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางชีวสังคมและการปรับตัว	47
	สรุปกรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย	56
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	56
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	62
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย	64
	ตอนที่ 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรต้นและตัวแปรตาม	64
	ตอนที่ 2 แสดงคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ทั้งโดยรวมและแต่ละด้าน	68
	ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกัน เมื่อจำแนกตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม	68
	ตอนที่ 4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน อันได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป กับตัวแปรตาม คือ การปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน	76
	ตอนที่ 5 การศึกษาอำนาจในการทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน	77
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
	สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย	78
	สรุปผลการวิจัย	80
	อภิปรายผล	81
	ข้อเสนอแนะ	87
	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	87
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	89
บรรณานุกรม		91
ภาคผนวก		100
ประวัติย่อของผู้วิจัย		114

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ	64
2	คะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ทั้งโดยรวมและแต่ละด้าน	68
3	เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามเพศ	68
4	เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามเพศที่ตนคิดอยากเป็น	69
5	เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามอายุ	70
6	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุต่างกัน	70
7	เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามระดับการศึกษา	71
8	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาต่างกัน	71
9	เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามอาชีพ	72
10	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอาชีพต่างกัน	72
11	เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามรายได้	73
12	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้ต่างกัน	73
13	เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามสภาพการใช้ชีวิต	74
14	วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตต่างกัน	74
15	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยการปรับตัวรวมของกลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกัน ที่มีสภาพการใช้ชีวิตแตกต่างกัน	75
16	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นคือ ทัศนคติของบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป ต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับตัวแปรตาม คือ การปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน	76
17	ตัวทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันจากตัวแปรทำนาย	77
18	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน	113

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ หน้า
1 แผนภูมิการปรับตัว 35
2 กระบวนการปรับตัว 36

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

การเกิดพฤติกรรมรักร่วมเพศ (homosexuality) นั้นไม่สามารถระบุระยะเวลาที่แน่นอนได้ว่าถือกำเนิดขึ้นตั้งแต่ยุคสมัยใด มีแต่เพียงหลักฐานที่ปรากฏให้เห็นเป็นภาพวาดตามฝาผนังถ้ำของมนุษย์ยุคหินตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นที่ถกเถียงกันเรื่อยมาว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งปกติหรือไม่ ทั้งนี้โดยความเป็นจริงแล้วการปฏิเสธหรือการยอมรับบุคคลรักร่วมเพศนั้นจะขึ้นอยู่กับแต่ละยุคสมัยแต่ละสังคมวัฒนธรรม ซึ่งในสมัยกรีกและโรมันนั้นพฤติกรรมรักร่วมเพศได้รับการยอมรับจากสังคมและไม่ถือว่าเป็นสิ่งผิดปกติ โดยผู้ที่เป็นรักร่วมเพศสามารถแสดงออกได้อย่างเปิดเผย สังคมยอมรับว่าเป็นการแสดงความรักตามธรรมชาติของมนุษย์ (ประณม จั่นทิม. 2537 : 28) ซึ่งรักร่วมเพศเป็นอีกวิธีหนึ่งของพฤติกรรมทางเพศ ทั้งนี้นักปราชญ์ที่มีชื่อเสียงที่เป็นบุคคลรักร่วมเพศในยุคสมัยกรีกโรมันนี้ ได้แก่ Plato, Socrates, Leonado da Vinci (รัจรี นพเกตุ. 2542 : 82) แม้แต่ในสมัยอียิปต์โบราณพฤติกรรมรักร่วมเพศก็ไม่ถือเป็นเรื่องน่าอับอาย (จุมพต สายสุนทร. 2526 : 60) นอกจากนี้ในชนเผ่าอเมริกันอินเดียนพื้นเมืองก็ได้ยกย่องให้กลุ่มรักร่วมเพศก้าวสู่ตำแหน่งปกครองชั้นสูงได้ (อักษราวุธ. ออนไลน์. 2544) และที่ประเทศญี่ปุ่นถือว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นสิ่งปกติและปฏิบัติกันในหมู่ซามูไรและพระ (ทิศ โชติวัฒนตระกูล. 2526 : 1) ในเวลาต่อมาเมื่อคริสต์ศาสนาได้เผยแผ่เข้ามาและมีอิทธิพลต่อบุคคลทุกระดับชั้น ทำให้ความเชื่อของคนในสังคมตะวันตกเปลี่ยนไป โดยให้ถือว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นความผิดและเป็นบาป (วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. 2529 : 77)

ต่อมาราวคริสตศวรรษที่ 6 ได้มีการบันทึกขึ้นว่า จักรพรรดิจัสติเนียนมีพระบรมราชโองการให้จัดประมวลกฎหมายของจักรวรรดิโรมันในตอนหนึ่งได้กล่าวถึงโทษแห่งความผิดฐานประพฤติผิดเป็นรักร่วมเพศว่า เป็นเรื่องที่น่าเสื่อมเสียอันถือได้ว่าเป็นความผิดทางอาญาอย่างร้ายแรง ผู้ประพฤติต้องถูกลงโทษโดยการเผาทั้งเป็น นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาภายใต้อิทธิพลของคริสต์ศาสนาและกฎหมายโรมัน อันมีผลต่อสำนึกทางศีลธรรม กฎหมายและระบอบการเมืองการปกครองของยุโรปติดต่อกันมาเกือบสองพันปี ต่างมีบทบัญญัติลงโทษการมีเพศสัมพันธ์กับคนเพศเดียวกันอย่างรุนแรงเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (กิตติศักดิ์ ปรกติ. 2526 : 88)

แต่เดิมนั้นในทางจิตเวชถือว่า บุคคลที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศนั้นเป็นโรคกามวิตถาร (sexual perversion) และจัดให้อยู่ในกลุ่ม "ความผิดปกติของบุคลิกภาพ" (personality disorders) ทั้งนี้เพราะความเป็นรักร่วมเพศส่วนใหญ่จะศึกษาจากแนวคิดของจิตแพทย์และแนวจิตวิเคราะห์ตามลักษณะของฟรอยด์ ซึ่งเห็นว่ารักร่วมเพศเป็นความผิดปกติทางจิตและถือว่าเป็นความเจ็บป่วยชนิดหนึ่ง และแนวคิดนี้เองที่มีอิทธิพลต่อการมองภาพลักษณ์ของบุคคลรักร่วมเพศเป็นเวลานาน จนกระทั่งในกลางคริสตศตวรรษที่ 20 เมื่อนักสังคมวิทยาซึ่งได้ทำการศึกษาความเป็นรักร่วมเพศอย่างเป็นระบบทำให้ทัศนคติต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศว่าเป็นความผิดปกติเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยให้ความสำคัญกับอิทธิพลของปรากฏการณ์ทางสังคมมากขึ้นและเห็นว่าความเป็นรักร่วมเพศไม่น่าแสดงถึงความเจ็บป่วยทางจิต ซึ่งในปี ค.ศ. 1974

ทางสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน (American Psychiatric Association (APA)) ได้ประกาศว่า พฤติกรรมรักร่วมเพศไม่ถือเป็นโรคจิตหรือมีความผิดปกติแต่ประการใด โดยจัดบุคคลรักร่วมเพศไว้ในพวก sexual orientation disturbance หรือที่เรียกว่าบุคคลผู้มีความผันแปรทางเพศ ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของทัศนคติในการยอมรับบุคคลรักร่วมเพศมีมากขึ้น (ดำรงชัย บัวล้อมใบ. 2535 : 2 ; อ้างอิงจาก อุดมศิลป์ ศรีแสงงาม. 2525 : 16. *เพศ*)

ต่อมาในปี ค.ศ. 1978 โกดี้(Goode) นักสังคมวิทยาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การที่นักจิตวิเคราะห์สรุปว่าความเป็นรักร่วมเพศเป็นความผิดปกติทางจิตนั้นค่อนข้างเป็นการด่วนสรุปเกินไป เพราะการอ้างว่าคนไข้ที่เข้ามารับการบำบัด เป็นตัวแทนของผู้รักร่วมเพศส่วนใหญ่นั้น ความจริงแล้วผู้ไปรับการรักษาเป็นเพียงบุคคลรักร่วมเพศส่วนน้อยซึ่งมีปัญหาทางจิตใจและต้องการความช่วยเหลือ แต่ยังมีบุคคลรักร่วมเพศอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมากที่ใช้ชีวิตอย่างปกติสุขสามารถปรับตัวได้ในสังคมและไม่มีความจำเป็นต้องพบแพทย์แต่อย่างใด ซึ่งจิตแพทย์เองก็อาจจะยังไม่เคยพบคนกลุ่มนี้เลย และโกดี้ยังได้อ้างถึงการศึกษาของฮูเคอร์(Hooker) ที่ศึกษาโดยให้กลุ่มบุคคลทั้งรักร่วมเพศและรักต่างเพศทำแบบทดสอบบุคลิกภาพแล้วให้นักจิตวิเคราะห์และนักจิตวิทยาคลีนิกตรวจสอบดูจากแบบทดสอบนั้น ผลปรากฏว่าไม่สามารถตรวจพบความแตกต่างของบุคลิกภาพระหว่างบุคคลทั้งสองกลุ่มได้อย่างแน่ชัด ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการที่แบบทดสอบนี้ไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างทางบุคลิกภาพของคนทั้งสองกลุ่มนี้ได้ หรืออาจเป็นเพราะความจริงแล้วคนทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างที่เด่นชัดก็เป็นได้ (บงกชมาศ เอกเอี่ยม. 2532 : 2)

ปัจจุบันสังคมสมัยใหม่บางแห่งไม่ว่าจะเป็นประเทศในแถบทวีปอเมริกาหรือยุโรป เช่น ประเทศแคนาดา, ฝรั่งเศส, เนเธอร์แลนด์หรือสวีเดน ได้มีทัศนคติที่เปิดกว้างต่อกลุ่มรักร่วมเพศ โดยในประเทศแคนาดา ที่เมืองโตรอนโต้ ได้มีการจัดพิธีสมรสเกย์ 1 คู่ และเลสเบี้ยนอีก 1 คู่ แต่รัฐบาลไม่รับจดทะเบียนสมรส (วิวาห์ชาวเกย์. ผู้จัดการรายวัน. 2544 : 25) ในขณะที่กฎหมายเนเธอร์แลนด์ได้อนุญาตให้บุคคลรักร่วมเพศสามารถเข้าพิธีสมรสได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2544 ประกอบด้วยคู่เกย์ 3 คู่และคู่เลสเบี้ยน 1 คู่ ซึ่งนายจ็อบ โคเฮน นายกเทศมนตรีกรุงอัมสเตอร์ดัม ได้เสนอร่างกฎหมายและการมีสิทธิรับบุตรบุญธรรมของบุคคลรักร่วมเพศภายใต้เงื่อนไขที่ว่าเด็กหรือทารกนั้นต้องเป็นชาวดัชต์หรือชาวเนเธอร์แลนด์เท่านั้น นอกจากนี้คู่สมรสที่เป็นรักร่วมเพศยังมีสิทธิหย่าร้างได้ตามกฎหมาย (พิธีสมรสเกย์ เลสเบี้ยน กฎหมายรับรองเป็นครั้งแรกในโลก ที่เนเธอร์แลนด์ : ฝรั่งเศส, เนเธอร์แลนด์, สวีเดน ผ่านร่างกฎหมายแล้ว. 2544 : 7) และในขณะเดียวกันที่ประเทศเดนมาร์กได้ให้สิทธิอย่างถูกต้องตามกฎหมายแก่การแต่งงานภายในเพศเดียวกัน (อักษราวุธ. ออนไลน์. 2544) หรือแม้แต่ในกองทัพของประเทศสหรัฐอเมริกาตามนโยบายหลักของประธานาธิบดีคลินตันได้มีการยกเลิกคำสั่งต่อต้านบุคคลรักร่วมเพศไม่ให้เข้ารับราชการในกองทัพ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาสิทธิมนุษยชน ดังนั้นนับตั้งแต่ปี ค.ศ.1993 เป็นต้นมา ทหารสหรัฐที่ถูกคัดเลือกใหม่จึงไม่ถูกถามในเรื่องนี้อีกต่อไป คนที่เป็นรักร่วมเพศจึงมีสิทธิเป็นทหารได้ (รัจรี นพเกตุ. 2542 : 83)

สำหรับสังคมไทยในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนไม่ได้กล่าวถึงสิทธิในเรื่องเพศ และการเลือกคู่ครองไว้โดยตรง ทั้งนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ยืนยันความเท่าเทียมกันของชายและหญิง และคุ้มครองไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติเพราะเพศ เชื้อชาติ และศาสนา แต่ไม่ได้ชี้ชัดลงไปถึงความโน้มเอียงทางเพศ ดังปรากฏตามมาตรา 30 บัญญัติว่า "บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน" และในวรรค 3 บัญญัติว่า "การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ... จะกระทำมิได้" (เกรียงไกร

เจริญธนาวัฒน์. 2543 : 70) ทั้งนี้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1458 บัญญัติว่า "การสมรสจะกระทำได้ต่อเมื่อชายและหญิง ยินยอมเป็นสามีภริยากัน และต้องแสดงการยินยอมนั้นให้ปรากฏโดยเปิดเผยต่อหน้านายทะเบียน ... " มาตรา 1466 บัญญัติว่า "สามีภริยาต้องอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยา" สำหรับการสมรสที่เป็นโมฆะได้ปรากฏในมาตรา 1450 คู่สมรสที่เป็นโมฆะ ก็คือ ญาติสืบสายโดยตรงขึ้นไปหรือรองลงมา พี่น้องร่วมบิดามารดา พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดา (ชุมชนเกย์ปี 2000 กับแง่มุมกฎหมายครอบครัว. 2543 : D6)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสำหรับสังคมไทยแล้ว กลุ่มบุคคลรักร่วมเพศมิไม่ได้รับการยอมรับทางกฎหมายและถือว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม ทำให้ผู้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศมักได้รับการประณามว่าเป็นคนที่มีความวิปริตทางเพศ มีการตั้งข้อรังเกียจเดียดฉันท์และมักจะถูกกีดกันจากทุกสาขาอาชีพ ดังปรากฏหลักฐานตามที่เป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์เมื่อปี พ.ศ. 2540 ว่ามีระเบียบห้ามผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศมาเรียนครูในสถาบันราชภัฏ เนื่องจากว่าเกิดการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องตามความคาดหวังของสังคมและเกรงว่าจะเป็นตัวแบบในการนำพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศไปสู่เด็กนักเรียน นอกจากนี้ในปี พ.ศ.2542 กรมประชาสัมพันธ์สั่งการไปยังสถานีโทรทัศน์ทุกช่องห้ามเสนอภาพของกะเทย เกย์ ทอม ดี้ ซึ่งถึงแม้ว่าทั้งสองประเด็นจะถูกยกเลิกไปเพราะได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากสังคมว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนก็ตาม แต่ก็ส่งผลกระทบแก่บุคคลรักร่วมเพศทั้งในทางตรงและทางอ้อม (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2544)

ทั้งนี้จากการศึกษาได้ปรากฏหลักฐานทางการวิจัยของดำรงชัย บัวล้อมใบ (2535) ที่แสดงว่ากลุ่มบุคคลรักร่วมเพศมีปัญหาในด้านสุขภาพจิตและการปรับตัว อันมีสาเหตุมาจากจากการมีพฤติกรรมทางเพศเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม ทำให้บุคคลรักร่วมเพศต้องปิดบังความเป็นรักร่วมเพศของตน มีการมองตนเองว่าผิดธรรมชาติและแตกต่างจากบุคคลอื่นเพราะการขาดเอกลักษณ์ทางเพศ ถูกสังคมประณาม (ธารินี มิ่งวงษ์. 2532 : 115) จนเกิดความพร่องของสภาพจิตใจเข้าสู่ภาวะซึมเศร้า และสงสัย (วิจิตรพาณี เจริญขวัญ. 2529 : 246) รู้สึกกดดัน คิดฟุ้งซ่าน เกิดความเครียด วิตกกังวล ระแวงสังคม (สุวัทนา อารีพรรค. 2524 : 384 - 386) รู้สึกว้าเหว่ โดดเดี่ยวและขาดเพื่อนแท้ มักถูกล้อเลียนจากบุคคลรอบข้าง(วัลลภ ปิยะมโนธรรม. 2530 : 87) ไม่มีความสุขในชีวิต มีความละอายอยู่ในใจ (ชวรงค์ ลิมป์ปัทปาณี. 2529 : 5) และหากผิดหวังในความรักก็มักจะแก้ปัญหาด้วยสุรา ยาเสพติด (วันเพ็ญ บุญประกอบ. 2526 : 63)

สิ่งเหล่านี้เป็นการตอกย้ำความรู้สึกที่ว่าการเป็นรักร่วมเพศเป็นปมด้อย อาจจะเก็บกดความรักเพศเดียวกันของตนเองและแยกตัวจากสังคมเพราะรู้สึกถึงความเป็นส่วนเกิน นำไปสู่การขาดความพร้อมที่จะปรับตัวอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นและอาจจะลุกลามไปสู่วิธีการแก้ไขปัญหาด้วยการฆ่าตัวตาย หรือมีอาการของโรคประสาทได้ (สมโภชน์ สุขวัฒนา. 2520 : 543) ลักษณะนี้เองที่ทางจิตเวชศาสตร์ถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลรักร่วมเพศที่มีความผิดปกติ สอดคล้องกับงานวิจัยของชาชาร์, ฮาเกนและอีเวนสัน (พรรุ่ง วงศ์จรัสกุล. 2532 : 19 ; อ้างอิงจาก Sharchar, Hagan and Evenson. 1984. *Psychological Abstract.* p.1878) ที่ได้ศึกษาคนไข้รักร่วมเพศ จำนวน 359 คน โดยใช้แบบทดสอบ DSM – II (The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder – II) พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 38 มีความรู้สึกเก็บกดและความคิดที่จะฆ่าตัวตายและร้อยละ 17 มีปัญหาทางด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวรรณา ศุภรัตน์ภิญโญและคณะ (พรรุ่ง วงศ์จรัสกุล. 2532 : 17 ; อ้างอิงจาก สุวรรณา ศุภรัตน์ภิญโญและคณะ. 2531. *วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย.* หน้า135-142) ได้รายงานการศึกษาผู้

ป่วยรักร่วมเพศ 1 ราย ที่มารับการรักษาด้วยวิธีจิตบำบัด ผู้ป่วยเป็นชายไทยโสด อายุ 23 ปี เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพ ผู้ป่วยมารับการรักษาด้วยอาการสำคัญ คือ กินยานอนหลับจำนวน 200 เม็ดเพื่อพยายามฆ่าตัวตาย เพราะรู้สึกทุกข์ทรมานใจเกี่ยวกับปัญหารักร่วมเพศของตนเอง รู้สึกอับอาย ต้องหลบๆ ซ่อนๆ กลัวการถูกตำหนิจากสังคม ไม่อาจทนต่อความรู้สึกเหงา โดดเดี่ยว อารมณ์เศร้า วิตกกังวลอย่างมาก และมีความกดดันหลายอย่างจากการเป็นรักร่วมเพศ

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า แม้การเป็นบุคคลรักร่วมเพศจะเป็นเหตุให้บุคคลเหล่านี้ประสบปัญหาต่างๆ ทั้งจากทัศนคติของบุคคลรอบข้างและจากสภาพภายในของตนเองจนกลายเป็นความเจ็บป่วยทางจิต ส่งผลให้บุคคลรักร่วมเพศบางคนไม่สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมต่อไปได้ แต่ในขณะเดียวกันก็มีหลักฐานทางสังคมที่แสดงว่า ยังมีบุคคลรักร่วมเพศอีกกลุ่มหนึ่งที่สามารถปรับตัวดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติโดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงความเป็นรักร่วมเพศของตน และสามารถยอมรับตนเองในฐานะบุคคลรักร่วมเพศได้ อีกทั้งยังประกอบอาชีพที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์สังคม และได้รับการยกย่องในความสามารถไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบุคคลปกติอื่นๆ อาทิเช่น ดร.เสรี วงษ์มณฑา อดีตคณบดีคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คุณวรายุท มิลินทจินดา ผู้จัดละครและพิธีกรรายการดาวล้านดวง, คุณวัลลภ มณีคุ้ม หรือมัม ลาโคนิ นักร้องนำวงลาโคนิค, คุณอลิศ คริสตัล นักร้อง, คุณกีรติ ชลสิทธิ์ เจ้าของห้องเสื้อดวงใจบิส, คุณวัลวิภา โยคะกุล ดาราและอดีตพิธีกรรายการช็อกเกมส์, คุณวีนัส มีวรรณ ดารา, คุณซันนี่ ยูโฟร์ ประกอบธุรกิจส่วนตัว, คุณปริญญา เกียรติบุษบา หรือน้องตุ้ม นักมวย เป็นต้น บุคคลเหล่านี้จัดได้ว่าเป็นกลุ่มบุคคลรักร่วมเพศที่สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี จึงทำให้เกิดคำถามว่า ในขณะที่บุคคลรักร่วมเพศกลุ่มหนึ่งไม่สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้ แต่อีกกลุ่มหนึ่งสามารถปรับตัวได้ดีนั้นสามารถปรับตัวได้ดีเพียงใด และการประสบความสำเร็จในการปรับตัวนั้นเกิดจากปัจจัยใด

จากการที่ผู้วิจัยได้ทบทวนผลงานวิจัยเกี่ยวกับรักร่วมเพศของไทยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นการศึกษากลุ่มคนรักร่วมเพศเพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของการเป็นรักร่วมเพศ เช่น งานวิจัยของนันทิรัตน์ คุณากร (2532); ทัศนีย์ ธนาประชุม (2532); ชวนีย์ จันทร์น้อย(2532); รังรอง งามศิริ (2532); นุจรี เตชะปัญญาชัย (2532); วัชรา อิ่มจิตร์(2532); สุภาพร ประดับสมุทร (2532) หรืองานวิจัยเพื่อให้ทราบปัญหาของบุคคลรักร่วมเพศในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น งานวิจัยของสมศรี เปี่ยมสมบูรณ์ (2529); พรรุ่ง วงศ์จรัสกุล (2532) หรือเพื่อให้ทราบถึงกระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์ของรักร่วมเพศ เช่น งายวิจัยของชลธิชา ศาลิคุปต (2532); บงกชมาศ เอกเอี่ยม (2532); ประภาพรรณ วงศาโรจน์ (2532) และงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการสื่อสารในครอบครัวกับการตัดสินใจแปลงเพศ เช่น งานวิจัยของทัณฑกานต์ ดวงรัตน์ (2539) เป็นต้น ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้จะช่วยให้เราสามารถเข้าใจถึงสาเหตุและหาทางป้องกันการเป็นรักร่วมเพศได้ แต่สำหรับบุคคลรักร่วมเพศแล้วการหาวิธีที่ช่วยให้พวกเขาเหล่านี้มีการปรับตัวที่ดีเพื่อที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมก็อาจมีประโยชน์มากกว่า

จากการสำรวจแบบสอบถามของกลุ่มอัญจารี พบว่า วิถีชีวิตแบบหญิงรักหญิงทำให้ประสบกับปัญหาการไม่ได้รับการยอมรับจากที่บ้าน, ที่ทำงานและสังคมมากที่สุดถึงร้อยละ 45 รองลงมาคือการไม่สามารถเปิดเผยความเป็นรักร่วมเพศของตนได้ ร้อยละ 32 ทั้งนี้มีเพียงร้อยละ 5 เท่านั้นที่ระบุว่าไม่สามารถยอมรับตนเองได้ (*วิถีชีวิตแบบหญิงรักหญิงทำให้ท่านประสบปัญหาใดมากที่สุด.* ออนไลน์. 2544) ดังนั้นจากผลการสำรวจดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า ปัญหาของบุคคลรักร่วมเพศที่แท้จริงมิได้อยู่ที่การที่เขาเหล่านั้นไม่สามารถยอมรับความเป็นรักร่วมเพศของตนได้ แต่เกิดจากการที่สังคมแสดงทัศนคติในเชิงไม่ยอมรับต่อ

บุคคลเหล่านี้ และส่งผลให้บุคคลรักร่วมเพศต้องมีการปรับตัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของธารินี มิ่งวงศ์ (2532 :115) และดำรงชัย บัวล้อมใบ (2535 : 70) ระบุว่าบุคคลปกติมีปัญหาสุขภาพจิตน้อยกว่าบุคคลรักร่วมเพศ ซึ่งแสดงว่าคนรักร่วมเพศอาจต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการปรับตัวมากกว่าคนปกติ โดยสอดคล้องกับหลักฐานคำให้สัมภาษณ์ของอาจารย์ดร.เสรี วงษ์มณฑา อดีตคณบดีคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้แสดงทรรศนะในหนังสือพิมพ์สยามโพสต์ คอลัมน์ต่างมุมมองว่า คนเป็นเกย์จะมีความรู้สึกรันทดมากทั้งที่มีความสามารถ แต่ไม่ได้รับการยอมรับ ยิ่งสมัยก่อนที่โทรทัศน์ช่อง 9 จะสั่งห้ามไม่ให้ตนเป็นพิธีกรออกรายการทีวีเพราะกลัวว่าคนดูจะชื่นชมเกย์ นอกจากนี้เมื่อเรียนจบปริญญาโทจากเมืองนอกและต้องใช้ทุนสอนมหาวิทยาลัยที่ขอทุนไป แต่มีอาจารย์บางคนแนะนำกรรมการของมหาวิทยาลัยไม่ให้ตนสอนที่มหาวิทยาลัย ดังนั้นคนเป็นเกย์จะต้องพยายามผลักดันตนเองให้เป็นที่ยอมรับในความสามารถ ("โทษใครถ้าลูกเป็นเกย์". 2537 : 7)

จากข้อความที่กล่าวมานี้ นอกจากจะแสดงให้เห็นว่าบุคคลรักร่วมเพศนั้นต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการปรับตัวเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ขณะเดียวกันก็เป็นการสะท้อนว่าทัศนคติและการยอมรับของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักร่วมเพศ อาจมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของบุคคลรักร่วมเพศเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิศ โชติวัฒนตระกูล (2526 : 3) ที่ระบุว่ามีคนจำนวนมากเข้าใจว่าการมีพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นเรื่องวิตถาร น่ารังเกียจ น่าขยะแขยง ทำให้ไม่อยากหรือมีการติดต่อสื่อสารกับบุคคลผู้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ และการที่สังคมไม่ยอมรับบุคคลรักร่วมเพศก็อาจจะเป็นเหตุให้บุคคลรักร่วมเพศเกิดความขัดแย้งขึ้นในจิตใจ อย่างไรก็ตามก็ยังไม่มีการศึกษาวิจัยในประเด็นนี้อย่างชัดเจนมาก่อน ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงมุ่งจะศึกษาการปรับตัวของบุคคลรักร่วมเพศว่าสามารถปรับตัวได้ดีเพียงใด และการปรับตัวดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติของบุคคลแวดล้อม อันได้แก่บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนและบุคคลทั่วไปในสังคม ต่อบุคคลรักร่วมเพศมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำลักษณะทางชีวสังคมบางประการ ได้แก่ เพศ เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ และสภาพการใช้ชีวิตของบุคคลรักร่วมเพศ มาศึกษาร่วมด้วย โดยมีหลักฐานทางการวิจัยรายงานว่าลักษณะทางชีวสังคมมีอิทธพลต่อการปรับตัว อาทิเช่น งานวิจัยของสมคิด บุญเรือง (2516 : 41-42) พบว่าเพศหญิงและเพศชายมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมได้แตกต่างกัน งานวิจัยของสุภาพ ใบแก้ว (2528 : 10) พบว่า ผู้ป่วยที่อายุมากขึ้นสามารถปรับตัวต่อภาวะความเจ็บป่วยได้ดีกว่าผู้ป่วยที่มีอายุน้อย งานวิจัยของสุทธิพันธ์ ฟักสุวรรณ (2537 : 70) พบว่า ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาสูงสามารถปรับตัวได้ดีกว่าผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่า งานวิจัยของดำรงชัย บัวล้อมใบ (2535 : 104) พบว่า ชายรักร่วมเพศที่ประกอบอาชีพแตกต่างกันมีปัญหาสุขภาพจิตในด้านรวมไม่แตกต่างกัน แต่พบด้านย่อยแตกต่างกัน 5 ด้าน คือ ด้านความรู้สึกผิดปกติทางร่างกาย ด้านการย้ำคิดย้ำทำ ความโกรธก้าวร้าวทำลาย กลัวโดยปราศจากเหตุผล และโรคจิตแตกต่างกัน และปรากฏว่าชายรักร่วมเพศทั้งอาชีพนักศึกษา อาชีพช่างเสริมสวยและอาชีพนักร้องนักแสดง มีระดับสุขภาพจิตที่ผิดปกติในด้านความซึมเศร้า งานวิจัยของวจิราภรณ์ ไชยรัตน์ (2539 : 80) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับสูงและปานกลางมีการปรับตัวทางอารมณ์ได้ดีกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับต่ำ เป็นต้น โดยผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ในการช่วยให้บุคคลรักร่วมเพศสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าเพื่อเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติบ้านเมืองสืบไป

อนึ่งเนื่องจากคำว่า "บุคคลรักร่วมเพศ" เป็นคำที่อาจจะสื่อความหมายทางลบในแง่ที่ว่าบุคคลเหล่านี้เจาะจงถึงการมีเพศสัมพันธ์ของบุคคลเพศเดียวกัน แต่ในความเป็นจริงแล้วบุคคลกลุ่มนี้เป็นกลุ่มบุคคลที่มีรสนิยม มีความพึงพอใจทางเพศกับบุคคลที่มีเพศเดียวกับตน ซึ่งอาจจะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์หรือไม่ก็ได้ เพราะฉะนั้นจึงขอใช้คำว่า "บุคคลรักเพศเดียวกัน" ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายกลางๆ โดยทางกลุ่มบุคคลรักเพศเดียวกันก็ได้พยายามรณรงค์ให้นำคำนี้มาใช้แทน และผู้วิจัยเองก็เห็นว่าเป็นคำที่เหมาะสม

ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะขอใช้คำว่า "บุคคลรักเพศเดียวกัน" แทนคำว่า "บุคคลรักร่วมเพศ"

ความมุ่งหมายของการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันทั้งโดยรวมและแต่ละด้าน
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน จำแนกตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน
4. เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สำคัญในการทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาครั้งนี้คาดว่าจะได้รับข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน รวมทั้งความรู้เชิงทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางชีวสังคม ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจธรรมชาติการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งสามารถนำมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์สำหรับบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนและบุคคลทั่วไปในสังคม ให้เล็งเห็นถึงความสัมพันธ์ของบุคคลภายในครอบครัวในการให้การยอมรับแก่บุคคลรักเพศเดียวกันในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัวและสังคม และระมัดระวังการแสดงทัศนคติและพฤติกรรมของตนต่อบุคคลรักเพศเดียวกันทั้งในทางตรงและทางอ้อม เพราะอาจจะส่งผลต่อความเป็นไปของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ด้วย ในขณะเดียวกันก็เป็นการแนะแนวทางแก่บุคคลรักเพศเดียวกันให้สามารถวางตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในการดำเนินชีวิตประจำวัน และเป็นการเสริมสร้างสภาพจิตใจแก่บุคคลรักเพศเดียวกันให้สามารถกล้าเผชิญปัญหาต่างๆ ที่เกิดในชีวิตประจำวันได้ และดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข ทุ่มเทกำลังนำความรู้ความสามารถที่มีอยู่มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานและสังคม ตลอดจนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าเพื่อเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติบ้านเมืองสืบไป

ขอบเขตของการวิจัย

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยประชากรที่เป็นบุคคลรักเพศเดียวกันที่สังกัดอยู่ในกลุ่มอัญจารี, กลุ่มXq28 และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มหรือบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำ ที่มีอายุตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป ในเขตกรุงเทพมหานคร

อนึ่งสาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาจากกลุ่มประชากรรักเพศเดียวกันที่มีอายุตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป ก็เพราะลักษณะการรักเพศเดียวกันของบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 26 ปี อาจเป็นเพียงค่านิยมที่ปฏิบัติตามกัน เป็นแฟชั่นเท่านั้น ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้เมื่อบุคคลเติบโตเป็นผู้ใหญ่เข้าสู่วัยทำงาน

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันที่สังกัดอยู่ในกลุ่มอัญจารี, กลุ่มXq28 และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มหรือบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำ ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 26 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน โดยแบ่งเป็นหญิงรักเพศเดียวกันจำนวน 100 คน และชายรักเพศเดียวกัน จำนวน 100 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น แบ่งเป็นดังนี้
    - 1.1 ลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่
        - 1.1.1 เพศ
        - 1.1.2 เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น
        - 1.1.3 อายุ
        - 1.1.4 การศึกษา
        - 1.1.5 อาชีพ
        - 1.1.6 รายได้
        - 1.1.7 สภาพการใช้ชีวิต
    - 1.2 ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ได้แก่
        - 1.2.1 ทัศนคติของบิดา
        - 1.2.2 ทัศนคติของมารดา
        - 1.2.3 ทัศนคติของญาติพี่น้อง
        - 1.2.4 ทัศนคติของเพื่อน
        - 1.2.5 ทัศนคติของบุคคลทั่วไป
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บุคคลรักเพศเดียวกัน หมายถึง บุคคลที่มีรสนิยมทางเพศกับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกับตน ซึ่งความพึงพอใจนี้มักจะนำไปสู่การมีพฤติกรรมทางเพศ โดยอาจจะออกมาในรูปการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกันหรือไม่ก็ได้ หรืออาจเป็นเพียงการมีจิตนาการทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกันเท่านั้นก็ได้ ทั้งนี้จะต้องเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันที่สังกัดอยู่ในกลุ่มอัญจารี, กลุ่มXq28 และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มหรือบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำ ดังต่อไปนี้

1.1 กลุ่มอัญจารี หมายถึง กลุ่มที่ประกอบด้วยสมาชิกบุคคลรักเพศเดียวกันทั้งที่เป็นหญิงรักหญิง และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มหรือบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำ

1.2 กลุ่มXq28 หมายถึง ชายรักเพศเดียวกันที่เป็นสมาชิกกลุ่มXq28 และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มหรือบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำ

2. บุคคลแวดล้อม หมายถึง บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป ที่บุคคลรักเพศเดียวกันมีปฏิสัมพันธ์ด้วย โดย

2.1 ญาติพี่น้อง หมายถึง ญาติ พี่ น้อง ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีปฏิสัมพันธ์ด้วย และรู้สึกว่าทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของตน

2.2 เพื่อน หมายถึง เพื่อนใกล้ชิด หรือ เพื่อนร่วมงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีปฏิสัมพันธ์ด้วย และรู้สึกว่าทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของตน

2.3 บุคคลทั่วไป หมายถึง บุคคลอื่นๆ ในสังคมที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีปฏิสัมพันธ์ด้วยไม่โดยทางตรงก็ทางอ้อม และรู้สึกว่าทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของตน

3. ลักษณะทางชีวสังคม หมายถึง ปัจจัยพื้นฐานทางด้านสถานะ และลักษณะภูมิหลังของบุคคลรักเพศเดียวกัน ได้แก่ เพศ, เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น, อายุ , การศึกษา, รายได้, อาชีพ, สภาพการใช้ชีวิต

3.1 เพศ หมายถึง เพศที่แท้จริงทางชีววิทยาของบุคคลรักเพศเดียวกันซึ่งรายงานในแบบสอบถาม แบ่งเป็น

3.1.1 ชาย

3.1.2 หญิง

3.2 เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น หมายถึง เพศตามที่บุคคลรักเพศเดียวกันรายงานในแบบสอบถามว่าคิดอยากจะเป็นเพศนั้น แบ่งเป็น

3.2.1 เพศแท้จริง ตรงกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น

3.2.2 เพศแท้จริง ขัดแย้งกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น

3.3 อายุ หมายถึง อายุของบุคคลรักเพศเดียวกันซึ่งรายงานในแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

3.3.1 อายุระหว่าง 26 ปีขึ้นไปถึง 35 ปี

3.3.2 อายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไปถึง 45 ปี

3.3.3 อายุมากกว่า 46 ปีขึ้นไป

3.4 การศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของบุคคลรักเพศเดียวกันซึ่งรายงานในแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่

3.4.1 มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า

3.4.2 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

3.4.3 ปริญญาตรี

3.4.4 สูงกว่าปริญญาตรี

3.5 อาชีพ หมายถึง การงานอาชีพของบุคคลรักเพศเดียวกันซึ่งรายงานในแบบสอบถามว่าทำเป็นประจำหรือเพื่อหารายได้ในตลอดระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา ได้แก่

3.5.1 อาชีพอิสระหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว หมายถึง อาชีพของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีลักษณะอาชีพอิสระหรือเป็นเจ้าของธุรกิจการงานนั้นๆ เอง โดยไม่ถูกสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานมาเป็นตัวควบคุมไม่ให้แสดงบุคลิกภาพตามที่ตนคิดอยากเป็นได้อย่างเต็มที่ เช่น อาชีพช่างทำผม ศิลปิน ดารา นักร้อง นักแสดง ช่างภาพ นักกีฬา เป็นต้น

3.5.2 อาชีพลูกจ้างหรือข้าราชการ หมายถึง อาชีพของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีลักษณะอาชีพเป็นลูกจ้างบริษัทเอกชน ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ หรือรับราชการ โดยมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน มีนายจ้าง องค์กร หรือรัฐบาลเป็นผู้จ่ายค่าตอบแทนต้องปฏิบัติ และมีหน้าที่การงานมาเป็นตัวควบคุมไม่ให้แสดงบุคลิกภาพตามที่ตนคิดอยากเป็นได้อย่างเต็มที่ อาทิเช่น อาชีพครูอาจารย์ เจ้าพนักงานของรัฐ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ นักการเมือง เป็นต้น

3.5.3 ไม่ได้ประกอบอาชีพ หมายถึง ลักษณะของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มิได้ประกอบอาชีพใดใด ตลอดระยะเวลา 6 เดือน

3.6 รายได้ หมายถึง รายได้ของบุคคลรักเพศเดียวกันซึ่งรายงานในแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่

3.6.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท

3.6.2 5,001 – 10,000 บาท

3.6.3 10,001 – 15,000 บาท

3.6.4 15,001 – 20,000 บาท

3.6.5 20,001 – 25,000 บาท

3.6.6 สูงกว่า 25,000 บาท

3.7 สภาพการใช้ชีวิต หมายถึง สภาพการใช้ชีวิตของบุคคลรักเพศเดียวกันซึ่งรายงานในแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่

3.7.1 อาศัยอยู่กับบิดามารดา

3.7.2 อยู่นอกบ้านตามลำพัง

3.7.3 อยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต

3.7.4 อยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต

นิยามปฏิบัติการ

1. ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไปที่มีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ซึ่งอาจจะเป็นไปในทางยอมรับหรือต่อต้านก็ได้

แบบวัดทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามมาตรวัดทัศนคติสเกลซีแมนติกดิฟเฟอร์เรนเชียล (Semantic Differential Scale) ของออสกูด (Osgood. 1964 : 304-305) แบบสอบถามแต่ละข้อมีลักษณะเป็นคำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้ามและอยู่คนละด้านกันกับมาตรวัด โดยแบ่งแยกทัศนคติต่อบุคคลรักเพศเดียวกันเป็น 2 ขั้ว (Dichotomy) เช่น ปกติ – ผิดปกติ, จริงจัง – ฉาบฉวย, ยอมรับได้ - ยอมรับไม่ได้ เพื่อให้บุคคลรักเพศเดียวกันประเมินว่าเขารับรู้หรือรู้สึกถึงทัศนคติของบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนและบุคคลทั่วไป ต่อบุคคลรักเพศเดียวกันในทิศทางใด โดยแบ่งมาตราวัดออกเป็นคะแนน 5 ระดับ จาก +2 ถึง –2 จุดกึ่งกลางของมาตรามีคะแนนเป็น 0 คำคุณศัพท์ที่เป็นไปทางบวกจะมีคะแนนตั้งแต่ +1 ถึง +2 ส่วนคำคุณศัพท์ที่เป็นไปทางลบจะมีคะแนนตั้งแต่ -1 ถึง -2 ถ้าคะแนนรวมที่ได้เป็นบวกแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกว่าบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไปมีทัศนคติทางบวกต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ในทางกลับกันหากคะแนนรวมที่ได้เป็นลบแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกว่าบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไปมีทัศนคติด้านลบต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน และหากคะแนนรวมที่ได้เป็น ศูนย์ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกว่า บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไปมีทัศนคติเป็นกลางต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน

เกณฑ์การตัดสิน ผู้วิจัยแบ่งทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันแบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้

- ทัศนคติตามการรับรู้ในทางบวก หมายถึง การรับรู้ของบุคคลรักเพศเดียวกันว่าบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป มีความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดเห็นหรือแสดงพฤติกรรมให้การยอมรับบุคคลรักเพศเดียวกัน
- ทัศนคติตามการรับรู้เป็นกลาง หมายถึง การรับรู้ของบุคคลรักเพศเดียวกันว่าบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป มีความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดเห็นหรือแสดงพฤติกรรมในลักษณะที่เป็นกลาง โดยไม่แสดงออกว่ายอมรับหรือต่อต้าน
- ทัศนคติตามการรับรู้ในทางลบ หมายถึง การรับรู้ของบุคคลรักเพศเดียวกันว่าบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป มีความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดเห็นหรือแสดงพฤติกรรมในการต่อต้านบุคคลรักเพศเดียวกัน

2. การปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน หมายถึง กระบวนการที่บุคคลรักเพศเดียวกันแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม โดยพยายามเลือกหาวิธีการต่างๆ ในการปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนในขณะนั้นให้ลดลงหรือหมดไป และปรับสภาพของตนให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลรักเพศเดียวกันสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข โดยลักษณะที่แสดงถึงการปรับตัวที่ดีสามารถพิจารณาได้จาก การยอมรับตนเองในฐานะที่เป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน การมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลอื่นที่จะมีปฏิสัมพันธ์ด้วย การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การยอมรับตนเองในฐานะที่เป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน หมายถึง การมีความรู้สึกต่อคุณลักษณะแห่งตนว่าเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันด้วยความพึงพอใจ โดยยอมรับในเรื่องร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญา มีความมั่นใจในคุณค่าของตนเอง ให้ความสำคัญกับตนเองอย่างเหมาะสม

2.2 การมีเจคติที่ดีต่อบุคคลอื่นที่จะมีปฏิสัมพันธ์ด้วย หมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อบุคคลอื่นที่ใกล้ชิดกัน โดยถือว่าเขาเป็นบุคคลที่น่าคบ มีความยินดีเมื่อเขาประสบความสำเร็จ

2.3 การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น หมายถึง การรู้จักและเข้าใจบุคคลอื่น ตลอดจนรู้จักและเข้าใจทั้งความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อบุคคลอื่น สามารถแสดงพฤติกรรมต่อบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสมทำให้เกิดการยอมรับและมีสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

2.4 ความสามารถในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น หมายถึง ความรู้สึกที่สามารถร่วมทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่นกีฬา กิจกรรมของชุมชน ทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นด้วยความสบายใจและประสบผลสำเร็จด้วยดี รวมทั้งเห็นประโยชน์ของบทบาทสมาชิก การเข้ากลุ่มการทำงานกับบุคคลอื่น เป็นต้น

การปรับตัวสามารถประเมินได้จากแบบวัดการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จาก "เป็นจริงมากที่สุด" ถึง "ไม่เป็นจริงเลย" โดยข้อความมีทั้งทางบวกและทางลบ

เกณฑ์การตัดสินระดับการปรับตัว แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- การปรับตัวได้ดีมาก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50 – 5.00 คิดเป็นคะแนนการปรับตัวรวมจะมีคะแนนอยู่ระหว่าง 144 – 160 คะแนน
- การปรับตัวได้ดี หมายถึง คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 – 4.49 คิดเป็นคะแนนการปรับตัวรวมจะมีคะแนนอยู่ระหว่าง 112 – 143 คะแนน
- การปรับตัวได้ค่อนข้างดี หมายถึง คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50 – 3.49 คิดเป็นคะแนนการปรับตัวรวมจะมีคะแนนอยู่ระหว่าง 80 – 111 คะแนน
- การปรับตัวได้ค่อนข้างไม่ดี หมายถึง คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50 – 2.49 คิดเป็นคะแนนการปรับตัวรวมจะมีคะแนนอยู่ระหว่าง 48 – 79 คะแนน
- การปรับตัวได้ไม่ดี หมายถึง คะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 – 1.49 คิดเป็นคะแนนการปรับตัวรวมจะมีคะแนนอยู่ระหว่าง 32 – 47 คะแนน

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาทัศนคติของบุคคลแวดล้อมอันได้แก่ บิดา, มารดา, ญาติ, เพื่อน และบุคคลทั่วไป ต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน และลักษณะทางชีวสังคม กับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคลรักเพศเดียวกัน
   1.1 ความหมายของการรักเพศเดียวกัน
   1.2 ลักษณะของการรักเพศเดียวกัน
   1.3 การศึกษาเกี่ยวกับการหาตัวบ่งชี้ถึงการเป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน
   1.4 สาเหตุและทฤษฎีของการเกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน
   1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน
2. กลุ่มอัญจารี
3. กลุ่มชายรักชาย
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
   4.1 ความหมายของการปรับตัว
   4.2 สาเหตุของการปรับตัว
   4.3 ลักษณะของการปรับตัวที่ดีและไม่ดี
   4.4 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
5. ข้อมูลและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันของไทย
6. ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน และการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน
7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางชีวสังคมและการปรับตัว
8. สรุปกรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคคลรักเพศเดียวกัน

1.1 ความหมายของการรักเพศเดียวกัน

รักเพศเดียวกัน "Homosexual" มาจากภาษากรีกว่า "Homoios" ที่แปลว่า เหมือนกัน อย่างเดียวกัน ไม่ได้มาจากภาษาละติน คือ "Homo" ที่แปลว่า "ผู้ชาย" ตามที่บางคนเข้าใจ เพราะรักเพศเดียวกันเกิดขึ้นได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง แต่ Homosexual หมายถึงความต้องการทางเพศกับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันกับตน (ชุมศักดิ์ พฤกษาพงษ์. 2529 : 14) ดังนั้นจึงมีผู้ให้ความหมายของคำว่า การรักเพศเดียวกัน (Homosexuality) ดังนี้

มาร์เมอร์ (วัชรา อิ่มจิตร์. 2532 : 8 ; อ้างอิงจาก Marmor. 1980. *Homosexuality and Sexual Orientation Disturbances.* p.5) ให้คำจำกัดความของบุคคลรักเพศเดียวกัน หมายถึง บุคคลซึ่งมีแรงจูงใจในอันที่จะมีความพึงพอใจทางเพศกับบุคคลที่มีเพศเดียวกับตน และความพึงพอใจนั้นมักนำไปสู่การมีความสัมพันธ์ทางเพศ แต่เรื่องของการมีความสัมพันธ์ทางเพศนี้อาจไม่จำเป็นเสมอไป ในบางรายอาจจำกัดอยู่เพียงการมีจินตนาการทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกันเท่านั้น

สปิทเซอร์ (นันทิรัตน์ คุณากร. 2532 : 10 ; อ้างอิงจาก Spitzer. 1981. *The Diagnostic Status of Homosexuality in D S M – III A Reformulation of the Issue.* p.212) ให้ความหมายของบุคคลรักเพศเดียวกันว่า หมายถึง แบบแผนของการที่มีแรงกระตุ้นรักเพศเดียวกันอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน โดยที่ขาดแรงกระตุ้นรักต่างเพศหรือมีแต่น้อยเกินไป

สำหรับประเทศไทยการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรักเพศเดียวกันค่อนข้างมีจำกัด มีผู้ให้ความหมายของการเป็นรักเพศเดียวกัน ได้แก่

สมโภชน์ สุขวัฒนา (2520 : 543) รักเพศเดียวกัน คือ การมีความรู้สึกหรือการแสดงทางเพศกับเพศเดียวกัน คือชายกับชาย หรือหญิงกับหญิง

จำลอง ดิษยวณิช (2522 : 257) ให้คำจำกัดความว่า การรักเพศเดียวกัน (Homosexuality) คือ ความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน

ทิศ โชติวัฒนตระกูล (2526 : 6) กล่าวว่า รักเพศเดียวกัน หมายถึง การที่บุคคลมีเพศสัมพันธ์หรือต้องการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่มีเพศเดียวกับตน

สิงหนาถ อุสาโหและพรรณิกา ต่วนโสภณ (2526 : 16) ให้ความหมายว่ารักเพศเดียวกัน หมายถึง การมีอารมณ์ทางเพศหรือความรู้สึกรักใคร่กันเพศเดียวกัน เป็นภาวะของอารมณ์ทางเพศของเพศใดเพศหนึ่งที่เกิดแปรปรวนพอใจในเพศเดียวกัน

ชุมศักดิ์ พฤกษาพงษ์ (2529 : 14) โฮโมเซ็กช่วล หมายถึง เพศสัมพันธ์ระหว่างคนที่เป็นเพศเดียวกัน ซึ่งไม่ว่าคู่นั้นจะเป็นหญิงหรือเป็นชายก็ตามจะมีคำศัพท์เฉพาะที่ว่า "โฮโมเซ็กช่วล" (homosexual) แต่โดยทั่วไปแล้วผู้ชายที่เป็นรักเพศเดียวกันมักถูกเรียกว่า "โฮโมเซ็กช่วล" (homosexual) หรือ "เกย์" (gay) ในขณะที่ผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันมีศัพท์เฉพาะเรียกว่า "เลสเบี้ยน" (lesbian)

บุปผา คุณฟีโน (2530 : 12) กล่าวว่า รักเพศเดียวกันเป็นพฤติกรรมที่บุคคลมีอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก ความพึงพอใจ และมีการกะทำที่แสดงออกทางกายภาพ เพื่อตอบสนองสิ่งทางเพศกับบุคคที่มีเพศเดียวกันกับตน

รุ่งกานดา พงศ์ธรกุลพานิช (2530 : 8) รักเพศเดียวกันเป็นพฤติกรรมทางเพศระหว่างบุคคลที่เป็นเพศเดียวกัน เป็นได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง แต่ชายมากกว่าหญิง สัดส่วนประมาณ 3 ต่อ 1 สำหรับหญิงมีชื่อเรียกเฉพาะว่า เลสเบี้ยน (lesbian)

ไพรัตน์ พฤษชาติคุณากร (2533 : 307) ให้คำจำกัดความ "รักเพศเดียวกัน" คือการมีจินตนาการว่ามีเพศสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกัน หรือมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกันจริงๆ โดยรู้สึกว่าเอกลักษณ์ภายในของตนว่าเป็นคนรักเพศเดียวกันและอยู่ในสังคมอย่างเปิดเผยในบทบาทคนของรักเพศเดียวกัน

ดำรงชัย บัวล้อมใบ (2535 : 17) รักเพศเดียวกัน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลเพศเดียวกันที่มีความสัมพันธ์ทางเพศด้วยลักษณะของการมีอารมณ์ ความรู้สึก ความพึงพอใจ ที่จะเร้าหรือตอบสนองสิ่งเร้าทางเพศโดยทางจิตหรือทางกายต่อกันในระหว่างเพศเดียวกัน

โดยทั่วไปแล้ว ผู้ชายที่รักเพศเดียวกันมีศัพท์ทางวิชาการเรียกว่า "โฮโมเซ็กช่วล" (homosexual) ในขณะที่ผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันมีศัพท์เฉพาะเรียกว่า "เลสเบี้ยน" (lesbian) แต่ทั้งนี้ตามความเข้าใจของบุคคลทั่วไปได้มีการกำหนดบทบาทของกลุ่มบุคคลรักเพศเดียวกันไว้แตกต่างกัน โดยชายรักเพศเดียวกันจะเรียกตามภาษาพูดว่า "เกย์" (gay) จะมีคำว่า "คิง" หรือ "ควีน" ที่ใช้กำหนดบทบาททางเพศของเกย์ คือ เกย์คิงจะเป็นคำที่ใช้เรียกผู้ชายที่รักเพศเดียวกันและรับบทบาทเป็นเสมือนเพศชาย หรือ active role ส่วนเกย์ควีนจะเป็นคำที่ใช้เรียกผู้ชายที่รักเพศเดียวกันและรับบทบาทเป็นเสมือนเพศหญิง passive role ซึ่งอาจจะมีจริตกิริยาบางอย่างคล้ายผู้หญิง ส่วนสมญานามว่า "ทอม" และ "ดี้" เป็นคำนามที่นำมาใช้เรียกหญิงที่รักเพศเดียวกัน โดยแบ่งตามบทบาททางเพศที่แสดงออกเช่น ถ้าผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันมีการแสดงตนในลักษณะของเพศชาย เช่น การแต่งตัว ท่าทางหรือมี active role จะเรียกว่า "ทอมบอย" และหากแสดงบทบาทเป็นหญิง passive role จะเรียกว่า "ดี้" อย่างไรก็ตามการรับบทบาททางเพศตาม active role หรือ passive role นั้นไม่ได้เป็นบทบาทตายตัวตามที่เข้าใจกันเป็นส่วนใหญ่ เพราะคู่รักเพศเดียวกันสามารถมีการสลับบทบาททางเพศในการมีเพศสัมพันธ์กันได้ และลักษณะที่แสดงออกแบบเกย์คิง เกย์ควีน ทอม หรือดี้ อาจเป็นเพียงเฉพาะในกลุ่มบุคคลหนึ่งเท่านั้น โดยที่บุคคลรักเพศเดียวกันอาจไม่ได้แสดงบทบาทออกมาเป็นพฤติกรรมที่ชัดเจนได้ นอกจากนี้การรักเพศเดียวกันของบุคคลนั้นจะเป็นเพียงความพึงพอใจทางเพศที่มีกับบุคคลเพศเดียวกันตามความหมายของบุคคลรักเพศเดียวกันที่แท้จริงเท่านั้น (ชวนีย์ จันทร์น้อย. 2532 : 14-15)

ดังนั้นจากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า พฤติกรรมรักเพศเดียวกัน หมายถึง แบบแผนระยะยาวของบุคคลที่มีรสนิยมทางเพศกับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันกับตน ความพึงพอใจนี้มักจะนำไปสู่การมีพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งอาจจะออกมาในรูปการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกันหรือไม่ก็ได้ หรืออาจเป็นเพียงการมีจิตนาการทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกันเท่านั้น ทั้งนี้บุคคลที่เป็นรักเพศเดียวกันไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย จะมีคำศัพท์เฉพาะที่ว่า "โฮโมเซ็กช่วล" (homosexual)

ทั้งนี้ในปัจจุบันได้มีการรวมกลุ่มของบุคคลรักเพศเดียวกันขึ้นเพื่อทำกิจกรรมเฉพาะกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกได้พบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนปรึกษาปัญหา และทำกิจกรรมสร้างสรรค์สังคมร่วมกัน โดยแบ่งเป็นกลุ่มชายรักเพศเดียวกันได้แก่ กลุ่มเพื่อนสีม่วง, กลุ่มเกย์ไทย, กลุ่มXq28, กลุ่มฟ้าสีรุ้ง และกลุ่มอัญจารี กลุ่มเลสล่า และกลุ่มโมแมนติกเกิลในหญิงรักเพศเดียวกัน สำหรับงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่สังกัดอยู่ในกลุ่มอัญจารี, กลุ่มXq28 และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นๆที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มหรือบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำเท่านั้น

1.2 ลักษณะของการรักเพศเดียวกัน

ดินซีย์และคณะ (Kinsey, et.al. 1972 : 6 –13) ได้แบ่งสัมพันธภาพแบบรักเพศเดียวกันออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

1. ประเภทประกาศตัว (Blatant Homosexual) เป็นพวกที่เราเห็นกันได้อย่างชัดแจ้ง พวกนี้จะแสดงลักษณะที่ตรงกันข้ามกับเพศแท้จริงของตน ถ้าเป็นชายก็จะแต่งกายเป็นหญิงและประกอบอาชีพที่เราเรียกว่าเป็นอาชีพของหญิง เช่น ช่างทำผม ช่างตัดเสื้อ ศิลปิน รวมทั้งอาชีพต่างๆ ในวงการบันเทิง ส่วนหญิงถึงแม้ว่าจะแต่งกายเป็นชายหรือแสดงท่าทางเป็นชายก็ยังเห็นได้ไม่ชัดเจนเท่าชายที่แต่งกายเป็นหญิง

2. ประเภทสิ้นท่า และรักทั้งสองเพศ (Desperate and Bisexual Homosexual) เป็นพวกที่แต่งงานแล้วแต่มีความต้องการรักเพศเดียวกันแอบแฝงอยู่จึงต้องออกมาแสวงหาความพอใจให้แก่ตัวเองตามสถานที่สาธารณะต่างๆ อย่างมักง่าย ทั้งยังขาดความซาบซึ้งและผูกพันทางจิตใจในการมีเพศสัมพันธ์ บุคคลรักเพศเดียวกันประเภทนี้นอกจากจะไม่สามารถเผชิญความเป็นจริงว่าตนเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันได้แล้ว ยังต้องพยายามปกปิดไม่ให้ภรรยาของตนทราบอีกด้วย

3. ประเภทซ่อนตัว (Secret Homosexual) เป็นพวกที่ต้องซ่อนความเป็นรักเพศเดียวกันเพื่อจะดำรงไว้ซึ่งสถานภาพในสังคมของตนได้ซึ่งมีไม่น้อยที่แต่งงานมีสามีหรือภรรยาและบุตร โดยไม่มีใครล่วงรู้ถึงชีวิตสองแบบของตนนอกจากเพื่อนสนิท เพราะคนพวกนี้จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความกลัวที่จะถูกค้นพบและถูกกลั่นแกล้งหรือถูกทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงในสังคม ความรู้สึกดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาในการปรับตน

4. ประเภทยอมรับ (Adjusted Homosexual) เป็นพวกที่พยายามปรับตนและไม่ปิดบังความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันของตน

5. ประเภทสภาวะบีบคั้น (Situational Homosexual) เป็นพวกที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันเพื่อหาทางออกให้กับความต้องการทางเพศเพราะอยู่ในสถานการณ์บางอย่าง เช่น สถาบันที่แยกเฉพาะชายหรือหญิง ได้แก่ เรือนจำ โรงเรียนประจำ เป็นต้น พวกนี้เมื่อกลับสู่สภาวะปกติมักจะเลิกมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน

6. ประเภทรักเพศเดียวกันโสเภณี (Homosexual Prostitute) เป็นพวกที่ยอมมีความสัมพันธ์รักเพศเดียวกันกับคนที่เป็นผู้ใหญ่กว่าตนเพื่อเงินหรือสินจ้างรางวัล ผู้ใหญ่ที่ใช้สินจ้างรางวัลเป็นเครื่องล่อมักจะด้อยกว่าคนรักเพศเดียวกันประเภทอื่นๆ ส่วนผู้ที่รับจ้างนั้นจะยอมมีสัมพันธภาพรักเพศเดียวกันตราบเท่าที่ยังได้ค่าจ้างอยู่ มีไม่น้อยที่ผู้ว่าจ้างเป็นนักศึกษาและเลิกมีความสัมพันธ์กันเมื่อจบการศึกษาหรือพึ่งพาตนเองได้ พวกนี้ไม่ถือว่าตนเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันอย่างแท้จริง

แม้พฤติกรรมรักเพศเดียวกันจะแบ่งได้หลากหลายลักษณะ แต่บางครั้งก็ไม่สามารถจัดเข้ากับประเภทใดประเภทหนึ่งได้ ดังนั้น คินซีย์และคณะ (Kinsey, et.al. 1972 : 18 – 21) ได้จัดแบ่งพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ไว้ 7 ระดับ ดังนี้

1. มีเพศสัมพันธ์กับบุคคลต่างเพศเท่านั้น (Exclusively Heterosexual with no Homosexual

2. เป็นบุคคลรักต่างเพศ แต่มีประสบการณ์แบบรักเพศเดียวกันบ้าง (Predominantly Heterosexual, only incidentally Homosexual)

3. เป็นบุคคลรักต่างเพศ แต่มีประสบการณ์รักเพศเดียวกันบ่อยครั้ง (Predominantly Heterosexual, but more than incidentally Homosexual)

4. เป็นทั้งรักต่างเพศและรักเพศเดียวกัน (Equally Heterosexual and Homosexual)

5. เป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน แต่มีประสบการณ์กับรักต่างเพศหลายครั้ง (Predominantly Homosexual , but more than incidentally Heterosexual)

6. เป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน แต่มีประสบการณ์รักต่างเพศบ้าง (Predominantly Homosexual, only incidentally Heterosexual)

7. เป็นบุคคลรักเพศเดียวกันอย่างแท้จริงไม่เคยมีพฤติกรรมรักต่างเพศเลย (Exclusively Homosexual)

นอกจากนี้ ไฮด์ (ทัศนีย์ ธนาประชุม. 2532 : 14-15 ; อ้างอิงจาก Hyde 1982. *Homosexuality and Bisexuality*. p.367 - 368) แบ่งพฤติกรรมรักเพศเดียวกันออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. กลุ่มรักเพศเดียวกันที่เกิดจากการขาดโอกาสในการพัฒนาทางเพศอย่างเหมาะสม หรือเป็นไปตามสถานการณ์ (*deprevation homosexuality* หรือ *situational homosexuality*) หมายถึง บุคคลที่ไม่สามารถหาทางระบายความต้องการทางเพศได้ด้วยการมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามได้ จึงแสดงพฤติกรรมรักร่วมขึ้นมาแทนที่

2. กลุ่มรักเพศเดียวกันแอบแฝง (latent homosexuality) ตามแนวคิดของซิกมันต์ ฟรอยด์ เชื่อว่าคนมีแนวโน้มที่จะเป็นรักเพศเดียวกันแต่เก็บกดความรู้สึกไว้ทำให้มีความวิตกกังวลอยู่มาก บางคนจะใช้กลไกลป้องกันตัวแบบทำตรงข้ามกับความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ ทำตัวเป็นชายชาตรีมากเกินไปและปฏิเสธการเป็นคนรักเพศเดียวกัน นอกจากนี้รักเพศเดียวกันแอบแฝงยังหมายถึง การตอบสนองทางจิตใจ โดยที่บุคคลสามารถกระตุ้นทางจิตใจได้ด้วยบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันกับตน แต่ไม่เคยมีความสัมพันธ์ทางเพศ

3. กลุ่มรักเพศเดียวกันอย่างแท้จริง ซึ่งจะมีทั้งชนิดที่ปกปิดและชนิดที่เปิดเผย (covert and overt homosexual)

3.1 ชนิดปกปิด (covert homosexual) ได้แก่ บุคคลที่ใช้ชีวิตส่วนใหญ่เหมือนรักต่างเพศ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางด้านการงานหรือการมีความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งบุคคลรักเพศเดียวกันด้วยกันหรือเพื่อนใกล้ชิดเท่านั้นที่ทราบว่าเป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน

3.2 ชนิดเปิดเผย (overt homosexual) เป็นบุคคลที่ไม่ได้ปกปิดการเป็นรักเพศเดียวกันของตน และอาจชอบแสดงลักษณะของตนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เกษม ตันติผลาชีวะ (2530 : 52) ได้แบ่งบุคคลรักเพศเดียวกันออกเป็น 2 ประเภท ตามสภาพจิตใจ คือ

พวกที่ไม่พอใจในความเป็นรักเพศเดียวกันหรือต้องจำใจเป็น มีศัพท์เรียกทางจิตเวชว่า "อีโก้ ดีสโทนิค โฮโมเซ็กช่วล" (Ego Dystonic Homosexual) พวกนี้มักมีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพการเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันของตนให้เป็นปกติ

พวกที่ยอมรับหรือพอใจในความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันของตน มีศัพท์เรียกทางจิตเวช ว่า "อีโก้ ซินโทนิค โฮโมเซ็กช่วล" (Ego Syntonic Homosexual)

อนึ่งในงานวิจัยนี้ มุ่งศึกษาไปยังกลุ่มรักเพศเดียวกันทั้งชนิดปกปิดและเปิดเผย ที่สังกัดอยู่ในกลุ่มXq28, กลุ่มอัญจารี และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่มี ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มหรือบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำ

1.3 การศึกษาเกี่ยวกับการหาตัวบ่งชี้ถึงการเป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน

วัชรา อิ่มจิตร์ (2532 : 32-43) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการหาตัวบ่งชี้ถึงการเป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน โดยพิจารณาจากหลักใหญ่ 2 ประการคือ

1. ความพึงพอใจทางเพศ

รักเพศเดียวกันเป็นความพึงพอใจทางเพศของบุคคลอันเป็นลักษณะประการหนึ่งที่จะบ่งบอกว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลรักต่างเพศ รักเพศเดียวกัน หรือรักทั้งสองเพศ ซึ่งความพึงพอใจทางเพศขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ ปัจจัยทางด้านร่างกาย (physical factors) ได้แก่ เพศที่บุคคลชอบมีความ

สัมพันธ์ทางเพศด้วย (gender preference) และปัจจัยทางด้านอารมณ์ (affectionate factors) ได้แก่ เพศที่บุคคลมีความผูกพันทางอารมณ์ด้วย โดยองค์ประกอบของความพึงพอใจทางเพศสามารถแบ่งได้ดังนี้

1.1 ความรู้สึกดึงดูดใจทางเพศ (sexual attraction) หมายถึงความสนใจของบุคคลนั้นว่ามีแนวโน้มว่าเขาจะเลือกเพศใดเป็นคู่

1.2 กิจกรรมทางเพศ (sexual activity) เป็นการพิจารณาว่าบุคคลนั้นจะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลเพศใด

1.3 จินตนาการทางเพศ (sexual fantasies) ได้แก่ ความคิดฝันขณะสำเร็จความใคร่ หรือการคิดคำนึงถึง ในสิ่งที่ผ่านมาในชีวิตจริงหรือเป็นการสร้างจินตนาการเอาเอง โดยพิจารณาว่าบุคคลนั้นมีจินตนาการทางเพศกับบุคคลเพศใด

1.4 อารมณ์ที่ประสงค์ (emotional preference) อารมณ์จะเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความรัก โดยจะพิจารณาว่าบุคคลนั้นมีความรักหรือผูกพันทางอารมณ์กับเพศใด

1.5 สังคมที่ประสงค์ (social preference) จะพิจารณาว่าในการดำเนินชีวิตจริงนั้นบุคคลมีความพึงพอใจที่จะมีกิจกรรมในสังคมและใช้เวลาอยู่กับเพศใดและบุคคลเพศใดที่ทำให้รู้สึกพอใจที่จะอยู่ด้วย

1.6 แบบแผนในการดำเนินชีวิต (life style) จะพิจารณาว่า ในขณะดำเนินชีวิตจริงบุคคลนั้นเลือกที่จะใช้ชีวิตอยู่กับใคร บางคนอาจจะมีความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม แต่ก็พอใจที่จะได้ดำเนินชีวิตทางสังคมอยู่ในกลุ่มรักเพศเดียวกัน ในขณะที่รักเพศเดียวกันบางคนอาจจะใช้ชีวิตคู่อยู่แต่กับคนที่เป็นรักเพศเดียวกันด้วยกันหรืออยู่กับบุคคลทั้ง 2 กลุ่ม

1.7 การมองตนเองในเรื่องเพศ (sexual self identification) จะพิจารณาว่าบุคคลมองตนเองว่ามีความพึงพอใจทางเพศในลักษณะใด

2. พฤติกรรมการมีลักษณะเพศตรงข้ามในวัยเด็ก (early cross – gender behavior) แบ่งเป็น

2.1 การแสดงพฤติกรรมลักษณะเพศตรงข้ามในวัยเด็กของชายรักเพศเดียวกัน

จากการศึกษาของซาเกียร์และโลบินส์ (Saghir and Robins. 1973 : 18, 28-30) ที่ศึกษาในชายรักเพศเดียวกันในวัยผู้ใหญ่บางคนพบว่า คนเหล่านี้ส่วนใหญ่ในวัยเด็กจะมีพฤติกรรมวัยเด็กที่แตกต่างจากชายที่เป็นรักต่างเพศ กล่าวคือ ร้อยละ 67 ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายรักเพศเดียวกันจำนวน 89 ราย ในวัยเด็กมีลักษณะพฤติกรรมเชิงเด็กผู้หญิง คือ ชอบอยู่ร่วมกับเด็กผู้หญิง ชอบทำงานบ้าน ชอบเล่นตุ๊กตาเหมือนเด็กผู้หญิง ไม่มีเพื่อนเป็นเด็กผู้ชาย หลีกเลี่ยงการเล่นเกมส์ที่ผาดโผนรุนแรงเหมือนเด็กผู้ชายทั่วไป บุคคลกลุ่มนี้ไม่สามารถคิดฝันหรือสร้างภาพตามแบบฉบับผู้ชายในอุดมคติได้ มีความรู้สึกโดดเดี่ยวทางสังคมและมีความต้องการเป็นผู้หญิงและแต่งกายเลียนแบบเพศตรงข้าม รวมถึงมีการมองตนเองว่าเป็นกะเทยอีกด้วย

2.2 การแสดงพฤติกรรมลักษณะเพศตรงข้ามในวัยเด็กของหญิงรักเพศเดียวกัน

การแสดงลักษณะเพศตรงข้ามในเพศหญิง มักจะถูกเรียกว่า "ทอมบอย" (tomboy) เด็กผู้หญิงจะมีลักษณะการแสดงออกหลายประการที่แสดงถึงความพึงพอใจและพฤติกรรมที่มักพบในเพศชาย ได้แก่ การหลีกเลี่ยงกิจกรรรมเหมือนเด็กผู้หญิง เลี่ยงที่จะเลือกเล่นกับเด็กผู้หญิง มีความสนใจที่จะเล่นกับเด็กผู้ชาย เด็กผู้หญิงที่แสดงความสนใจดังกล่าวจะต้องเกิดต่อเนื่องกันเป็นเวลานานและมักพบว่าเกิดขึ้นในระยะวัยเด็กต่อเนื่องไปจนถึงวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งซาเกียร์และโรบินส์ (Saghir and Robins. 1973 : 18, 28-30) ได้ศึกษาหญิงรักเพศเดียวกันจำนวน 57 ราย เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมที่เป็นหญิงรักต่างเพศจำนวน

43 ราย พบว่าร้อยละ 70 ยอมรับว่าเคยมีประวัติการเป็นทอมบอย และร้อยละ 30 ปฏิเสธ แต่อย่างไรก็ตามในกลุ่มควบคุมที่เป็นรักต่างเพศ พบว่าร้อยละ16 ยอมรับว่ามีประวัติเป็นทอมบอยมาก่อน นอกจากนี้การมีความปรารถนาและมีความคิดฝันที่จะเป็นเพศชายในวัยเด็ก ซึ่งลักษณะดังกล่าวพบในกลุ่มเพศหญิงถึงร้อยละ70 และพบเพียงร้อยละ7 ในกลุ่มควบคุม ความปรารถนาดังกล่าวมิใช่เป็นความต้องการที่จะแปลงเพศ แต่เป็นเพียงรู้สึกเสียดายที่ไม่ได้เกิดมาเป็นผู้ชายและมักจะเป็นความคิดฝันมากกว่า ซึ่งอาจจะเป็นผลที่มาจากการมีความสนใจในกิจกรรมเหมือนเด็กผู้ชายและทำกิจกรรมนั้นได้ดี

สำหรับงานวิจัยนี้จะใช้ตัวบ่งชี้การเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันจากบุคคลรักเพศเดียวกันที่สังกัดอยู่ในกลุ่มอัญจารี, กลุ่มXq28และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มหรือบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำเท่านั้น

1.4 สาเหตุและทฤษฎีของการเกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน

วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2531 : 5-9) ได้ให้ทัศนะถึงสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน 3 ประการ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพในครอบครัว

ความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตร ความรู้สึกนึกคิดตลอดจนพฤติกรรมของลูกชายที่เอนเอียงไปทางเพศหญิงนี้ เกิดเนื่องจากผู้เป็นมารดามักรักใกล้ชิดลูกชายจนเกินไปทำให้ความคิดเจตคติ ค่านิยม ความรู้สึกและลักษณะท่าทางของความเป็นหญิงซึมซาบเข้าไปเป็นบุคลิกภาพของเด็กชายจนประทับความเป็นเอกลักษณ์ความเป็นหญิงเข้าไปในจิตใจ

บุคลิกภาพของบิดา ส่วนใหญ่แล้วเด็กเหล่านี้มักมีบิดาเป็นคนแข็งแกร่ง แข็งกร้าว เผด็จการ หรือเป็นคนเด่นเกินไปจนลูกชายไม่สามารถเลียนแบบได้ หรือในทางตรงข้ามก็มักเป็นบิดาที่มีนิสัยอ่อนแอ ไม่มีบทบาทอะไรในบ้าน เป็นคนเฉยเรียบ แยกตัว ส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกละอายใจแทนความภาคภูมิใจและจะไม่ยอมเลียนแบบบุคลิกภาพของบิดา

ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตร ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะค่อนข้างห่างเหินไม่ใกล้ชิด อาจเป็นเพราะบิดาไม่ค่อยมีเวลาอยู่กับบ้าน หรือคิดว่าการอบรมเลี้ยงดูเป็นหน้าที่ของมารดาแต่ฝ่ายเดียว จึงปลีกตัวออกห่างหรืออาจเพราะบิดาตายจากไปเมื่อเด็กชายยังเล็กอยู่ หรือบิดาอาจเป็นคนเจ้าอารมณ์ ดุร้าย โมโหง่าย จนเด็กมองภาพพจน์ของนิสัยบิดาค่อนข้างน่ากลัวและไม่ยอมเลียนแบบเช่นกัน

การคาดหวังของบิดามารดาที่อยากได้ลูกเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีลูกชายหลายคนแล้วจึงอยากจะมีลูกสาว แต่เมื่อไม่ได้ลูกสาวตามต้องการจึงชดเชยความต้องการของตนเองด้วยการแต่งกายให้ลูกชายให้เหมือนผู้หญิงโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าลูกชายนั้นเป็นคนหน้าตาดี รูปร่างสวย กิริยาท่าทางนุ่มนวลด้วยแล้ว ก็ยิ่งถูกแต่งให้เหมือนผู้หญิงมากขึ้นและบ่อยขึ้น และเมื่อเกิดความพอใจขึ้นทั้งสองฝ่าย เด็กชายจะรู้สึกภาคภูมิใจในบทบาทความเป็นหญิงมากกว่าความเป็นชายเพิ่มมากขึ้นตามกาลเวลา

การรักลูกแบบลำเอียง ถ้าพ่อแม่ตามใจและเอาใจใส่สนใจลูกผู้หญิงมากกว่าลูกชายจนทำให้เด็กชายเกิดความรู้สึกอิจฉาหลงคิดว่าถ้าตนเป็นหญิงพ่อแม่ก็คงรักและเอาใจใส่ตนมากขึ้น จึงประพฤติตนแบบผู้หญิงเพื่อเรียกร้องความสนใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง การพัฒนาเอกลักษณ์ของเด็กด้านหนึ่ง คือ การไม่อยากเหมือนอีกคนหนึ่ง เช่น ถ้าพี่เป็นคนเอาแต่เรียนแต่ไม่มีเพื่อน น้องก็จะปฏิบัติตนในทางตรงข้ามคือ ไม่สนใจเรียน

แต่มีเพื่อนมากเช่นเดียวกัน ถ้าพี่สาวทำตัวมีนิสัยเหมือนผู้ชายที่คอยทำหน้าที่เป็นผู้ปกป้องทุกอย่างหรือพี่ชายทำตัวแข็งแกร่งเกินไป เด็กชายซึ่งเป็นน้องก็จะทำตัวเป็นผู้หญิงเป็นคนอ่อนแอต้องการความคุ้มครอง

2. การเรียนรู้สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

การขาดแคลนแบบอย่างบุคลิกภาพของผู้ชาย ในโรงเรียนประถมส่วนใหญ่มักมีแต่ครูผู้หญิง โดยเฉพาะครูผู้หญิงที่สนใจเอาใจใส่ให้แต่เด็กค่อนข้างดีและเป็นเด็กที่มีหน้าตาเรือนร่างดี เช่น เด็กชายที่หาแบบอย่างความเป็นชายจากบิดาไม่ได้ เมื่อมาอยู่ในโรงเรียนก็ไม่มีแบบอย่างความเป็นชายจากครูจึงจดจำแบบอย่างบุคลิกภาพความเป็นหญิงเพิ่มมากขึ้น

จากการล้อเลียนของเพื่อนหรือครูในโรงเรียน อาจเป็นเพราะเด็กคนนั้นหน้าตาดีหรือท่าทางอ้อนแอ้นจึงมักถูกเพื่อนล้อเลียน เมื่อถูกล้อเลียนบ่อยๆ เข้าเด็กชายก็อาจเกิดความสับสน สงสัย ไม่แน่ใจ ขาดความเชื่อมั่นในเอกลักษณ์บทบาททางเพศมากขึ้น

ระบบการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนที่มีนักเรียนชายล้วนจะทำให้มีโอกาสกระตุ้นให้เด็กชายอยากเป็นหญิงมากกว่าโรงเรียนสหศึกษา เพราะในแง่จิตวิทยาเมื่อคนสองคนมาอยู่ร่วมกัน คนหนึ่งจะพยายามทำตัวเป็นผู้นำและอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องทำตัวเป็นผู้ตามโดยไม่รู้ตัว ประกอบกับในโรงเรียนชายล้วนเด็กชายที่อ่อนแอกว่าและมีหน้าตากระเดียดไปทางผู้หญิงมากกว่าอาจทำท่าเป็นฝ่ายหญิง เป็นฝ่ายอ่อนแอเพื่อให้เพื่อนชายที่แข็งแกร่งกว่าเป็นผู้ปกป้อง จนกลายเป็นความพึงพอใจในบทบาทนี้ต่อไปได้ แต่ในโรงเรียนสหศึกษานั้นนักเรียนหญิงซึ่งแสดงเป็นฝ่ายเรียบร้อยอ่อนแออยู่แล้ว จะผลักดันให้เด็กชายที่อ่อนแอกว่าทั้งร่างกายและจิตใจต้องทำตัวเข้มแข็งเป็นผู้ชายมากขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน เด็กชายที่มีแนวโน้มคล้ายผู้หญิงตั้งแต่อยู่บ้าน เมื่อเข้ามาโรงเรียนก็มีแนวโน้มการรวมกลุ่มผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ถ้าเด็กหญิงยอมรับเข้ามาอยู่ในกลุ่มก็ยิ่งจะมีนิสัยเป็นผู้หญิงได้มากขึ้น

การจัดกิจกรรมของโรงเรียน ครู-อาจารย์ บางท่านเห็นเด็กชายหน้าตาดีน่ารักก็จัดให้เด็กนั้นแสดงบทบาทผู้หญิงเมื่อมีการจัดแสดงละครหรือการแสดงต่างๆ บนเวที หรือเด็กชายซึ่งไม่เคยได้รับความสนใจเมื่อปฏิบัติตัวเป็นผู้ชาย แต่เมื่อปฏิบัติตัวหรือแสดงตัวเป็นผู้หญิงกลับมีคนสนใจชื่นชมก็อาจเกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกตัวเองมีคุณค่า เป็นความรู้สึกเด่น จึงแสดงตัวต่อไปจนติดเป็นนิสัยไม่อยากเป็นผู้ชายหรือแสดงท่าทางเป็นชายอีกต่อไป

การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน ในโรงเรียนหลายโรงเรียนมีบางหลักสูตรที่บังคับให้เด็กชายเรียนเย็บปักถักร้อยหรือทำกิจกรรมที่สังคมไทยยังถือว่าเป็นบทบาทของผู้หญิง เมื่อเด็กชายได้มีโอกาสเรียนแล้วเกิดความรู้สึกชอบ มีความถนัด และภาคภูมิใจ ก็อาจทำให้เกิดความสับสนในเอกลักษณ์ของตัวเองมากขึ้นก็ได้

3. อิทธิพลของสภาพสังคม

การเลียนแบบอย่างเพศที่สามจากสื่อมวลชน โดยเฉพาะจากตัวแสดงในโทรทัศน์ ภาพยนต์ หรือในหนังสือ เมื่อนักแสดงที่เป็นผู้ชายแต่แสดงเป็นผู้หญิง เด็กชายที่ขาดแบบอย่างผู้ชายจากบิดาจากครูผู้ชาย ก็อาจเลือกแบบแสดงที่แสดงท่าทางกระตุ้งกระติ้งมาเป็นแบบอย่างเอาไว้

ค่านิยมทางสังคมที่ไม่เหมาะสม เช่น ค่านิยมที่สร้างความเชื่อว่าการเป็นผู้ชายนั้นต้องเป็นคนแข็งแกร่ง ต้องชอบเล่นกีฬา พูดจาโผงผาง หยาบคาย ก้าวร้าว เกเร ต้องซกต่อยกัน ต้องสูบบุหรี่ ถ้าเด็กชายที่มีลักษณะสับสนและไม่สามารถมีพฤติกรรมดังกล่าวได้ จะยิ่งสับสนว่าตนเองควรเป็นผู้หญิงมากกว่าและจะยิ่งวางตัวไม่ถูก เกิดความสับสนในใจ

จากลัทธิการเป็นคนเด่นคนดัง ในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมอยู่ในโลกของการแข่งขันชิงดีชิงเด่น บางคนมุ่งไปด้านกีฬา ดนตรี กิจกรรม พวกที่มีแนวโน้มทางพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมไม่สามารถทำตัวให้เด่นดังด้านอื่นๆ ได้ จึงมุ่งมาสู่การทำท่าทางการแสดงตัวกระตุ้งกระติ้งการเอาอกเอาใจคนอื่น หรือการทำอะไรแปลกๆ ที่สามารถเป็นที่สนใจของผู้อื่นได้

สำหรับการรวบรวมข้อมูลด้านสาเหตุการเป็นรักเพศเดียวกันในงานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถมองเห็นภาพรวมของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเชื่อว่าสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันเกิดจากเหตุผลหลายประการที่สามารถสรุปได้ดังนี้

1. สาเหตุทางด้านสภาวะร่างกาย

จากการศึกษาปัจจัยทางด้านสภาวะร่างกายและชีววิทยา (Constitutional and biological factors) สามารถแบ่งการศึกษาได้เป็น 2 พวกคือ

1.1 การศึกษาเกี่ยวกับฮอร์โมน ได้มีการศึกษาถึงผลของฮอร์โมนจากต่อมไร้ท่อต่อการเป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน โดยตั้งข้อสงสัยว่าระดับฮอร์โมนเพศชายหรือ testosterone ในชายรักเพศเดียวกันจะแตกต่างชายรักต่างเพศหรือไม่ ซึ่งผลการศึกษาที่ได้ยังไม่แน่ชัด แต่สำหรับกลุ่มหญิงรักเพศเดียวกันพบว่ามีระดับของ testosterone สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เป็นรักต่างเพศ และมีระดับของฮอร์โมนเพศหญิง estrogen ต่ำกว่ากลุ่มควบคุม (รังรอง งามศิริ. 2532 :15)

1.2 การศึกษาปัจจัยทางพันธุกรรม ในปีค.ศ.1952 คอลแมน (รัจรี นพเกตุ. 2542 : 86 ; อ้างอิงจาก King. 1996 ; อ้างอิงจาก Kallmann. 1996. *Human sexuality today*) ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างคู่ฝาแฝดที่เป็นรักเพศเดียวกันจำนวน 85 คู่ โดยเป็นคู่แฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกันและคู่แฝดที่ไม่ได้เกิดจากไข่ใบเดียวกัน พบว่าคู่แฝดที่เกิดจากไข่สองใบ (dizygotic twin) จำนวน 45 คู่ อาจไม่เป็นรักเพศเดียวกันทั้งสองคน ในขณะที่คู่แฝดจากไข่ใบเดียวกัน (monozygotic twin) จำนวน 40 คู่ จะเป็นรักเพศเดียวกันทั้งคู่ การศึกษานี้เท่ากับเป็นการสนับสนุนในเรื่องความเกี่ยวข้องทางพันธุกรรม แต่ขณะเดียวกันก็มีนักพันธุกรรมบางท่านที่ไม่ยอมรับสมมติฐานในเรื่องนี้โดยให้เหตุผลว่า หากการรักเพศเดียวกันถูกควบคุมโดยพันธุกรรมแล้ว ยีนของบุคคลรักเพศเดียวกันก็น่าจะถูกอิทธิพลของการเลือกสรรทางธรรมชาติขจัดให้หมดโดยเร็ว เนื่องจากบุคคลรักเพศเดียวกันจะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน ดังนั้นโอกาสการถ่ายทอดยีนของรักเพศเดียวกันจึงไม่มี ซึ่งแตกต่างจากพวกรักทั้งสองเพศ (bisexual) ที่มีการเกี่ยวข้องทางเพศได้ทั้งสองเพศ พวกนี้จึงมีการส่งผ่านยีนได้ (นันทิรัตน์ คุณากร. 2532 :22)

ทั้งนี้จากการศึกษาของดีน ฮาร์เมอร์ (อลงกลด แทนออมทอง, กฤษฎา บูรณารมย์และยงยุทธ สุขพิทักษ์. 2542 : 49 ; อ้างอิงจาก Hamer. 1996. *Human sexuality today*) นักพันธุศาสตร์ระดับโมเลกุล (molecular genetics) สถาบันสุขภาพแห่งชาติ (National Institute of Health) รัฐแมรี่แลนด์ ในปี พ.ศ.2536 ดีนได้ศึกษาเปรียบเทียบดีเอ็นเอในพี่น้อง(ชาย)ที่เป็นโฮโมเซ็กช่วลจำนวน 40 คู่ พบว่าแทบทั้งหมดมีเครื่องหมายทางพันธุศาสตร์ (genetic marker) ที่เหมือนกันอยู่บนตำแหน่งหนึ่งของโครโมโซม X ซึ่งเป็นรายงานครั้งแรกของการค้นพบตำแหน่งของยีนที่ควบคุมการเป็นเกย์โดยตรวจพบว่ามีความเหมือนกันของยีนในตำแหน่งที่ถูกเรียกว่า เอกซ์คิว28 (Xq28) โดย "เอกซ์" (X) มาจากตำแหน่งของยีนดังกล่าวอยู่บน โครโมโซม X โดย "คิว" (q) มาจากตำแหน่งของยีนดังกล่าวอยู่บนแขนข้างยาวของโครโมโซม โดยแท่งโครโมโซมจะมีรอยคอดอยู่ที่เราเรียกว่า เซนโตเมียร์ (centromere) ทำให้สามารถที่จะแบ่งโครโมโซมได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแขนที่ยาว "คิว" (q) และส่วนของแขนที่ยาว "พี" (p) และ 28 บอกถึงระยะห่างจากจุดเซนโตเมียร์ไปจนถึงยีนเกย์ ซึ่งตัวเลขดังกล่าวเป็นหน่วยทางพันธุศาสตร์

นอกจากนี้ในงานวิจัยของวีระ ไชยศรีสุข (2533 : 153) กล่าวถึงสาเหตุของการเกิดเป็นพฤติกรรมรักเพศเดียวกันว่าเกิดจากปัจจัยทางด้านร่างกาย โดยมนุษย์ทุกคนมีส่วนประกอบของความรักเพศเดียวกันและความรักเพศตรงข้ามในแรงขับทางเพศ และเชื่อว่าการที่ผู้ชายมีความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามได้ขณะเดียวกันก็สามารถระบายส่วนของความรู้สึกที่มีต่อเพศเดียวกันออกมาในรูปของมิตรภาพกับผู้ชายอื่นในทางดนตรี, ศิลป ฯลฯ ได้เช่นกัน โดยในทำนองเดียวกัน ผู้หญิงก็สามารถระบายออกมาในรูปของมิตรภาพกับผู้หญิงคนอื่นในทางกีฬาหรือการเมืองก็ได้ ทั้งนี้แรงขับที่มีต่อเพศเดียวกันในบางครั้งอาจเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางชีวภาพ เช่น ความผิดปกติเกี่ยวกับชีวเคมี พันธุกรรมหรือร่างกาย

ทั้งนี้ นายแพทย์อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม (2525 : 20 – 21) ได้ให้ทัศนะว่าที่สอดคล้องกับทฤษฎีกรรมพันธุ์ของชาวกรีกว่า รักเพศเดียวกันเกิดจากการเสื่อมของสมองซึ่งเป็นกรรมพันธุ์ โดยตัวอ่อนในครรภ์มารดาระยะ 2-3 เดือนจะไม่บ่งบอกว่าเป็นเพศชายหรือหญิง ดังนั้นจึงสมมติฐานเหมาเอาว่าคนเราโดยต้นตอแล้วมี 2 เพศในตัว คนทุกคนจึงเกิดมามีลักษณะเป็นโฮโมเซ็กช่วล ซึ่งสมมติฐานนี้มีส่วนถูกต้องอยู่บ้าง เพราะตามความเป็นจริงในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นชายหรือเป็นหญิงจะมีฮอร์โมนทั้ง 2 เพศอยู่ในคนๆ เดียวกัน

2 . สาเหตุทางด้านจิตใจ

สาเหตุที่ทำให้เกิดรักเพศเดียวกันสามารถใช้ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) มาอธิบายได้ โดยฟรอยด์ได้ให้ทัศนะไว้ว่า พฤติกรรมรักเพศเดียวกันเกิดจากการรักเพศเดียวกันอันเป็นผลของการถดถอย (Regression) หรือการตรึงแน่น(Fixation) ที่ระยะปาก Oral Stage หรือระยะทวาร Anal Stage ซึ่งเป็นระยะก่อนระยะเพศของการพัฒนาการทางจิตใจและเพศในช่วงอายุ 3 – 5ปี ในช่วงนี้เด็กชายจะรักมารดาและปฏิเสธบิดา ฟรอยด์เรียกวัยนี้ว่า “ออดิปุส คอมเพล็กซ์” Oedipus complex หรือ “ปมออดิปุส” (“ออดิปุส”เป็นเรื่องของเทพบุตรกรีกที่ฆ่าพ่อแล้วแต่งงานกับแม่) ส่วนเด็กหญิงจะรักบิดาและเกลียดมารดา ที่เรียกว่า “อีเล็กตร้า คอมเพล็กซ์” Electra complex ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายจะอิจฉามารดาหรือบิดาที่เป็นเพศเดียวกันกับตน แต่ในที่สุดเด็กจะผ่านการพัฒนาการขั้นนี้ไปได้โดยการเลียนแบบ (identify) มารดาหรือบิดาที่เป็นเพศเดียวกันกับตน กล่าวคือ ในขณะที่เด็กชายแตะต้องลูบคลำอวัยวะเพศของตน เด็กจะนึกถึงมารดาและจินตนาการว่าตนเป็นบิดา โดยที่เด็กจะคิดว่าถ้าบิดารู้ถึงจินตนาการของตนบิดาจะต้องโกรธและกลัวว่าจะถูกลงโทษด้วยการตัดอวัยวะเพศ (castration anxiety) ดังนั้นวิธีแก้ความขัดแย้งของเด็กก็คือ เด็กชายจะเลิกความปรารถนาเดิมที่มีต่อมารดาโดยพยายามทำตัวเลียนแบบบิดา สำหรับเด็กผู้หญิงนั้น ฟรอย์อธิบายว่าเด็กหญิงจะมีความรู้สึกเสน่หามารดาและต้องการเป็นเจ้าของมารดาเช่นกัน และเด็กหญิงรู้สึกว่าอวัยวะเพศของตนด้อยกว่าเด็กผู้ชาย ทำให้ปรารถนาจะมีอวัยวะเพศทัดเทียมกับเด็กผู้ชาย (penis envy) และกล่าวโทษมารดาว่าเป็นความผิดของมารดาที่ไม่สามารถทำให้ตนมีอวัยวะเพศทัดเทียมเด็กผู้ชาย ความขัดแย้งนี้จะหมดไปได้เมื่อเด็กผู้หญิงเลิกรักมารดาและหันไปรักบิดาซึ่งไม่ใช่เชิงเสน่หา โดยประพฤติตนเลียนแบบมารดาเพื่อให้เป็นที่รักของบิดาและจะต้องน้อมรับความคิดของการมีบุตรแทนการมีอวัยวะเพศชายด้วย แต่ในบุคคลรักเพศเดียวกันนั้นความขัดแย้งนี้ยังคงมีอยู่ โดยจะเป็นความรักฝังตรึงและประพฤติตนเลียนแบบบิดามารดาที่ต่างเพศกับตน ซึ่งส่งผลให้เด็กสับสนในบทบาททางเพศ แล้วก่อให้เกิดความไม่สมหวังรวมถึงความล้มเหลวในการขจัดปมปิตุฆาตให้หมดไปด้วย (ประนอม สโรมาน. 2524 : 171)

พวกชายรักเพศเดียวกัน เนื่องจากปมปิตุฆาตยังไม่หายจึงมักจะใช้กลไกป้องกันตนเองโดยการเลียนแบบมารดา เกย์คิงจะพยายามแสวงหาตัวแทนมารดาโดยการสรรหาชายหนุ่มหรือเด็กวัยรุ่นที่มี

ลักษณะคล้ายผู้หญิงเพื่อให้เขาได้รับความรักและความอ่อนหวานอย่างที่เขาเคยได้รับจากมารดาของเขา เกย์ดิงอาจจะมีความรู้สึกชอบผู้หญิงแต่ก็ปฏิเสธที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศ ซึ่งเป็นผลมาจากความกลัวที่จะถูกตัดอวัยวะเพศเมื่อวัยเยาว์ สำหรับเกย์ควีนนั้น ผลที่เกิดจากการเลียนแบบมารดาอาจทำให้เกิดความรู้สึกรักบิดาซึ่งเป็นคนมีอำนาจ โดยการแสดงบทบาทที่ยอมตามบิดาเพื่อที่จะได้รับความพึงพอใจทางเพศจากบิดาเหมือนอย่างที่มารดาได้รับ คนพวกนี้อาจมีลักษณะแบบผู้หญิงและเลือกคู่ร่วมรักเป็นชายที่มีอายุมากกว่า ในบางโอกาสเด็กชายที่ได้รับการเลี้ยงดูจากมารดาโดยขาดบิดาหรือบิดามีบุคลิกภาพแปรปรวน เมื่อเด็กเห็นว่าบิดาอ่อนแอจึงเทียบเคียงเข้าหามารดาและมีลักษณะไปทางผู้หญิงหันกลับไปชอบผู้ชายในที่สุด

ทั้งนี้ในพวกหญิงรักเพศเดียวกัน การใช้กลไกป้องกันในทำนองเดียวกับผู้ชายยังคงมีอยู่ มีผลทำให้เกิดการเลียนแบบบิดา พฤติกรรมที่แสดงออกมาจะเป็นแบบผู้ชาย ความรักแบบหลงตัวเองอาจเกิดจากความตรึงแน่นอยู่ที่ความรักต่อเพศเดียวกันครั้งแรกกับมารดา และทำให้เกิดมีความรู้สึกทางเพศต่อผู้หญิง หรือในกรณีที่เด็กหญิงขาดมารดา เด็กก็จะโน้มเอียงไปรักและสนใจบิดาจึงมีจิตใจเป็นชายเริ่มแต่งตัวเป็นชาย ชอบเรียกกันว่า "ทอมบอย" "Tomboy"

นอกจากนี้ยังมีการอธิบายการเกิดเป็นรักเพศเดียวกันอีกแนวหนึ่งว่า ความเป็นรักเพศเดียวกันเกิดจากการหลงรักตัวเอง (narcissism) โดยทฤษฎีนี้เชื่อว่าคนทุกคนจะหลงรักตัวเองและกลัวที่จะสูญเสียความงามของตน จึงหันไปสนใจคนเพศเดียวกันเพื่อชื่นชมความงามที่บุคคลนั้นมี ทดแทนความงามของตนที่ค่อยๆ ลดลงไปตามอายุ ถ้าการหลงรักตัวเองมีในระดับรุนแรงจะทำให้เกิดความพอใจที่จะเลือกของรัก (love object) เฉพาะที่เหมือนของตนเท่านั้น จึงเกิดเป็นรักเพศเดียวกันขึ้น (กิติกร มีทรัพย์. 2529 : 118-119)

3. สาเหตุด้านสภาพแวดล้อม

จากทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning theory) ของกลุ่มนักคิดที่เชื่อว่ามนุษย์เกิดมาแล้วต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ซึ่งเชื่อว่าประสบการณ์ของมนุษย์ทำให้เกิดพฤติกรรม โดยสกินเนอร์ (Skinner) นักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยม (behaviorist) เห็นว่าพฤติกรรมของมนุษย์ถูกควบคุมโดยเงื่อนไขของการเสริมแรงและเงื่อนไขของการลงโทษ สาเหตุที่ทำให้คนรักเพศเดียวกันนั้นเกิดจากการมีประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกกับบุคลที่มีเพศเดียวกัน เมื่อได้รับความพึงพอใจแล้วทำให้เกิดความรู้สึกต่อเพศเดียวกันและมีความรู้สึกไม่ดีต่อเพศตรงข้าม (ผกา สัตยธรรม. 2516 : 14 – 17) ดังนั้นจึงสรุปได้เพียงว่าพฤติกรรมรักเพศเดียวกันอาจมีสาเหตุมาจากการถูกวางเงื่อนไขจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์และสิ่งที่ได้เรียนรู้มา

อัลเบิร์ด แบนดูรา (Albert Bandura. 1969 : 45 – 49) อธิบายพฤติกรรมรักเพศเดียวกันตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory) ว่าองค์ประกอบภายในตัวมนุษย์และสิ่งแวดล้อมต่างก็มีอิทธิพลต่อกันและกัน หมายความว่าในบางครั้งองค์ประกอบภายในตัวบุคคลอาจมีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมมากกว่าสิ่งแวดล้อม หรือ ในบางครั้งสิ่งแวดล้อมอาจมีส่วนในการทำให้เกิดพฤติกรรมมากกว่าองค์ประกอบภายในตัวบุคคล

จากการศึกษาถึงลักษณะของบิดาและความสัมพันธ์ของบิดากับบุตรในชายรักเพศเดียวกันพบว่าบิดามีลักษณะอ่อนแอ ไม่เข้มแข็ง ไม่กล้าหาญ ไม่มีลักษณะของความเป็นชายและไม่มีประสิทธิภาพ หรือบิดาที่มีลักษณะวางอำนาจ เผด็จการ ไม่เป็นมิตร ไม่ยืดหยุ่น ยิ่งถ้าพ่อเหินห่างไม่ค่อยได้พบและอยู่กับลูก ไม่ค่อยอยู่กับบ้านหรือไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ไม่ส่งเสริมให้บุตรชายให้มีกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนมีท่าทีเฉยเมย ไม่สนใจเมื่อเด็กเล่นหรืออยู่กับมารดา และมีแนวโน้มในการมีสัมพันธภาพ

ที่ไม่ดีกับบุตรชาย การถ่ายทอดแบบอย่างจากบิดาสู่บุตรก็หมดโอกาสจะทำได้ หรือจากการที่บิดามักจะรักบุตรสาวมากกว่าบุตรชาย หรือการได้รับสิทธิพิเศษจากบิดาอาจมีน้อยกว่าบุคคลอื่นๆ ในครอบครัว ทำให้การพูดคุยกับบิดามีเฉพาะในเวลาจำเป็นเท่านั้น เด็กชายจะมีโอกาสพบปะกับบิดาค่อนข้างน้อย ซึ่งมีผลทำให้เด็กจะใช้การต่อต้านหรือแยกตัวออกมาอันเป็นการแก้ไขสถานการณ์เมื่อต้องพบบิดา หรือในบางครั้งท่าทีที่ไม่เป็นมิตรของบิดาที่ทำให้เด็กเกิดความกลัว จนกลายเป็นคนขี้อายไม่กล้าแสดงออก ลักษณะต่างๆ เหล่านี้อาจมีอิทธิพลทำให้บุตรชายไม่สามารถเลียนแบบบทบาทของบิดาเพื่อให้มีลักษณะความเป็นชายที่ชัดเจนและเหมาะสมได้ (ผกา สัตยธรรม. 2516 : 78 – 79 , 113 – 114)

ส่วนการศึกษาถึงลักษณะของบิดาในหญิงรักเพศเดียวกัน พบว่า บิดามีลักษณะสมยอมอ่อนแอ ไม่กล้าแสดงออก ห่างเหินและไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้เด็กผิดหวังมีท่าทีไม่เป็นมิตรและมีปฏิกริยาต่อต้านออกมาโดยการรับรูปแบบลักษณะความเป็นชายที่เข้มแข็งกล้าหาญ (masculine identification) เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนไม่ยอมรับลักษณะอ่อนแอของบิดา นอกจากนี้สัมพันธภาพระหว่างบิดากับบุตรสาวอาจเป็นไปในลักษณะที่มีบิดาแสดงความรักต่อบุตรสาวมากกว่าบุตรชาย ทำให้บุตรสาวรักและสนิทสนมคุ้นเคยเห็นอกเห็นใจบิดามากกว่ามารดา ตลอดจนสนใจที่ทำกิจกรรมต่างๆ และใช้เวลาอยู่กับบิดามากกว่า รวมถึงการไม่ค่อยมีส่วนร่วมในงานของผู้หญิงเช่นงานบ้านเท่าใดนัก ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาจึงเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การเลียนแบบลักษณะความเป็นชายจากบิดา

ทั้งนี้ในการศึกษาถึงลักษณะของมารดาและความสัมพันธ์ของมารดากับบุตรในบุคคลรักเพศเดียวกันทั้งชายและหญิง พบว่า มารดาชอบวางอำนาจเหนือบิดาและบุคคลอื่นในครอบครัวหรือการที่มารดาเป็นผู้ตัดสินใจดำเนินการและควบคุมกฎระเบียบต่างๆ เสมือนกับเป็นตัวแบบของผู้ปกครอง (parental model) ของครอบครัว สำหรับการเป็นรักเพศเดียวกันในบุตรสาวนั้นหากมารดามีลักษณะดังกล่าวข้างตนจะทำให้เด็กเกิดต่อต้านและแสดงท่าทีที่ไม่เป็นมิตรต่อมารดา นำไปสู่ความไม่ต้องการที่จะเลียนแบบลักษณะความเป็นหญิงจากมารดา ดังนั้นจึงเกิดการถดถอยในสัมพันธภาพที่มีต่อมารดา ประกอบกับการที่มารดาชิงดีชิงเด่นกับบุตรหญิงต่อหน้าพ่อทำให้ลดความเป็นผู้หญิงของลูกลง หรือจากการที่มารดาให้ความรักบุตรชายมากกว่าบุตรสาวยิ่งจะทำให้เด็กพยายามเป็นผู้ชายบ้าง และถ้าหากบิดายอมตามมารดาโดยอยู่ห่างบุตรสาวและสัมพันธภาพระหว่างบิดากับบุตรสาวเป็นไปในทางที่ไม่ดีด้วยแล้ว ยิ่งทำให้เด็กไม่สามารถสร้างความรู้สึกรักใคร่สนิทสนมกับบิดาได้ และเมื่อไม่สามารถแสวงหาผู้ชายอื่นมาทดแทนความรู้สึกดังกล่าวได้จึงเป็นผลให้เด็กมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันไปในที่สุด

ในชายรักเพศเดียวกัน มารดามักเป็นคนปกป้องรักษาประคบประหงมสนิทสนมกับลูกมากเกินไป หวงแหนยั่วยวนและกดขี่จนเกินเหตุ และพยายามชักจูงให้ลูกเอนเอียงมาทางผู้หญิงทำให้ความสนใจในความเป็นผู้ชายของเด็กลดลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเด็กชายอยู่ในช่วงวัยรุ่น หากมารดามีความรู้สึกเย็นชาทางเพศ มีการผูกมิตรกับลูกเพื่อต่อต้านบิดาเมื่อมีเรื่องไม่พอใจด้วยการทำให้ลูกชายนิยมชมชอบแม่แต่เพียงฝ่ายเดียว ก็จะทำให้เด็กเกิดความใกล้ชิดสนิทสนมและหันเหมาทางมารดาเพื่อเอามารดาเป็นที่พึ่งและป้องกันอันตรายจนกลายเป็นผู้หญิงตามแม่ไป ประกอบกับการที่บิดามีความห่างเหินไม่ใกล้ชิดกับครอบครัว ไม่แสดงความรัก ไม่อยู่บ้าน ทำให้เด็กรู้สึกเฉยเมยต่อบิดาหรือมีความกลัวหรือความโกรธแทน สิ่งเหล่านี้เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กชายเกิดความพึงพอใจในการรับและเลียนแบบลักษณะของความเป็นหญิงจากมารดามากขึ้น

จากทฤษฎีประสบการณ์ (Experiential Theories) ของบีเบอร์และคณะ (ผกา สัตยธรรม. 2516 : 3–5 ; อ้างอิงจาก Bieber, et al.1967. *Homosexuality Comprehensive Textbook of Psychiatry.* p.968

- 969) ได้พยายามอธิบายสนับสนุนทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์เพิ่มเติม แต่มีความเห็นค้านกับทฤษฎีสิ่งแวดล้อมที่ระบุว่ามารดาเป็นบุคคลสำคัญที่เป็นสาเหตุ ที่ทำให้เด็กเป็นรักเพศเดียวกัน โดยบีเบอร์มีความเห็นว่าบิดาเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในครอบครัว ถ้าบิดาสละเวลาให้ลูกชายมากกว่าที่เป็นอยู่เพียงวันละชั่วโมงสองชั่วโมง พวกรักเพศเดียวกันอาจจะหมดไปจากโลกนี้ โดยสาเหตุที่รักเพศเดียวกันมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเพราะบิดาทั้งหลายเลิกงานแล้วไม่ค่อยจะกลับบ้านทันที บ้านจึงขาดความอบอุ่นขาดผู้นำครอบครัวมาอยู่ใกล้ชิดจึงเป็นเหตุให้เด็กมีปัญหา รวมไปถึงปัญหาการรักเพศเดียวกันด้วย

นอกจากทฤษฎีทางสิ่งแวดล้อมทั้ง 3 ทฤษฎีนี้แล้ว นายแพทย์อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม (2525 : 20 - 21) เห็นว่าทฤษฎีต่างๆ นั้นยังครอบคลุมไม่หมด มีพวกรักเพศเดียวกันอีกจำนวนมากซึ่งไม่สามารถเอาทฤษฎีใดๆ มาอธิบายได้ ไม่ว่าการเลี้ยงดูอบรมจะดีเยี่ยม ภูมิหลังดี พ่อแม่มีการศึกษาดี มีความรู้ความเข้าใจดูแลเด็กดีเลิศแต่ทำไมเด็กโตขึ้นเป็นรักเพศเดียวกัน จากการรวบรวมผู้ป่วยหลายรายพบว่าสาเหตุประการหนึ่งเป็นสาเหตุร่วมที่เหมือนกันคือ เริ่มต้นเด็กจะมีการเจริญพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจปกติจนถึงตอนวัยรุ่นอายุราว 13-16 ปี ก็ถูกชักชวนจากคนที่มีอิทธิพล เช่น เพื่อน, รุ่นพี่ หรืออาจจะถูกชายสูงอายุกว่าล่อลวงมอมเมาชักจูงบีบบังคับให้มีเพศสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกัน (โฮโมเซ็กช่วล) ระยะแรกเด็กเหล่านี้อาจไม่พึงพอใจในพฤติกรรมดังกล่าวก็มีการขัดขืนรังเกียจ แต่ต่อๆ มาเมื่อถูกยัดเยียดบ่อยๆ และเด็กได้รับรางวัลซ้ำๆ จากการมีพฤติกรรมทางเพศที่สนองให้เกิดความพึงพอใจ เด็กก็กลายเป็นรักเพศเดียวกันในที่สุด

ทั้งนี้นายแพทย์อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม (2525 : 20-21) อ้างถึงการศึกษาทดลองของดอนราด ลอเรนซ์ นักจิตวิทยาชาวสวีเดน ซึ่งได้รับรางวัลโนเบิ้ลในปี 1972 ดอนราดได้ศึกษาพฤติกรรมของสัตว์ไว้มากมาย โดยเฉพาะในเรื่องของสัญชาตญาณจนเกิดเป็นทฤษฎี Imprinting (รอยประทับ) ซึ่งกล่าวว่า ในช่วงเวลาที่เหมาะสมช่วงหนึ่งหากมีตัวกระตุ้นที่เหมาะสมจะเกิดการเรียนรู้ขึ้นทันที ประสบการณ์นั้นจะถูกสลักลงไปในสมองฝังแน่นในสมอง เป็นการเรียนรู้อย่างถาวรทำให้เกิดพฤติกรรมหักเหไปสู่รูปแบบใหม่ที่ผิดไปจากเดิมที่เคยเป็น

นอกจากนี้ศาสตราจารย์แพทย์หญิงสุวัทนา อารีพรรค (2524 : 383) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าสาเหตุจากสังคมที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการเกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน คือ การได้รับความกระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรงจากความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นชายกับหญิง โดยวัยรุ่นชายที่ผิดหวังในความรักครั้งแรกจากหญิง อาจเศร้าโศกเสียใจมากและมองเห็นชีวิตรักต่างเพศเป็นความปวดร้าวใจ จึงหันเข้าหาเพศเดียวกันเพื่อหลีกเลี่ยงความผิดหวังครั้งที่สอง ส่วนวัยรุ่นหญิงที่มีอารมณ์อ่อนไหวง่ายหากไม่ได้รับความสนใจหรือถูกเยาะเย้ยจากชายที่เธอรัก เธอก็อาจหันไปหาเพศหญิงด้วยกันแทนได้

4. สาเหตุการเกิดเป็นรักเพศเดียวกันเมื่อวัยโต

แม้จะมีข้อห้ามทางสังคมและวัฒนธรรมในเรื่องรักเพศเดียวกันอยู่บ้าง แต่ในบางสถานการณ์และบางสิ่งแวดล้อมพฤติกรรมรักเพศเดียวกันอาจเกิดขึ้นได้ชั่วคราวหรือถาวรได้เช่น ความกลัวเกี่ยวกับความบกพร่องทางเพศ การทดลองมีความสัมพันธ์ทางเพศในวัยรุ่นที่ขาดคู่ร่วมที่เป็นเพศตรงข้าม เช่น นักเรียนชายตามหอพัก ในกรมทหารหรือผู้ต้องขังในเรือนจำ ฯลฯ อาจเกิดขึ้นกับบุคคลใดก็ได้ถ้าบุคคลนั้นเกิดความเบื่อหน่ายที่ตัวเองจะต้องเป็นอย่างเดียวตลอดชีวิต สมองและจิตใจก็จะวิวัฒนาการออกไปเพิ่มค่านิยมให้กับเพศเดียวกันมากขึ้น จนกระทั่งเกิดความหลงชอบจนถึงกับรักเพศเดียวกันและหันมาหาความสุขด้วยกัน สิ่งเหล่านี้อาจอุบัติขึ้นมาได้เมื่อสภาพการหลายๆ ด้านมาประจวบเหมาะจนคนทั่วไปในบางสังคมไม่อยากคิดว่ามันเป็นเรื่องผิดปกติ (กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. 2524 : 263)

นอกจากนี้ยังพบว่า ค่านิยมการเลียนแบบโดยเฉพาะในเด็กวัยรุ่นชายที่คิดว่าพฤติกรรมชายรักเพศเดียวกันเป็นความทันสมัย ซึ่งในปัจจุบันพฤติกรรมดังกล่าวพบเห็นได้จากสิ่งต่างๆ มากขึ้น เช่น จากภาพยนตร์ โทรทัศน์ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ อินเตอร์เนต และอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชวนีย์ จันทร์น้อย (2532 : (1)-(2)) ที่ศึกษาพฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น กรณีศึกษาพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน เขตการศึกษา 6 พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันจะหาความรู้และข่าวสารของพวกรักเพศเดียวกันจากวารสาร นิตยสารและหนังสือพิมพ์มากที่สุด รองลงมาคือวารสาร นิตยสารเฉพาะกลุ่มรักเพศเดียวกัน และสุดท้ายคือโทรทัศน์

จากสาเหตุที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดข้างต้นจะเห็นได้ว่า สาเหตุทางด้านฮอร์โมนและพันธุกรรมเท่าที่ศึกษาวิจัยจนถึงปัจจุบันก็ยังไม่สามารถยืนยันถึงสาเหตุทางด้านร่างกายและชีววิทยาได้อย่างแน่ชัดว่าจะเป็นตัวกำหนดที่ชัดเจนต่อการเกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันได้ ซึ่งทำให้ต้องมีการศึกษาต่อไป แต่ในขณะเดียวกันก็ยังไม่สามารถตัดสาเหตุด้านนี้ออกไปได้ นอกจากนี้การที่จะชี้ชัดลงไปว่าสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาและสังคมแวดล้อมเพียงอย่างเดียวก็คงทำไม่ได้ ทั้งนี้เพราะยังไม่มีนักวิชาการหรือนักจิตวิทยาท่านใดที่สามารถระบุไว้อย่างชัดเจนว่าทฤษฎีใดเป็นทฤษฎีที่ถูกต้อง จึงเป็นที่เชื่อกันว่าการเกิดพฤติกรรมรักเพศเดียวกันน่าจะมีสาเหตุมาจากปัจจัยทางร่างกายและสังคมแวดล้อมประกอบกัน

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน

มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลรักเพศเดียวกัน ดังนี้

สกอฟิลด์ (วัชรา อิ่มจิตร์. 2532 : 28 ; อ้างอิงจาก Schofieied. 1965. *Sociological Aspects of Homosexuality : A Comparative Study of Three Type of Homosexuals*) สำรวจคนโสดจำนวน 1,873 คน ที่มีอายุระหว่าง 18-19 ปี ในประเทศอังกฤษ โดยที่ไม่ได้ตั้งใจศึกษาถึงอุบัติการณ์ของการรักเพศเดียวกันแต่พบว่ามีชายร้อยละ 5 และหญิงร้อยละ 2 ที่ยอมรับว่าเคยมีประสบการณ์ดังกล่าว

การศึกษาของคินซีย์และคณะ (Kinsey, et al. 1972) ที่ได้ใช้การสัมภาษณ์ชนิดลงลึก โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างชายจำนวน 5,300 คน และหญิง 5,900 คน พบว่า ผู้ชายร้อยละ 37 ยอมรับว่าตลอดชีวิตวัยรุ่นจนถึงวัยชราเคยมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันจนถึงขั้นจุดสุดยอด (orgasm) ร้อยละ 8 เคยมีประวัติเป็นรักเพศเดียวกันติดต่อกันมานานอย่างน้อย 3 ปี ในช่วงอายุ 16-55 ปี และร้อยละ 4 เป็นรักเพศเดียวกันตั้งแต่วัยรุ่นจนเกือบตลอดชีวิต ร้อยละ 13 ยอมรับว่าความรู้สึกทางเพศถูกกระตุ้นได้โดยผู้ชายด้วยกัน แม้ว่าในความจริงคนเหล่านี้จะไม่มีพฤติกรรมที่เปิดเผยหลังผ่านวัยรุ่นมาแล้ว ส่วนพฤติกรรมรักเพศเดียวกันในผู้หญิงพบน้อยกว่าผู้ชาย หญิงโสดร้อยละ 2-6 และหญิงสมรสแล้วร้อยละ 1 เคยมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานานกว่า 1 ปี ในช่วงที่มีอายุระหว่า 20-35 ปี และร้อยละ 28 ยอมรับว่าเคยมีประสบการณ์รักเพศเดียวกัน ร้อยละ 13 ถึงขั้นบรรลุจุดสุดยอด

การศึกษาของคินซีย์นี้ ทำให้เกิดความสนใจและความเข้าใจในเรื่องธรรมชาติของมนุษย์มากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องทางเพศกับคนเพศเดียวกันในระยะก่อนวัยรุ่นและวัยรุ่นว่าเป็นเรื่องที่พบบ่อย และคนเราอาจมีประสบการณ์ในเรื่องความสัมพันธ์เชิงรักเพศเดียวกันซึ่งบางคนอาจไม่บ่อยนัก บางคนมีการสลับเปลี่ยนให้ความสนใจทั้งสองเพศ

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทย ได้มีผู้ศึกษาถึงพฤติกรรมและบุคคลรักเพศเดียวกันในแง่มุมต่างๆ ดังมีรายละเอียดดังนี้

เยาวนุช อินทรเดโชกุล (2526 : 129-130) ได้ศึกษาความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติตนในเรื่องเพศของสมาชิกสหภาพแรงงานไทยคูราโบ โดยคนงานส่วนใหญ่มีทัศนคติถึงเกย์ในลักษณะก้ำกึ่งระหว่างรู้สึกเห็นใจและรังเกียจ คนงานร้อยละ 61.51 เห็นว่าพวกรักเพศเดียวกันเป็นคนผิดปกติ น่าหัวเราะ และบางทีก็น่ารังเกียจ ทั้งนี้คนงานชายร้อยละ 81.48 เห็นด้วยกับทัศนะนี้มากว่าคนงานหญิงที่เห็นด้วยกับทัศนะนี้เพียงร้อยละ 55.56 ในทางตรงกันข้าม คนงานร้อยละ 72.81 ก็เห็นด้วยว่าพวกรักเพศเดียวกันเป็นคนที่มีความซอบแปลกจากคนทั่วไปซึ่งน่าเห็นใจ และยังพบว่าปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ อายุ การศึกษา และสถานภาพสมรสไม่มีผลต่อความแตกต่างในทัศนคติของคนงานที่มีต่อเกย์

อติรัตน์ วัฒนไพลิน (2527 : 94) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติและพฤติกรรมทางเพศในนิสิตปริญญาตรี โท และเอก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร จำนวน 358 คน เป็นชาย 151 คน หญิง 207 คน พบว่าร้อยละ 11 ของนิสิตชายและร้อยละ1.5 ของนิสิตหญิงเคยมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกันและเคยบรรลุจุดสุดยอดจากการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกัน

สมศรี เปี่ยมสมบูรณ์ (2529) ได้ศึกษาปัญหารักเพศเดียวกัน ซึ่งศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มเกย์นักแสดงในเมืองพัทยา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาวัฏจักรของพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน ที่มุ่งเน้นถึงการดำเนินชีวิตประจำวัน และสภาพความเป็นอยู่ในสภาพแวดล้อมของความเป็นจริง โดยการศึกษาถึงความเป็นอยู่พื้นฐานทางครอบครัวตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร ว่าอาจเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันของกลุ่มได้ ซึ่งผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่น่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกันที่ปรากฏในปัจจุบันสามารถแบ่งออกเป็น 3 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยที่เกิดจากความรู้สึกของตัวเองว่าเกิดมาเป็นผู้หญิงในร่างของผู้ชาย โดยไม่ได้รับแรงผลักดันจากการเลี้ยงดูของบิดามารดา ปัจจัยที่สองเกิดจากการขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา เด็กจึงหันไปแสวงหาความรักจากคนรอบข้างประกอบกับการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกันโดยไม่ได้ตั้งใจ ปัจจัยสุดท้ายเกิดจากการเลี้ยงดูของบิดามารดา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใกล้ชิดสนิทสนมกับมารดาห่างเหินจากบิดา

ชลธิชา ศาลิคุปต (2532 : ก-ข) ศึกษาเรื่องกระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์ของหญิงรักเพศเดียวกัน ซึ่งศึกษาทั้งกลุ่มทอมและดี้ พบว่าปัจจัยเอื้อที่เป็นตัวส่งเสริมให้ทอมและดี้ก้าวไปในทางที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม ได้แก่ อิทธิพลของครอบครัวในด้านสัมพันธภาพของบุคคลในครอบครัว สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและกลุ่มเพื่อน โอกาสในการพบปะผู้ที่มีความชอบในเรื่องเดียวกันหรือมีลักษณะเหมือนตน ส่วนกระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์จะเริ่มต้นจากความดึงดูดใจจากเพศเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางเพศ เริ่มสงสัยในพฤติกรรมของตนเองว่าแตกต่างจากผู้หญิงทั่วไป ดำเนินไปสู่ขั้นการยอมรับและนิยามตนเอง

บงกชมาศ เอกเอี่ยม (2532 : (1)-(2)) ได้ศึกษาเรื่อง เกย์ : กระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์รักเพศเดียวกัน โดยผลการศึกษาพบว่ากระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์รักเพศเดียวกัน จะมีลักษณะเป็นขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง โดยได้ผ่านเงื่อนไขสำคัญของการยอมรับความหมายและประเภททางสังคมแบบรักเพศเดียวกันมาให้กับตนเอง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกบุคคลจะเกิดความรู้สึกว่าตนเองแตกต่างจากผู้อื่น ขั้นตอนที่ถัดมาจะเป็นการแยกความรู้สึกและการกระทำของตนออกจากเอกลักษณ์ทางเพศโดยตั้งข้อสงสัยว่าตนเองอาจจะเป็นเกย์ ขั้นตอนที่สามเป็นการเปิดเผยตัวหรือการได้มาซึ่งเอกลักษณ์

รักเพศเดียวกัน และขั้นตอนสุดท้ายเป็นการยึดมั่นผูกพันต่อเอกลักษณ์ ซึ่งเป็นการตัดสินใจเลือกเอาวิถีชีวิตเกย์มาเป็นส่วนหนึ่งของแบบแผนในการดำเนินชีวิต

ประภาพรรณ วงศาโรจน์ (2532 : (1)-(2)) ทำการศึกษาถึงการพัฒนาเอกลักษณ์รักเพศเดียวกันในหมู่วัยรุ่น พบว่ามีแบบแผนการพัฒนาเอกลักษณ์อย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการ คือเริ่มต้นจากการมีความชอบในบทบาทข้ามเพศ การกระทำบทบาทข้ามเพศ การมีรูปลักษณ์คล้ายผู้หญิงและมีความพึงพอใจในบุคคลเพศเดียวกันโดยการปฏิสังสรรค์ทางสังคม สิ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนแตกต่างจากผู้ชายทั่วไปนำไปสู่การสงสัยในเอกลักษณ์ของตนเอง และเมื่อเกิดความรู้สึกเกี่ยวกับความเป็นรักเพศเดียวกันในตัวเองก็จะเก็บไว้ เพราะรู้ว่าไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคมทำให้ความเชื่อมั่นในตนเองลดลง ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ตนเองและทำให้เอกลักษณ์รักเพศเดียวกันที่ตนรู้สึกลดความรุนแรงลงจากการถูกประทับตราว่าเป็นผู้เบี่ยงเบนทางเพศ บุคคลจึงหาคำอธิบายที่เป็นที่ยอมรับของสังคมโดยการเรียนรู้วัฒนธรรมย่อยและเมื่อเกิดภาพลักษณ์ที่ดีกับตนเองก็จะก้าวสู่การเปิดเผยตัวต่อไป

พรรุ่ง วงศ์จรัสกุล (2532 : 62-64) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน พบว่านักเรียนชายรักเพศเดียวกันประสบปัญหามากที่สุดในด้านคนรักหรือคู่ครอง รองลงมาคือปัญหาความสัมพันธ์กับบิดา สำหรับปัญหาด้านเพื่อนเป็นปัญหาที่ประสบน้อยที่สุด

ชวนีย์ จันทร์น้อย (2532 : ก-ข) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น กรณีศึกษาพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน เขตการศึกษา 6 โดยเปรียบเทียบสัดส่วนของนักเรียนที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันและเจตคติต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน เป็นนักเรียนชาย 471 คนและนักเรียนหญิง 482 คน พบว่า มีนักเรียนชายร้อยละ1.2 และนักเรียนหญิงร้อยละ 2.1 มีพฤติกรรมเป็นรักเพศเดียวกัน ซึ่งสาเหตุที่ทำให้นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันมากกว่านักเรียนชายนั้นเนื่องมาจาก ในสังคมไทยเพศหญิงจะถูกจำกัดการแสดงออกทางเพศ ถูกเข้มงวดในเรื่องการคบเพื่อนมาก ลักษณะเช่นนี้ทำให้นักเรียนหญิงมีโอกาสสนิทสนมใกล้ชิดกับเพศเดียวกันมากกว่า ส่วนในด้านเจตคติต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกันพบว่านักเรียนชายจะมีเจตคติในทางลบต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกันมากกว่านักเรียนหญิง นอกจากนี้ในกรณีของประเภทโรงเรียนยังพบว่า โรงเรียนหญิงล้วนมีนักเรียนที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันมากที่สุด รองลงมาคือโรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนสหศึกษา ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าสภาพแวดล้อมที่บังคับให้เด็กใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ร่วมกับคนเพศเดียวกันทำให้เด็กขาดประสบการณ์การคบเพื่อน จึงพยายามหาทางออกให้กับความต้องการทางเพศด้วยการมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันไปในที่สุด

ทัณฑกานต์ ดวงรัตน์ (2539) ได้ศึกษาเปรียบเทียบจากกลุ่มตัวอย่างชายรักเพศเดียวกันที่แปลงเพศจำนวน 15 คน กับกลุ่มชายรักเพศเดียวกันที่ไม่แสดงออกหรือเปิดเผยการเป็นรักเพศเดียวกันของตนจำนวน 15 คน เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการสื่อสารในครอบครัวกับการตัดสินใจแปลงเพศ พบว่า กลุ่มชายรักเพศเดียวกันที่แปลงเพศมีลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรมเป็นผู้หญิงมากกว่า แต่มีโอกาสที่จะนำความรู้จากการเรียนจากสถาบันการศึกษามาใช้ในการทำงานน้อยกว่าและประกอบอาชีพที่มีความมั่นคงน้อยกว่า ส่วนในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวพบว่า กลุ่มชายรักเพศเดียวกันที่แปลงเพศกับกลุ่มชายรักเพศเดียวกันที่ปกปิด มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมารดาและพี่สาวน้องสาวมากกว่าทางบิดาหรือพี่ชายน้องชาย

จากการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับรักเพศเดียวกันของไทยพบว่า ส่วนใหญ่ศึกษากลุ่มรักเพศเดียวกันเพื่อให้เข้าใจสาเหตุและธรรมชาติของการรักเพศเดียวกัน ทัศนคติการยอมรับตนเอง พัฒนาการและการธำรงเอกลักษณ์ของชายรักเพศเดียวกันหรือหญิงรักเพศเดียวกันเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หากแต่ยังไม่มี

งานวิจัยใดที่ศึกษาบุคคลรักเพศเดียวกันทั้งกลุ่มชายและกลุ่มหญิงร่วมกัน และถึงแม้ว่าการได้เข้าใจถึงสาเหตุจะช่วยหาแนวทางป้องกันการเป็นรักเพศเดียวกันได้ แต่สำหรับบุคคลรักเพศเดียวกันเองแล้ว การหาวิธีที่ช่วยให้พวกเขาเหล่านี้มีการปรับตัวที่ดีและการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขในสังคมก็อาจมีประโยชน์มากกว่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่งที่จะศึกษาถึงการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นๆในสังคมได้อย่างปกติสุข

2. ประวัติกลุ่มอัญจารี

กลุ่มอัญจารี เป็นองค์กรทำงานเพื่อสนับสนุนและปกป้องสิทธิของบุคคลรักเพศเดียวกันทั้งหญิงและชาย ซึ่งเปิดกว้างสำหรับผู้ที่สนใจในเรื่องสิทธิของคนรักเพศเดียวกัน, สิทธิสตรีและสิทธิมนุษยชนทุกคน คำว่า "อัญจารี" มาจากคำว่า "อัญญ" แปลว่า ความแตกต่าง และคำว่า "จารี" แปลว่าการประพฤติ "อัญจารี" จึงแปลว่า ผู้ประพฤติที่แตกต่าง

วัตถุประสงค์ของกลุ่มอัญจารี

1. เพื่อสนับสนุนให้หญิงรักหญิง และ/หรือคนรักเพศเดียวกัน เกิดความเชื่อมั่นในสิทธิและทางเลือกในการดำเนินชีวิตของตนเอง

2. เพื่อขจัดอคติ เผยแพร่ความคิด ทัศนคติ และความเข้าใจที่เป็นธรรม ต่อหญิงรักหญิง และ/หรือคนรักเพศเดียวกัน

3. เพื่อปกป้องการละเมิดสิทธิของหญิงรักหญิง และ/หรือคนรักเพศเดียวกัน ไม่ให้ถูกรังแกและกีดกันจากสังคม ซึ่งเป็นหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน

4. เพื่อร่วมมือประสานกับองค์กรสิทธิมนุษยชนอื่นๆในการเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรมของมนุษย์ในทุกๆเรื่อง

กิจกรรมหลักขององค์กร มีดังนี้คือ

1. เผยแพร่ข้อมูลที่เป็นธรรมและถูกต้องเรื่องคนรักเพศเดียวกันต่อสาธารณชนทั่วไป ได้แก่ การเขียนบทความเผยแพร่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ การให้สัมภาษณ์หรือให้ข้อมูลแก่สื่อมวลชนแขนงต่างๆ และนักศึกษา นักวิจัย นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นวิทยากรสำหรับองค์กร หน่วยงาน สถาบันต่างๆ และการจัดกิจกรรมรณรงค์ในกรณีที่คนรักเพศเดียวกันถูกเลือกปฏิบัติ หรือถูกกีดกัน เป็นต้น

2. จัดกิจกรรมสนับสนุนและพัฒนาตนเองของคนรักเพศเดียวกันและครอบครัว เพื่อให้หญิงรักหญิงมีความมั่นใจในตนเอง ได้แก่ การจัดทำจดหมายข่าวอัญจารีราย 1 เดือน เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การจัดทำเวบไซต์ www .anjaree.com เพื่อเป็นชุมชนพื้นที่ของหญิงรักหญิงและผู้สนใจทั่วไป การจัดกลุ่มพูดคุยในหัวข้อตามความสนใจและจัดงานสังสรรค์พบปะระหว่างหญิงรักหญิง ทุกเดือนสัปดาห์เว้นสัปดาห์

3. ด้านงานบริการ มีการจัดบริการให้ข้อมูลเรื่องคนรักเพศเดียวกันแก่บุคคลที่สนใจทั่วไป และจัดบริการสายด่วนอัญจารี เพื่อ พูดคุย-ปรึกษา ทุกเรื่องเกี่ยวกับหญิงรักหญิง

4. จัดกิจกรรมรณรงค์หาทุนสนับสนุนการทำงาน ได้แก่ การจัดงานประจำปี อัญจารีไนท์ และจัดท่องเที่ยวต่างจังหวัด เป็นต้น

การดำเนินการ

กลุ่มอัญจารีได้รับทุนทรัพย์จากกองทุนขององค์กรที่สนับสนุนการทำงาน และสิ่งของบริจาคจากบุคคลทั่วไปและจากการจัดกิจกรรมหาทุนสนับสนุนการดำเนินงาน

โครงสร้างขององค์กร

กลุ่มอัญจารีเป็นองค์กรอิสระที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวของบุคคลที่ตระหนักถึงสิทธิและปัญหาการละเมิดสิทธิของคนรักเพศเดียวกัน ประกอบไปด้วย คณะที่ปรึกษา คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่และอาสาสมัครที่เสียสละเวลา แรงงานและความคิดทำงานให้แก่องค์กรโดยไม่หวังผลกำไรตอบแทน

วิสัยทัศน์ขององค์กร

คือ "มองเห็นความแตกต่าง ความไม่เท่าเทียมในสังคม ที่มีผลต่อการดำรงชีวิตและเข้าใจสภาพปัญหาความแตกต่างระหว่างหญิงและชาย"

กิจกรรมบางส่วนที่ผ่านมาของกลุ่มอัญจารี ดังนี้

ปี 2533 กลุ่มอัญจารีได้เป็นเจ้าภาพจัดประชุมเครือข่ายผู้หญิงรักผู้หญิงเอเชีย หรือ Asian Lesbian Network (ALN) ขึ้นที่กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นการจัดประชุมในประเด็นผู้หญิงรักผู้หญิงเป็นครั้งแรกในแถบเอเชีย และในขณะเดียวกันก็เพื่อรองรับการก่อตั้งของ ALN อย่างเป็นทางการด้วย โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากหลายประเทศ อาทิ อินเดีย บังคลาเทศ ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ เป็นต้น และกลุ่มอัญจารีได้รับเกียรติให้ดำรงหน้าที่เป็นเลขาธิการของ ALN

ปี 2535 กลุ่มอัญจารีเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ (WorkShop) เรื่องความรุนแรงต่อผู้หญิงรักผู้หญิง ที่สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ทุ่งสีกัน กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นการจัดประชุมระดับนานาชาติเพื่อต่อต้านความรุนแรงต่อผู้หญิง

ปี 2536 กลุ่มอัญจารีได้เข้าร่วมประชุมกับองค์กรพัฒนาเอกชนในเอเชียและแปซิฟิคที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ เพื่อผลักดันให้ประเด็นผู้หญิงรักผู้หญิงเข้าสู่ที่ประชุมและระดมข้อมูลความคิดสำหรับการประชุมสตรีโลกครั้งที่ 4 ที่กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน

ปี 2537 กลุ่มอัญจารีได้เข้าร่วมประชุมระดับนานาชาติและเดินขบวนเพื่อยื่นหนังสือต่อองค์การสหประชาชาติ ที่กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้องค์การสหประชาชาติตระหนักต่อเรื่องสิทธิของคนรักเพศเดียวกัน

ปี 2538 กลุ่มอัญจารีเข้าร่วมเดินขบวนและประชุมกับ "คณะทำงานเวทีหญิงไทยกลุ่มรากหญ้าเพื่อการประชุมสตรีโลกเรื่องสตรีครั้งที่ 4" เนื่องในวันสตรีสากล 8 มีนาคม ที่หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พร้อมกับเสนอปัญหาหญิงรักหญิงที่ถูกเลือกปฏิบัติจากนายจ้างเมื่อไปสมัครงาน ซึ่งถือเป็นความรุนแรงต่อผู้หญิงอีกรูปแบบหนึ่งต่อที่ประชุม

ต่อมากลุ่มอัญจารีได้รับรางวัล "ฟิลิปา เดอ ซอซา" จากองค์กรสิทธิมนุษยชนของเลสเบี้ยนและเกย์นานาชาติ (IGLHRC) ที่ประเทศบราซิล ซึ่งเป็นรางวัลแรกที่แจกให้กับกลุ่มหรือบุคคลที่ทำงานเพื่อสิทธิมนุษยชนของคนรักเพศเดียวกัน

ในปีเดียวกัน กลุ่มอัญจารีได้ร่วมกับโครงการสตรีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดบรรยายเรื่อง "จิตวิทยาเลสเบี้ยน : อดีตและปัจจุบัน" โดยได้รับเกียรติจากคุณ Bianca Cody Murphy รองศาสตราจารย์แห่งวิทยาลัยวีตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการด้านสตรี และตัวแทนแผนกเกย์และเลสเบี้ยนแห่งสมาคมจิตวิทยาอเมริกัน มาเป็นผู้บรรยายที่หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กลุ่มอัญจารีได้เข้าร่วมประชุมระดับโลกเรื่องสตรี ครั้งที่ 4 ที่ประเทศจีน ซึ่งเป็นการประชุมสตรีโลกครั้งแรกที่มีการหยิบยกประเด็นเรื่องผู้หญิงรักผู้หญิงเข้าสู่ที่ประชุม

ปี 2539 กลุ่มอัญจารีได้ร่วมกับโครงการสตรีและเยาวชนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดบรรยายเรื่อง "สิทธิที่จะเลือก : เป็นสิทธิมนุษยชนหรือไม่" โดยมีคุณอลิศ มิลเลอร์ (Alice Miller) ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนนานาชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา มาเป็นผู้บรรยายที่หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปี 2540 กลุ่มอัญจารีร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนอื่นๆที่ทำงานด้านสิทธิมนุษยชนทำการรณรงค์คัดค้านกรณีที่สถาบันราชภัฏฯ ประกาศไม่รับ "ผู้มีความเบี่ยงเบนทางเพศ" เข้าเป็นนักศึกษาคณะครุศาสตร์ จนในที่สุดทางสถาบันราชภัฏฯ ก็ได้ประกาศยกเลิกกฎเกณฑ์ดังกล่าวไป

ปี 2540 กลุ่มอัญจารีได้ร่วมกับมูลนิธิฟรีดิชเอแบร์ทและสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (ส.ส.ส.) จัดงานสัมมนาทางวิชาการขึ้นที่โรงแรมสยามซิตี้ ในหัวข้อ "สิทธิผู้หญิงรักหญิง : บทบาทของ วงวิชาการและสื่อมวลชน" โดยมีคุณสมชาย หอมละออ จากสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.) มาบรรยายพิเศษในเรื่อง "หลักการสิทธิมนุษยชนกับสิทธิผู้หญิงรักหญิง" และนพ.ยงยุทธ์ วงศ์ภิรมย์ศานต์ จากกรมสุขภาพจิต, ดร.ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และคุณอัมพร บุญตัน ตัวแทนจากกลุ่มอัญจารี เข้าร่วมอภิปราย โดยมีดร.กฤติยา อาชาวนิจกุล จากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล มาเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย

ปี 2541 กลุ่มอัญจารี ได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมประเด็น “เยาวชนคนรักเพศเดียวกัน" ในงานเกย์เกมครั้งที่4 ประเทศเนเธอร์แลนด์ และในปีเดียวกันนี้เองได้มีการจัดพิมพ์วารสาร "อัญจารีสาร" วางจำหน่ายแก่ผู้สนใจทั่วไปเป็นครั้งแรก โดยได้รับเกียรติจากคุณอารียา ชุมสาย เป็นแบบปก

ปี 2542 กลุ่มอัญจารีร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนอื่นๆที่ทำงานด้านสตรีและสิทธิมนุษยชนเข้าพบอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อยื่นจดหมายให้พิจารณายกเลิกคำสั่งที่กรมประชาสัมพันธ์มีหนังสือไปยังสถานีโทรทัศน์ทุกแห่งให้กลั่นกรองการนำเสนอภาพของกระเทย เกย์ ทอม ดี้ ออกรายการ

ต่อมากลุ่มอัญจารีได้รับเชิญให้ไปร่วมจัดรายการวิทยุ “หญิงรักหญิง" ทางคลื่น 99.5 MHZ “คลื่นหญิงพลังหญิง" ซึ่งเป็น 1 ในจำนวนรายการวิทยุที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับผู้หญิงโดยเฉพาะและได้ยุติลงเมื่อปลายปี2542

ในปีเดียวกันกลุ่มอัญจารีได้ร่วมกับภาควิชาสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดอบรมเรื่องแนวทางการให้คำปรึกษาแก่บุคคลรักเพศเดียวกัน โดยมีDr.Kathryn Norworthy จาก Graduate Studies of counseling แห่ง Rolling College Florida, USA เป็นวิทยากรการอบรม

ปี2543 กลุ่มอัญจารี จัดทำเวบไซต์ www.anjaree.com เพื่อเป็นพื้นที่ ชุมชน สำหรับหญิงรักหญิงอีกแห่งหนึ่ง ในการพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันและในปีนี้กลุ่มอัญจารีได้รับรางวัลยูโธเปียอวอร์ด ในฐานะองค์กรที่ทำงานส่งเสริมสนับสนุนภาพพจน์ที่ดีของคนรักเพศเดียวกันในเมืองไทย

3. กลุ่มชายรักชาย

จากการที่ผู้วิจัยได้สืบหากลุ่มบุคคลรักเพศเดียวกันชายในประเทศไทยพบว่า มีการรวมกลุ่มของชายรักเพศเดียวกันหลายกลุ่ม อาทิเช่น กลุ่มเกย์ไทย (www.gay.com/thai), กลุ่มXq28 (www.xq28.net), กลุ่มเพื่อนสีม่วง(www.geocities.com/WestHollywood/Park/2274), และกลุ่มฟ้าสีรุ้ง (www.anjaree.com) เป็นต้น ซึ่งกลุ่มเหล่านี้เกิดจากการรวมตัวของบุคคลที่มีความพึงพอใจทางเพศในลักษณะเดียวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชายรักเพศเดียวกันได้พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนทรรศนะในเรื่องต่างๆ ร่วมกัน รวมไปถึงการให้ข้อมูลข่าวสารที่จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลรักเพศเดียวกันและมีกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม เช่น การเผยแพร่งานวิจัยใหม่ๆ ที่จะช่วยตอบคำถามได้ว่าความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันเกิดขึ้นจากสาเหตุใด เรื่องยีนที่ทำให้เป็นเกย์ การให้คำแนะนำและการรณรงค์เพื่อป้องกันโรคเอดส์ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้บุคคลรักเพศเดียวกันได้หาคู่ซึ่งแล้วแต่ความพึงพอใจของแต่ละบุคคล ในขณะนี้แม้กลุ่มเหล่านี้จะไม่มีจำนวนสมาชิกที่แน่นอน ไม่มีสถานที่ตั้งกลุ่ม ขาดการดำเนินงานในรูปแบบขององค์กรเอกชนอย่างต่อเนื่องกัน เหมือนกับกลุ่มอัญจารี (หญิงรักหญิง) แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าไม่มีกลุ่มชายรักเพศเดียวกันในสังคมไทย

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

4.1 ความหมายของการปรับตัว

การปรับตัวถือได้ว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ทุกเพศทุกวัย เพราะบุคคลเริ่มมีการปรับตัวตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิในครรภ์มารดาจนกระทั่งถึงวัยชราอันเป็นวาระสุดท้ายของชีวิต จึงมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านจึงให้ความสำคัญกับการปรับตัวเป็นอย่างมากและให้ความหมายของการปรับตัว ดังนี้

ชาร์ล ดาร์วิน (Chales Darwin) เป็นผู้เริ่มใช้คำว่า "การปรับตัว" (Adaptation) ได้กล่าวไว้ในทฤษฎีวิวัฒนาการของเขาว่า สิ่งมีชีวิตต้องอาศัยการปรับตัวอยู่ตลอดเวลาจึงจะสามารถดำรงอยู่ได้ คนจึงต้องมีการปรับตัวอยู่เสมอ ในทรรศนะของดาร์วินให้เน้นการปรับตัวให้เป็นไปตามความต้องการของร่างกายในแบบชีววิทยา Biological Needs ซึ่งต่อมานักจิตวิทยาได้เลียนแบบใช้คำว่า "Adjustment" ในความหมายทางจิตวิทยาว่าหมายถึง การปรับตัวให้เป็นไปตามความต้องการของจิตใจ Psychological Needs ซึ่งเน้นที่การปรับใจนั่นเอง (สิริชัย ประทีปฉาย. 2533 : 177-179)

เลเนอร์ และคุบ (จุมจินต์ สลัดทุกข์. 2543 : 11 ; อ้างอิงจาก Lehner and Kube. 1955. *The Dynamics of Personal Adjustment*. p.3) ได้กล่าวถึงสภาพชีวิตของมนุษย์ในสังคมว่าต้องการการปรับตัวเข้ากับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ โดยเชื่อว่ามนุษย์ไม่สามารถหลีกหนีปัญหาได้ แต่ต้องปรับตัวเพื่อที่จะมีชีวิตอยู่กับปัญหาให้ได้ ซึ่งการปรับตัวจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในตนเอง เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจในสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น

แชฟเฟอร์และโชเบน(Shaffer and Shoben.1956 :50) ได้สรุปว่า การปรับตัวนั้นก็คือ การลดหรือการทำให้เกิดความพอใจในแรงขับนั่นเอง

เบอร์แทรนด์ (Bertrand) ให้ความหมายของการปรับตัวว่า เป็นกระบวนการทางสังคมที่เกิดขึ้นกับบุคคลจะโดยรู้ตัวหรือไม่ก็ตามในการที่จะเลือกทางเลือกต่างๆ เพื่อการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทางเลือก

ปฏิบัติดังกล่าวนั้นอาจเป็นการหลีกเลี่ยง การทำให้ลดลง หรือทำให้หมดไป ซึ่งข้อขัดแย้งระหว่างบุคคลหรือกลุ่มพฤติกรรมดังกล่าวจะเกิดขึ้นในลักษณะของการปฏิบัติต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน (Reciprocal Adjustment) โดยเบอร์แทรนด์เชื่อว่าการปรับตัวนี้เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ทางสังคมมากกว่าจะเกิดขึ้นมาจากการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ (ชูติญา แสนละมุล. 2541 : 13)

ลาซารัส (Lazarus. 1969 : 18) ได้กล่าวว่า การปรับตัวประกอบด้วยกระบวนการหรือวิธีการทั้งหลายทางจิต ซึ่งมนุษย์ใช้ในการเผชิญข้อเรียกร้องหรือแรงผลักดันภายนอกและภายใน

กิลเมอร์และคนอื่นๆ (Gilmer and others. 1971 : 73) กล่าวว่าการปรับตัวเป็นกระบวนการที่มนุษย์มีปฏิกิริยาโต้ตอบต่อสิ่งแวดล้อม เป็นการปรับตัวให้เข้ากับปัญหาและปรับสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่ได้เข้ากับความต้องการของตน

โคลแมน และแฮมเมน (ธันย์ชนก ศิริสุขชัยวุฒิ. 2542 : 45 ; อ้างอิงจาก Coleman and Hammen. 1974. *Abnormal Psychology and Modern Life.* p.535) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึงผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการหรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ และถ้าบุคคลนั้นปรับตัวได้แล้วก็จะอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข

ซิคแมน (ไฉนพร ชื่นใจเรือง. 2536 : 11 ; อ้างอิงจาก Sigman. 1981. *A Challenge to the Concept of Adaptation as Health.* p.36) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลซึ่งอาจเป็นคนใกล้เคียงหรือกลุ่มคนเผชิญกับความเครียดที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคลเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนเองต้องการ

เออร์วิง (สมศรี แสงสว่างชัย. 2540 : 26 ; อ้างอิงจาก Irving. 1983. *Basic Psychiatric Nursing.* p.354) ให้ความหมายของการปรับตัวว่า การปรับตัวเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยวัดจากระดับความพึงพอใจในความต้องการพื้นฐานและพฤติกรรมต่างๆ ของตนเอง

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2524 : 180) กล่าวถึง การปรับตัว ว่าหมายถึง กระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านอารมณ์ ปัญหาด้านบุคลิกภาพและปัญหาด้านความต้องการให้เหมาะกับสภาพแวดล้อม จนเป็นสภาพการณ์ที่ตนสามารถอยู่ได้ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมนั้น ๆ

สุดไฉน มีริยะเกิด (2530 : 80) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลพยายามแก้ไขความคับข้องใจของตนเอง หรือการที่บุคคลพยายามทำตัวให้เข้ากับความเป็นอยู่หรือสิ่งแวดล้อมได้อย่างดีและมีความสุข ซึ่งความพยายามนี้มีทั้งที่อยู่ในระดับจิตสำนึก (Conscious Mind) และจิตใต้สำนึก (Unconscious Mind)

กันยา สุวรรณแสง (2533 : 63) การปรับตัวคือ การปรับกายให้อยู่ในสังคมได้ในสภาวะแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ อย่างมีความสุข

กรรณิการ์ กาญจนานุกูล (2540 : 15) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคล ทั้งที่อยู่ในระดับจิตสำนึกและจิตไร้สำนึกในการปรับสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นด้านบุคลิกภาพ ปัญหาด้านความต้องการและปัญหาทางอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข

อลิสา ชัยเทียนทอง (2544 : 35) การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ยอมรับและจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองในสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ต่างๆได้อย่างเหมาะสม โดยปรากฏออกมาเป็นความรู้สึกนึกคิดหรือพฤติกรรมที่เหมาะสมคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของตนเองเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ปราศจากความคับข้องใจ

จากที่ได้ศึกษาความหมายของการปรับตัวนั้น ผู้วิจัยได้สรุปเป็นการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ตามงานวิจัยนี้ว่าการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นกระบวนการที่บุคคลรักเพศเดียวกันแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม โดยพยายามเลือกหาวิธีการต่างๆ เพื่อจะปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนในขณะนั้นให้ลดลงหรือหมดไป และปรับสภาพของตนให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลรักเพศเดียวกันสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข ซึ่งการปรับตัวของบุคคลจะกระทำได้ดีหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับบุคคล และศักยภาพของบุคคลนั้นๆด้วย

4.2 สาเหตุของการปรับตัว

จากความหมายของการปรับตัวที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น ได้มีผู้วิจัยถึงสาเหตุของการปรับตัวหลายท่านดังนี้

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ธีรดากร (2522 : 159-160) อธิบายถึงสาเหตุของการปรับตัวว่าคนจะปรับตัวเมื่อเกิดความไม่สบายใจ ความวิตกกังวล ความคับข้องใจและความเครียด ซึ่งอาจเกิดจากสิ่งต่อไปนี้

1. เกิดจากการที่มนุษย์ไม่สามารถตอบสนองความต้องการ (Needs) พื้นฐานของตนได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะอุปสรรคที่เนื่องมาจากตัวเองหรือผู้อื่น มีผลทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจหรือคับข้องใจตามมา มาสโลว์ (Maslow. 1954 : 80-92) ได้จัดลำดับความต้องการของมนุษย์ออกเป็นขั้นต่าง ๆ 5 ขั้น ดังนี้

1.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Basic Physiological Need) ได้แก่ ความหิว ความกระหายน้ำ อากาศ การขับถ่ายของเสีย ความต้องการทางเพศ การพักผ่อน ความต้องการในการป้องกันความร้อนหนาว

1.2 ความต้องการทางด้านความปลอดภัย (Safety and Security Needs) ได้แก่ ความรู้สึกอบอุ่น มั่นคง การปกป้องคุ้มครองจากผู้อื่น การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวดหรือความทุกข์ ต้องการที่จะรู้สึกว่าตนเองอยู่ในสภาพที่มั่นคง ได้รับการปกป้องรักษาอย่างดี ถ้าขาดอาจจะรู้สึกหวาดกลัว

1.3 ความต้องการความรักความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่คณะ

1.4 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ (Self Esteem Needs) ได้แก่ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศ ความร่ำรวย ฐานะทางสังคม การยอมรับนับถือ และการยอมรับทางสังคม

1.5 ความต้องการสัจจะแห่งตน (Self Actualization) ได้แก่ การเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ เข้าใจความเป็นจริงของชีวิตและสรรพสิ่งทั้งหลาย ต้องการใช้พลังความสามารถของตนเองให้เต็มที่เพื่ออุทิศ

ตนให้เป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษย์ ซึ่งเป็นความต้องการที่อยู่เหนือความต้องการที่เกี่ยวกับชื่อเสียงเกียรติยศ ความร่ำรวยหรือการกระทำเพื่อตนเอง

2. เกิดจากความขัดแย้ง (Conflict) เป็นความรู้สึกที่บุคคลไม่สามารถตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความต้องการของตนเองได้ โดยความขัดแย้งจำแนกเป็น 3 ลักษณะคือ

2.1 ความขัดแย้งในทางบวก (Approach - Approach Conflict หรือ Positive Conflict) เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียวในสิ่งที่ตนเองชอบเท่าๆ กัน ตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป ยิ่งชอบมากทุกอย่างยิ่งต้องเลือกมากและกว่าจะเลือกได้ก็ต้องใช้เวลานาน แม้เลือกแล้วก็ยังเสียดายสิ่งที่ไม่สามารถจะเลือก

2.2 ความขัดแย้งในทางลบ (Avoidance - Avoidance Conflict หรือ Negative Conflict) เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่บุคคลต้องเลือกในสิ่งที่ไม่ชอบ ไม่ถูกใจ ตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป จะไม่เลือกก็ไม่ได้ แต่เมื่อเลือกไปแล้วก็ไม่สบายใจเพราะสิ่งต่างๆ เหล่านั้นเป็นสิ่งที่บุคคลไม่ชอบไม่ถูกใจเลย แต่ก็ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.3 ความขัดแย้งในทางบวกและลบ (Approach- Avoidance Conflict หรือ Positive - Negative Conflict) เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกรณีมีสิ่งต่างๆ หรือบุคคลหรือสัตว์ที่ต้องการเลือกนั้นมีทั้งถูกใจและไม่ถูกใจในระดับที่เท่าๆ กัน ทั้งหมดตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป แต่ต้องเลือกเพียงอย่างเดียว

พยอม วงศ์สารศรี (2526 : 52) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการปรับตัวว่า คือความต้องการ (Needs) มนุษย์ทุกคนมีความต้องการหลายประการในชีวิต เช่น ความต้องการทางกาย ได้แก่ ความต้องการน้ำ อาหาร อากาศ และสิ่งจำเป็นอื่นๆ เพื่อการดำรงชีวิต

นิภา นิธยายน (2530 : 9 – 10) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วมนุษย์จะมีความต้องการทางร่างกาย อาทิ ความต้องการอาหาร น้ำ ออกซิเจน นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ทางสังคมได้ผลักดันให้เกิดความต้องการอีกหลายอย่าง อันได้แก่ ความต้องการความอบอุ่นปลอดภัย ความรัก การได้รับการยกย่องนับถือ ความสำเร็จ เป็นต้น เมื่อความต้องการทั้งหลายได้รับการสนองตอบจะทำให้บุคคลรู้สึกสบายใจ มีความสุขในการดำเนินชีวิต แต่เมื่อความต้องการของบุคคลไม่ได้รับการสนองตอบโดยมีอุปสรรคหรือปัญหาต่างๆ มาขัดขวาง บุคคลก็จะเกิดความรู้สึกวิตกกังวลสับสนว้าวุ่นใจ ความเคร่งเครียดกดดันภายในจิตใจ หรือที่เรียกว่าความข้องคับใจ ย่อมเป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินชีวิตให้เป็นสุข ดังนั้นบุคคลจึงต้องพยายามหาหนทางหรือวิธีการต่างๆ เพื่อบรรเทาความรู้สึกข้องคับใจให้เบาบางลงไป อันจะนำมาซึ่งความสุขความสบายใจในการดำเนินชีวิตต่อไป

สิริชัย ประทีปแสง (2533 : 181-182) อธิบายถึงสาเหตุที่ให้เกิดการปรับตัวว่า เกิดจากปัจจัย 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. แรงขับและความต้องการ (Drives and Needs) ทั้งนี้เนื่องจากในชีวิตของบุคคลมีความต้องการเป็นพื้นฐาน เช่น ความต้องการทางกาย (Physical Needs) และความต้องการทางจิต (Psychological Needs) ความต้องการทั้งสองนี้ทำให้เกิดแรงขับ (Drive) ให้มนุษย์ดิ้นรนแสวงหาเพื่อตอบสนองความอยากของตน ถ้าเกิดอุปสรรคมาขัดขวางไม่สามารถสนองความต้องการได้ ร่างกายก็จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาในรูปต่างๆ เพื่อคลายความกระวนกระวาย การแสดงพฤติกรรมเหล่านี้เรียกว่าการปรับตัว

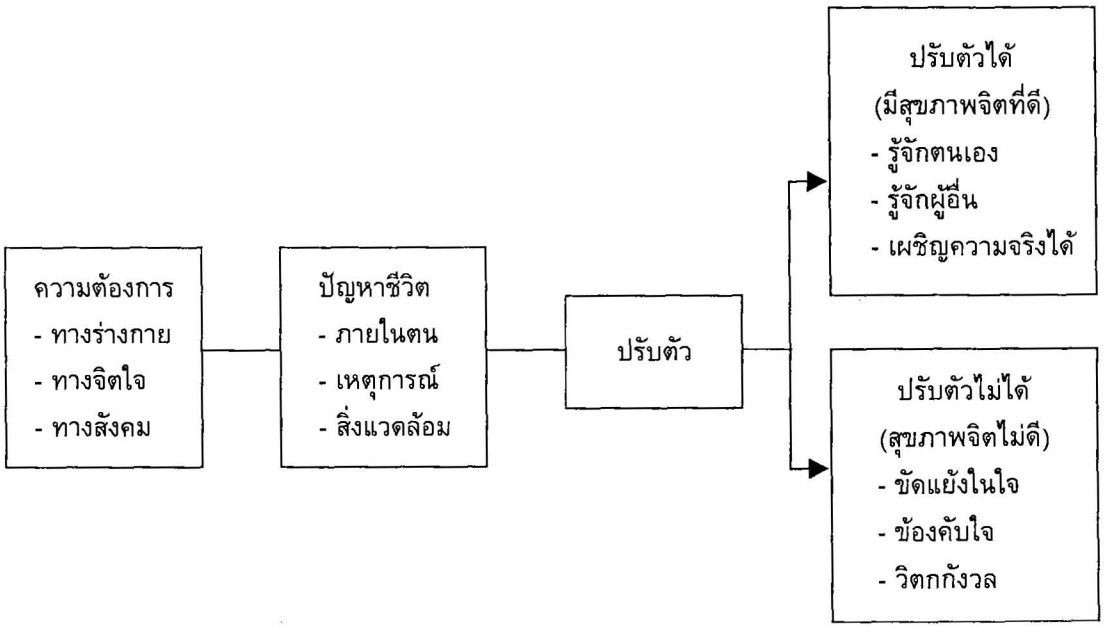
2. แรงกระตุ้นจากสังคม ทั้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วหรือการที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนมีปัญหาการปรับตัวให้ทันตามสภาวะสังคมที่เปลี่ยนไป เช่น

ราคาสิ่งของแพงขึ้น แฟชั่นแต่งกาย การเป็นอยู่ การคมนาคม ความเจริญทางวัตถุ ต่างกระตุ้นให้มนุษย์วิ่งตามตลอดเวลา ต้องตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคม อันก่อให้เกิดปัญหาความคับข้องใจจึงหาทางปรับตัวโดยวิธีการต่างๆ

3. เจตคติความสนใจจุดมุ่งหมายของชีวิตของตนเองเปลี่ยนไปจึงจำเป็นต้องปรับพฤติกรรม การปรับตัวแบบนี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นยอมรับสิ่งที่มามีอิทธิพลเหนือกว่า อันสืบเนื่องมาจากสิ่งนั้นตรงกับความต้องการภายในบุคคลนั้นตรงกับค่านิยมและความต้องการของเขา พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยกระบวนการนี้สอดล้องกับค่านิยมที่เขามีอยู่เดิม

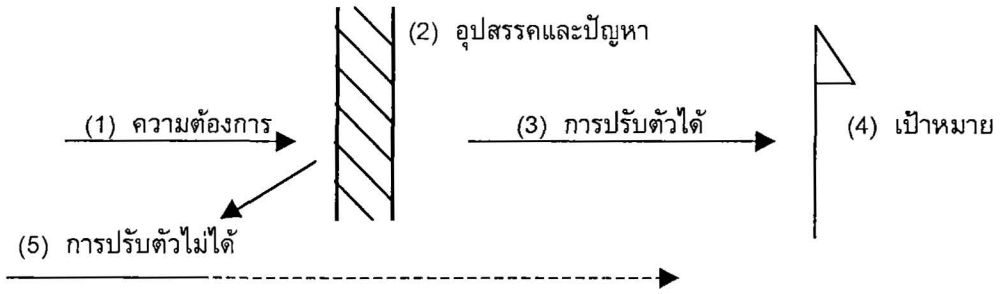
จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า การปรับตัวของบุคคลมีสาเหตุมาจากทั้งตนเองและสิ่งแวดล้อมประกอบกัน ทั้งนี้เพื่อที่จะสนองความต้องการพื้นฐานเบื้องต้นที่สำคัญ อันได้แก่ ความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการด้านจิตใจ และความต้องการด้านสังคม หากความต้องการเหล่านั้นมิได้รับการสนองตอบในด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้ง 3 ด้าน ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกเครียด ไม่สบายใจ เป็นทุกข์ เศร้าเสียใจ วิตกกังวล สับสน ว้าวุ่นใจและคับข้องใจ ทำให้ไม่มีความสุขในการดำเนินชีวิต ในทางตรงกันข้ามหากความต้องการต่างๆ ได้รับการตอบสนองก็จะทำให้บุคคลเกิดความสบายใจและมีความสุข สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข สาเหตุดังกล่าวนี้เป็นแรงผลักดันให้มนุษย์ดิ้นรนแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการของตน โดยพยายามหาหนทางหรือวิธีการต่างๆ เพื่อปรับความขัดแย้งให้ลดน้อยถอยลงไปอันจะนำมาซึ่งการอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

สุชาติ โสมประยูร (2527 : 44 – 45) ได้กล่าวถึงหลักทั่วไปในการปรับตัวว่า การปรับตัวได้ดีหรือไม่ดีนั้น ขึ้นอยู่กับความมากน้อยและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ดังแผนภูมิ ดังนี้

ภาพประกอบ1 แผนภูมิการปรับตัว
(สุชาติ โสมประยูร. 2527 : 44)

นอกจากนี้สิริชัย ประทีปฉาย (2533 :192) ซึ่งได้กล่าวถึงกระบวนการปรับตัวว่าในการแสวงหาเป้าหมาย (1) เมื่อบุคคลไปพบอุปสรรค (2) โดยทั่วไปแล้วบุคคลจะแสดงความพยายามต่างๆ เพื่อไปให้ถึงเป้าหมาย บางคนมีความพยายามในระยะเวลาอันสั้น บางคนมีความพยายามอยู่นานและบางคนก็หาวิธีได้เหมาะสม (3) ทำให้ไปยังเป้าหมายได้และปรับตัวได้ (4) บางคนหาทางไปสู่เป้าหมายไม่ได้ก็จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพในการปรับตัวต่างๆ กัน เช่น หนีสถานการณ์นั้น ตั้งเป้าหมายใหม่ (5) หาทางปฏิเสธไม่ยอมรับว่าตนไม่สามารถเอาชนะอุปสรรคได้ หรืออาจสร้างโลกของตนเองขึ้นมาเพื่อสร้างความสบายใจ เป็นต้น กระบวนการปรับตัวแสดงไว้เป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพประกอบ 2 กระบวนการปรับตัว
(สิริชัย ประทีปฉาย. 2533 : 192)

4.3 ลักษณะของการปรับตัวที่ดีและไม่ดี

จากความหมายและสาเหตุของการปรับตัวข้างต้นว่าทำให้ทราบว่า การปรับตัวเป็นกระบวนการปรับสภาพการต่างๆ ของบุคคลทั้งภายในและภายนอกให้เกิดความสมดุล เพื่อบุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ และเพื่อให้มองเห็นภาพของการปรับตัวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงมีผู้สนใจศึกษาลักษณะของการปรับตัวที่ดีและไม่ดี ดังนี้

ทินดอล (วจิราภรณ์ ไชยรัตน์. 2539 : 30 ; อ้างอิงจาก Tindall. 1959. *Relationship Among Measures of Adjustment Reading in the Psychology of Adjustment*. p.76) ได้กล่าวถึงลักษณะของการปรับตัวที่ดีไว้ 7 ประการคือ

1. รักษาบูรณาการแห่งบุคลิกภาพไว้ได้ โดยสามารถประสานสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของบุคคล กับพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น โดยที่พฤติกรรมดังกล่าวต้องเข้ากันได้กับสิ่งแวดล้อม
2. ประพฤติปฏิบัติตนตามปทัสถาน (Norms) ของสังคม
3. การปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นจริง มีความสามารถในการที่จะเผชิญกับสภาพความยากลำบาก เพื่อจะนำตนเองไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้
4. มีความมั่นคงสามารถทำนายพฤติกรรมและมีความหวังที่จะปรับตัวได้

5. มีวุฒิภาวะเพียงพอ มีพัฒนาการไปตามลำดับขั้นของการเจริญเติบโตและขบวนการของการปรับตัวที่สมบูรณ์แบบ

6. รักษาอารมณ์ให้อยู่ในภาวะปกติเสมอ สามารถควบคุมอารมณ์ไม่ให้ฟุ้งซ่านไปกับสิ่งแวดล้อมภายนอก

7. มองสังคมในทัศนะที่ดีและช่วยเหลือสังคม

โรเจอร์ (พงษ์สุดา รัตนมาศมงคล. 2533 : 46 ; อ้างอิงจาก Rogers. 1974. *The Organization of Personality.* p.258) กล่าวถึงลักษณะการปรับตัวที่ดีว่าคือ การที่บุคคลสามารถเข้าใจตนเอง(Self – Understanding) และเข้าใจบุคลิกภาพของตนเองได้ดี และเมื่อบุคคลรู้จักตนเอง รู้จักคุณภาพ ความสามารถ แรงบันดาลใจ และทัศนคติที่มีต่อตนเอง ตลอดจนเข้าใจสัมพันธภาพที่มีต่อบุคคลอื่นก็จะไม่มีความตึงเครียด

นอกจากนี้ เฮอร์ลอค (Hurlock. 1964 : 766) กล่าวว่า เด็กที่มีการปรับตัวได้ดีจะมีลักษณะดังนี้ คือ ยอมรับสภาพของตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถจะช่วยเหลือผู้อื่นได้ มีความเป็นประชาธิปไตย มีวิธีสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ดีและสนใจเพื่อน นอกจากนี้เฮอร์ลอค (Hurlock) ยังได้ให้หลักการในการพิจารณาลักษณะของการปรับตัวที่ดีไว้ 4 ประการ คือ

1. การแสดงออก (Overt Performance) ถ้าหากพฤติกรรมที่แสดงออกเหมาะสมกับความคาดหวังของกลุ่ม อายุ และระดับของพัฒนาการแล้ว บุคคลก็จะเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

2. ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลได้ทุกกลุ่ม คนบางคนอาจปรับตัวเข้ากับบุคคลในครอบครัวได้ แต่กับบุคคลอื่นเหนียมอาย ไม่กล้า เป็นต้น

3. มีทัศนคติต่อคนอื่นและต่อบทบาทของตนในสังคม

4. มีความพอใจในตนเองทั้งในการเป็นผู้นำและผู้ตาม

วอร์เชลและเกอธาลส์ (Worchel & Goethals. 1985 : 3) กล่าวว่า การปรับตัวเป็นงานประจำที่บุคคลจะต้องแก้ปัญหาซึ่งอาจจะเกิดจากตัวเอง สิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง บุคคลที่ปรับตัวได้ดีคือ บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีการรู้จักและยอมรับตนเองเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการปรับตัว และการปรับตัวเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้และการเข้าใจตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

2. การใช้ความเข้าใจตนเองเพื่อกำหนดเป้าหมายที่เป็นจริงให้กับตนเอง

3. การใช้ความสามารถของตนเองเพื่อควบคุมสิ่งแวดล้อมและโชคชะตาของตนเอง เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายของตนเอง

4. ความไวต่อความรับรู้ความต้องการและความไม่สบายใจของผู้อื่น เพื่อสามารถให้ความช่วยเหลือและใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี

รัตนา ยัญทิพย์ (2522 : 32 - 33) กล่าวว่า บุคคลที่มีการปรับตัวที่ดีจะมีการแสดงออก ดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่มีปมด้อย ไม่เกรงกลัวตำแหน่งหรือความยิ่งใหญ่ ไม่ก้าวร้าว ขณะเดียวกันก็ยอมรับความสามารถและความสำเร็จของผู้ที่อยู่เหนือกว่าตน

2. ยอมรับสภาพความเป็นจริง มีความกล้าที่จะเผชิญกับชีวิตแม้ว่าจะมีเหตุร้ายบางขณะ ไม่ท้อแท้และกล้าที่จะต่อสู้เต็มกำลังความสามารถ

3. มีทัศนคติที่ดีต่อผู้อื่น โดยเป็นผู้ที่มองบุคคลอื่นในแง่ดีปราศจากอคติใด ๆ

4. ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม ไม่มีความเบื่อหน่าย ไม่มีการทะเลาะวิวาทบ่อยๆ และยุติธรรมต่อบุคคลอื่น

5. เป็นบุคคลที่สามารถนำเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่เป็นผู้ที่มีความประพฤติถอยหนี

6. สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี ใจกว้างพอที่จะรับฟังความคิดเห็นและข้อโต้แย้งของบุคคลอื่น

7. ปราศจากนิสัยทางจิตที่กระทบกระเทือนต่อบุคลิกภาพ

8. มีความเข้าใจและยอมรับสภาพของตนเอง ตลอดจนรู้จุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง

9. ปฏิบัติตามระเบียบของสังคม ปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสังคม

10. มีความรู้สึกเป็นอิสระ รู้สึกตนไม่ถูกบังคับ

สิริชัย ประทีปฉาย (2533 : 194 -195) การปรับตัวที่ดีที่สุด คือ การปรับตัวที่เป็นไปในรูปพฤติกรรมที่เป็นปกติ คือ พฤติกรรมที่ทางจิตวิทยาเรียกว่า "บูรณาการ" (Integrative) การปรับตัวที่จะมีการบูรณาการหรือความสมบูรณ์ยิ่งนั้นจะต้องเป็นการปรับตัวที่ให้ผลในด้านความพอใจอย่างเต็มเปี่ยมแก่เรา โดยไม่เหลือรอยแห่งความข้องคับใจหรือขุ่นใจอย่างใดเอาไว้ และจะต้องเป็นการปรับตัวที่ไม่ก้าวก่ายล่วงล้ำหรือสร้างความไม่พอใจให้แก่ผู้อื่นด้วย พฤติกรรมของการปรับตัวแบบบูรณาการนั้นจะต้องไม่ใช่พฤติกรรมตอบสนองในทันควัน หากแต่ผ่านการกลั่นกรองพินิจพิจารณาอย่างรอบคอบในทุกด้านทุกมุมที่เกี่ยวข้องมาแล้ว ส่วนการปรับตัวในรูปที่ตรงกันข้ามกับที่กล่าวมาข้างต้นเรียนว่า "การปรับตัวที่ขาดบูรณาการ" (Non-integrative) ซึ่งถือเป็นพฤติกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่จะออกมาในการตอบสนองต่อความข้องคับใจหรือความขัดแย้งที่ได้รับ ได้แก่ การปล่อยให้เป็นไปตามยถากรรมร่างกายซึ่งถูกความกังวลใจครอบงำอยู่ พฤติกรรมในรูปแบบนี้เราอาจจะเรียกได้ว่าเป็น พฤติกรรมตอบสนองชนิดขาดการปรับตัว (Non-adjustmentive)

ชูติญา แสนละมุล (2541 : 17) กล่าวว่า ลักษณะการปรับตัวที่ดีเริ่มจากการที่บุคคลนั้นมีความเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนมีความเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น รู้จักสร้างสัมพันธภาพที่ดีแบบผู้อื่น ปฏิบัติตามระเบียบของสังคม สามารถที่จะทำงานและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ดวงกมล วงษ์ศรีหัส (2541 : 75) กล่าวว่า บุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดีมิใช่ผู้ที่ปราศจากปัญหา แต่เป็นผู้ที่กล้าเผชิญปัญหาและอุปสรรคและความยุ่งยากในชีวิตอย่างมีสติและไม่หวาดหวั่น และเป็นผู้ที่พร้อมที่จะเผชิญทั้งความสุขในชีวิต แม้บางครั้งจะประสบชะตากรรมที่ยังความผิดหวังและล้มเหลวในชีวิต ก็ยังกล้าหาญเข้มแข็งพอที่จะดำเนินชีวิตต่อไปได้โดยไม่ยอมพ่ายแพ้หรือท้อถอย

โดยสรุปแล้ว ลักษณะของบุคคลรักเพศเดียวกันที่สามารถปรับตัวได้ดี ในงานวิจัยนี้จึงหมายถึง บุคคลรักเพศเดียวกันที่สามารถปรับเปลี่ยนและประสานพฤติกรรมของตน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างความต้องการของตนเองกับบุคคลแวดล้อมอื่น ๆ ที่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมด้วย และดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีลักษณะดังนี้ คือ มีการยอมรับตนเองในฐานะที่เป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน การมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลอื่นที่จะมีปฏิสัมพันธ์ด้วย สามารถสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ตลอดจนสามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้

นอกจากนี้ โรเจอร์ (ธันย์ชนก ศิริสุขชัยวุฒิ. 2542 : 48 ; อ้างอิงจาก Roger. 1962. *The Psychology of Adolescence.* p.360 - 361) ได้แบ่งลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวไม่ดี ดังนี้

1. พวกที่ไม่ค่อยใยดีที่จะร่วมอยู่ในกลุ่ม เช่น บุคคลที่มีวุฒิภาวะเร็วจะไม่ค่อยสนใจกิจกรรมของเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันหรือกิจกรรมนั้นๆ ไม่ค่อยมีความหมายต่อบุคคลเหล่านี้ บางคนที่มีความรู้สึกไว

และมักจะกลัวความตรงไปตรงมาของเพื่อนๆ จึงต้องหลีกหนีไป บางคนรู้สึกว่าตนได้รับความชิงชังจากเพื่อนๆ เมื่อตอนเป็นเด็กก็ไม่รู้ว่าจะทำตัวให้เข้ากับเพื่อนได้อย่างไร และมักชดเชยความเปล่าเปลี่ยวโดยหันไปชื่นชมกับสิ่งที่ตนเองกระทำ บุคคลเหล่านี้ไม่มีความสุขและมีความทุกข์ในการขาดความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2. พวกที่สังคมเฉยเมย พวกนี้จะขาดแรงกระตุ้นที่เร้าให้มีส่วนร่วมในกลุ่ม การเข้าสังคมอาจเพิ่มขึ้นถ้าได้ทำงานร่วมกับกลุ่มเล็กๆ ให้มีตำแหน่งเล็กๆ น้อยให้รับผิดชอบงานและให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง โดยค่อยๆ เพิ่มทักษะทางสังคมจนเพียงพอที่จะเข้ากับสภาพการณ์ได้

3. พวกที่สังคมชิงชัง พวกนี้ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มแต่ก็ถูกขัดขวาง หรือไม่ทราบวิธีที่จะเกี่ยวข้องกับผู้อื่น เพราะขาดคุณสมบัติที่จำเป็นหรือขาดทักษะในทางสังคมที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ

จากลักษณะการปรับตัวที่ไม่ดีข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า บุคคลที่ปรับตัวไม่ดีจะมีลักษณะเก็บตัว ถอยหนี รู้สึกว่าตนไม่เป็นที่ยอมรับหรือเป็นที่ชิงชังของบุคคลอื่นและไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้ ตลอดจนมีทัศนคติที่ไม่ดีทั้งกับตนเองและผู้อื่น ขาดความเชื่อมั่น คุมตนเองไม่ได้ และไม่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

4.4 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

เพื่อให้เข้าใจถึงมิติของการปรับตัว สามารถเทียบเคียงจากทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว ดังนี้

วิลเลี่ยมสัน (จุมจินต์ สลัดทุกข์. 2541 : 18 ; อ้างอิงจาก Williamson. 1950. *Social Psychology.*) ผู้นำทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบนำทางมีความเชื่อว่า มนุษย์มีสติปัญญาและเหตุผลตลอดจนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาตนเอง บุคคลจะมีความสามารถปรับตัวได้ถ้าเขามีความรู้ความเข้าใจในตัวเอง รู้จักและเข้าใจสังคม เพราะเขาจะสามารถตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินชีวิตหรือแก้ปัญหาได้อย่างมีทิศทางและมีเหตุผล โดยการใช้ข้อมูลที่เขาได้รับจากประสบการณ์ทางสังคมมาประกอบการพิจารณา จนสามารถสร้างความสอดคล้องหรือยืดหยุ่นระหว่างความต้องการและเป้าหมายที่พึงประสงค์ของตนกับสภาพแวดล้อมทางสังคมได้

โรเจอร์ (จุมจินต์ สลัดทุกข์. 2541 : 16 ; อ้างอิงจาก Roger. 1972. *Freedom to Learn*. p.108) ผู้นำทฤษฎีว่าด้วยตนและทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง ได้พิจารณาการปรับตัวในแง่ของการปรับตัวภายในตนเอง โดยเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเป็นศูนย์กลางของประสบการณ์ต่างๆ รอบตัว ซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่บุคคลได้รับรู้และมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งการประเมินผลจากการมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดเป็น ตัวเรา (Self) หรือ "โครงสร้างของตน" ขึ้นมาเป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนในด้านต่างๆ เช่น บุคลิกลักษณะ ความสามารถของตน บทบาทต่างๆ ของตนที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ทัศนคติและค่านิยมต่างๆ ของตัวเรา ประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับจึงมีส่วนสำคัญในการกำหนดบุคลิกภาพของบุคคลให้แตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนจะเข้าใจและรู้จักโลกส่วนตัวของเขาได้ดีที่สุด

บุคคลที่ปรับตัวได้ คือ บุคคลที่เป็นตัวของตัวเอง เข้าใจและยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่างๆ ตามความเป็นจริง นำประสบการณ์นั้นมาจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนอย่างไม่ขัดแย้งหรือบิดเบือน จะมีการรับรู้และความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก

ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ จะมีความขัดแย้งระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาใหม่อย่างมาก ทำให้เกิดความตึงเครียด วิตกกังวล สับสน ไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนจะเป็นในทางลบ

ทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy. 1974 : 135 - 138) ได้อธิบายว่า "การปรับตัว" หมายถึง พฤติกรรมการตอบสนองของบุคคลเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองหรือสิ่งแวดล้อมของตน เพื่อปรับให้คงสภาวะสมดุลทั้งร่างกายจิตใจและสังคม รอยกล่าวถึงพื้นฐานความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ว่าประกอบด้วยร่างกาย จิตใจและสังคม ซึ่งทำงานผสมผสานเป็นหน่วยเดียวกัน เพื่อคงภาวะปกติสุขหรือภาวะสุขภาพดี ความเจ็บป่วยหรือสิ่งกระตุ้นอื่นๆ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกหรือภายในบุคคลที่เข้าสู่ระบบชีวิต จะก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อบุคคล ทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคม ดังนั้นบุคคลจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อรักษาความสมดุลของทั้ง 3 ด้าน บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการปรับตัวจะมีความมั่นคงในชีวิตจะมีพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นคือ มีสุขภาพดี ยอมรับความเป็นจริง มีความพึงพอใจในชีวิต เป็นต้น ส่วนผู้ที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัวก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ไม่ยอมรับความจริง มีความเศร้าซึม เป็นต้น

สำหรับการปรับตัวเพื่อคงภาวะสมดุลในบุคคลนั้น รอย (Roy) ได้รวบรวมพฤติกรรมการปรับตัวของมนุษย์ไว้เป็น 4 ประเด็น คือ

1. พฤติกรรมการปรับตัวตามความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (Physiological Needs) เพื่อตอบสนองความมั่นคงทางด้านร่างกาย (Physiologic Integrity) ขั้นพื้นฐาน คือ ความต้องการอาหาร ออกซิเจน การขับถ่าย กลไกการทำงานของโลหิต การทำงานของระบบประสาทและระบบต่อมไร้ท่อ เพื่อเป้าหมายสูงสุดของการดำรงชีวิตในภาวะปกติสุข คือ ความสมดุล ซึ่งมนุษย์พยายามปรับ รักษาภาวะเช่นนี้ไว้ ซึ่งหากการปรับตัวไม่สามารถก่อให้เกิดการตอบสนองในทางบวกได้ ก็จะปรากฏเป็นพฤติกรรมการปรับตัวในทางลบหรือล้มเหลว

2. พฤติกรรมการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ต่อตนเอง (Self Concept) มีพื้นฐานมาจากความต้องการทางด้านจิตใจ (Psychic Integrity) เป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง อันเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ ตลอดจนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หากบุคคลมีความมั่นคงทางจิตใจ มีความเชื่อมั่นและมองเห็นคุณค่าของตนเอง โดยสามารถยอมรับความเป็นจริงได้ย่อมปรับตัวต่อภาวะความกดดันต่างๆ ได้ดีกว่าบุคคลที่มองตนเองไร้ค่าและไม่ยอมรับความเป็นจริง

3. พฤติกรรมการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ (Role Function) เป็นการตอบสนองความต้องการเพื่อคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม (Social Integrity) ในการแสดงบทบาทหน้าที่ต่างๆ ของบุคคลได้เหมาะสมทั้งทางด้านพฤติกรรมการแสดงออก อารมณ์ และความรู้สึก ซึ่งในสถานการณ์ใดก็ตามที่บุคคลไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตนเองได้ บุคคลต้องมีการปรับตัวเพื่อแสดงบทบาทของตนให้เป็นไปตามปกติ แต่จะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับการปรับตัวของบุคคลนั้น

4. พฤติกรรมการปรับตัวตามความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้อื่น (Interdependence Selections) เป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลเพื่อคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม (Social Integrity) ดังนั้นความพอเหมาะระหว่างการพึ่งตนเอง (Independence) การพึ่งผู้อื่น(Dependence) และการให้ผู้อื่นพึ่งพาตน มีส่วนช่วยให้เกิดความมั่นคงทั้งด้านจิตใจและสังคม โดยปกติบุคคลจะพยายามคงไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง และยอมพึ่งพาอาศัยผู้อื่นในขอบเขตที่ตนเองและสังคมยอมรับ

เฮอร์เจนฮาชน์ (Hergenhahn) ได้กล่าวถึง การปรับตัวว่า เป็นผลมากจากการที่บุคคลมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะเอาชนะอุปสรรคหรือวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของการพัฒนาการโดยอาศัยประสบการณ์ที่บุคคลได้เรียนรู้จากสภาพแวดล้อมทางสังคมมาแก้ไขอุปสรรคที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การที่บุคคลสามารถเอาชนะอุปสรรคในช่วงแรกของชีวิตไม่ได้จะส่งผลให้แก้ไขอุปสรรคในช่วงต่อไปในชีวิตไม่ได้ด้วย (จุมจินต์ สลัดทุกข์. 2543 : 17)

นอกจากนี้ เพยาว์ ผลภาค (2539) ได้กล่าวถึงการบรรลุเป้าหมายในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการคบเพื่อนทั้งเพื่อเพศเดียวกันและเพื่อต่างเพศ สามารถพิจารณาได้จากพฤติกรรมการปรับตัวดังต่อไปนี้

1. การรู้จักและเข้าใจตนเอง หมายถึง การรู้จักและเข้าใจความรู้สึกที่มีต่อตนเองและการเข้าใจพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อเพื่อน และการแสดงพฤติกรรมต่อเพื่อนได้อย่างเหมาะสมทั้งเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ

2. การมีเจคติที่ดีต่อเพื่อน หมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนโดยถือว่าเพื่อนเป็นบุคคลที่น่าคบ มีความยินดีเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ

3. การสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน หมายถึง การรู้จักและเข้าใจเพื่อน สามารถแสดงพฤติกรรมในการทักทายเพื่อนได้อย่างเหมาะสม ทำให้เกิดการยอมรับและมีสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รู้จักการให้และการรับ

4. ความสามารถในการทำงานร่วมกับเพื่อน หมายถึง ความรู้สึกที่สามารถร่วมทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่นกีฬา กิจกรรมของชุมชน ทำงานกลุ่มในห้องร่วมกับเพื่อนด้วยความสบายใจและประสบผลสำเร็จด้วยดี รวมทั้งเห็นประโยชน์ของบทบาทสมาชิก สามารถเข้ากลุ่มการทำงานร่วมกับเพื่อนได้

โดยสรุปแล้วทฤษฎีการปรับตัว เป็นการกล่าวถึงความสามารถของบุคคลที่รู้จักและเข้าใจตนเองและบุคคลอื่นในสังคม อันเป็นกระบวนการของบุคคลที่แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมอย่างเหมาะสม โดยพยายามเลือกหาวิธีการต่างๆ เพื่อจะปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนในขณะนั้นให้ลดลงหรือหมดไป และปรับสภาพของตนให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข ซึ่งสามารถสรุปเป็นนิยามการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันไว้ ดังนี้

1. การยอมรับตนเองในฐานะที่เป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน หมายถึง การมีความรู้สึกต่อคุณลักษณะแห่งตนว่าเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันด้วยความพึงพอใจ โดยยอมรับในเรื่องร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญา มีความมั่นใจในคุณค่าของตนเอง ให้ความสำคัญกับตนเองอย่างเหมาะสม

2. การมีเจคติที่ดีต่อบุคคลอื่นที่จะมีปฏิสัมพันธ์ด้วย หมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อบุคคลอื่นที่ใกล้ชิดกัน โดยถือว่าเขาเป็นบุคคลที่น่าคบ มีความยินดีเมื่อเขาประสบความสำเร็จ

3. การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น หมายถึง การรู้จักและเข้าใจบุคคลอื่น ตลอดจนรู้จักและเข้าใจทั้งความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อบุคคลอื่น สามารถแสดงพฤติกรรมต่อบุคคลอื่นได้อย่างเหมาะสม ทำให้เกิดการยอมรับและมีสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. ความสามารถในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น หมายถึง ความรู้สึกที่สามารถร่วมทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่นกีฬา กิจกรรมของชุมชน ทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นด้วยความสบายใจ และประสบผลสำเร็จด้วยดี รวมทั้งเห็นประโยชน์ของบทบาทสมาชิก การเข้ากลุ่มการทำงานกับบุคคลอื่น

5. ข้อมูลและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันของไทย

ผู้วิจัยได้ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันในสังคมไทย แต่ยังไม่พบว่ามีหลักฐานชิ้นใดที่แสดงถึงการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันโดยตรง พบเพียงแต่เอกสารทางการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตของบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิจิตพาณี เจริญขวัญ (2529: 246) กล่าวถึงเด็กที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันในแง่สุขภาพจิตว่าจะเป็นคนซึมเศร้าและสงสัย จะมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศไม่เหมาะสมนัก

ธารินี มิ่งวงศ์ (2532 : 109) ทำการศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตของวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมเหมาะสมกับเพศกับวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ที่ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรสของบิดามารดา บทบาทการนำครอบครัวของบิดามารดาและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 192 คน พบว่า วัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมเหมาะสมกับเพศจะมีสุขภาพจิตดีกว่าและมีอาการผิดปกติทางจิตทุกๆ ด้านน้อยกว่าวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่นได้ปรากฏอย่างแพร่หลายเข้าไปในสถาบันการศึกษาและสังคมทุกอาชีพ จึงทำให้บุคคลทั่วไปให้ความสนใจและประณามเด็กมากกว่าจะให้ความเข้าใจ และเมื่อถูกสังคมประณามถูกผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือนจึงมีผลทำให้เด็กชายเกิดความเครียดทางจิตใจ

ดำรงชัย บัวล้อมใบ (2535 : 73) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาสุขภาพจิตของชายรักเพศเดียวกันกับชายปกติ จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชายรักเพศเดียวกันจำนวน 90 คน และเป็นชายปกติจำนวน 90 คน ผลปรากฏว่าชายรักเพศเดียวกันมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าชายปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความซึมเศร้าและวิตกกังวล

นอกจากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยพบหลักฐานที่เป็นเอกสารอ้างอิงถึงการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันในสังคมไทย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

รศ.ดร.เสรี วงษ์มณฑา อดีตคณบดีคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ Good Communication นักโฆษณาประชาสัมพันธ์รางวัลกิตติคุณสังข์เงิน และบุคคลดีเด่นด้านวิชาการสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้กล่าวให้สัมภาษณ์ในหนังสือพิมพ์สยามโพสต์ คอลัมน์ต่างมุมมองว่า คนเป็นเกย์จะมีความรู้สึกรันทดมากทั้งที่เป็นคนมีความสามารถแต่คนทั่วไปไม่ยอมรับ ยิ่งสมัยก่อนที่โทรทัศน์ช่อง 9 จะสั่งห้ามไม่ให้ตนเป็นพิธีกรออกรายการทีวีเพราะกลัวว่าคนดูจะชื่นชมเกย์ นอกจากนี้เมื่อจนเรียนจบปริญญาโทจากเมืองนอกและต้องใช้ทุนสอนมหาวิทยาลัยที่ขอทุนไป แต่มีอาจารย์บางคนแนะนำกรรมการของมหาวิทยาลัยไม่ให้ตนสอนที่มหาวิทยาลัย ดังนั้นคนเป็นเกย์จะต้องพยายามผลักดันตัวเองให้เป็นที่ยอมรับในความสามารถ ("โทษใครถ้าลูกเป็นเกย์". 2537 : 7)

คุณกีรติ ชลสิทธิ์ เจ้าของห้องเสื้อดวงใจบิส ได้กล่าวให้สัมภาษณ์ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คอลัมน์บ้านนี้สีเขียวว่า "ถึงแม้ว่าตนเองเป็นเกย์และได้รับการยอมรับของคนในครอบครัวตลอดจนเพื่อนฝูง แต่ตนก็ยังรู้สึกว่าการที่ตัวเองเป็นเช่นนี้ เป็นสิ่งผิดปกติในสังคม นอกจากนี้คนที่รู้ตัวว่ารักเพศเดียวกันก็ควรปฏิบัติตนให้อยู่ในขอบเขต ไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคม" ("พ่อแม่ควรทำอย่างไรเมื่อลูกรักเพศเดียวกัน". 2541 : 20)

น.ส.อรณี (นามสมมติ) นักศึกษาปริญญาโทของมหาวิทยาลัยมหิดล อายุ 25ปี ได้ฆ่าตัวตายโดยมีสาเหตุมาจากการถูกกดดันจากบิดามารดาและญาติพี่น้องให้เลิกพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ด้านชู้สาวกับ

หญิงสาวคนหนึ่ง ซึ่งบิดามารดาและญาติพี่น้องไม่พอใจในพฤติกรรมรักเพศเดียวกันและเห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นเรื่องผิดวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ("ทอมสาวปริญญาโทฆ่าตัวตายประชดญาติ". 2538 : 23)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่า บุคคลรักร่วเพศมีความยากลำบากมากในการปรับตัวเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่น บ้างก็สามารถปรับตัวได้ บ้างก็สามารถปรับตัวได้เป็นอย่างดี แต่ก็มีบุคคลรักเพศเดียวกันอีกจำนวนมากที่ยังปรับตัวได้ไม่ดีและปรับตัวไม่ได้ ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งอาจเนื่องมาจากทัศนคติทางลบของบุคคลแวดล้อมรอบข้างต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน สิ่งเหล่านี้ผลักดันให้บุคคลรักเพศเดียวกันต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการปรับตัว

6. ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน และการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

6.1 ความหมายของทัศนคติ

มีผู้ให้ความหมายของทัศนคติ (Attitude) ดังนี้

เทอร์สโตน (สมฤดี วังจินดา. 2540 : 24 ; อ้างอิงจาก Thurstone. 1967. *Attitude Measurement.* p.7) ได้ให้ความหมายของทัศนคติว่า เป็นเรื่องของความชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือเรื่องหนึ่งเรื่องใด

ทรัยแอนดีส (สมฤดี วังจินดา. 2540 : 24 ; อ้างอิงจาก Triandis. 1971. *Attitude and Attitude Change.* p.3) ได้กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความคิดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีอารมณ์เป็นตัวนำ ทำให้จิตใจโน้มเอียงและก่อให้เกิดการกระทำแบบหนึ่งต่อสถานการณ์ทางสังคมเฉพาะอย่างหนึ่ง

แอลพอร์ต (สมฤดี วังจินดา. 2540 : 24 ; อ้างอิงจาก Allport. 1978. *The Handbook of Social Psychology" in The Nature of Attitudes and Attitude Change.* p.256) อธิบายว่า ทัศนคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมทางด้านจิตซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็นแรงกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคล ที่จะมีต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

ผ่องพักตร์ จึงวิมุติพันธ์ (2541 : 32-33) ให้ความหมาย "ทัศนคติต่อเรื่องรักเพศเดียวกัน" ว่าเป็นความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่มุ่งไปทางชอบหรือไม่ชอบต่อการเป็นรักเพศเดียวกัน โดยในสังคมมีกฎเกณฑ์ที่ใช้อยู่ คือ การแบ่งแยกปรากฏการณ์ต่างๆ ออกเป็น 2 ขั้ว (Dichotomy) เช่น ถูก - ไม่ถูก ปกติ - ผิดปกติ ในการจัดแบ่งเพศมีคำสั่งกำกับอยู่ คือ ความหมายที่สังคมให้กับเพศหญิงและเพศชาย ซึ่งประกอบไปด้วยคุณลักษณะทางด้านร่างกาย บทบาทของแต่ละเพศ เอกลักษณ์ทางเพศ จะต้องเกิดขึ้นระหว่างคนต่างเพศเท่านั้น การรับรู้ของบุคคลต่อการเป็นรักเพศเดียวกัน(Homosexuality) จะเกิดขึ้นในระหว่างช่วงต้นๆ ของการเข้าสู่วัยรุ่น (Adolescence) พร้อม ๆ ไปกับการเริ่มพัฒนาความคิดแบบนามธรรมที่แน่นอน

ดังนั้น ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดเห็นหรือพฤติกรรมของบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไปที่มีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นคุณลักษณะของบุคลิกภาพที่สร้างขึ้นและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยเป็นแรงจูงใจกำหนดทิศทางให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนว

คิดต่างๆ ตอบสนองต่อบุคคลรักเพศเดียวกันไปในทิศทางใดทางหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นไปในทางยอมรับหรือต่อต้านก็ได้

อนึ่งในงานวิจัยนี้มิได้วัดจากทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันโดยตรง เป็นแต่เพียงการประเมินทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันจากความรู้สึกของบุคคลรักเพศเดียวกันเท่านั้น ดังนั้นโดยสรุปแล้ว ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ตามความหมายของงานวิจัยนี้ หมายถึง การที่บุคคลรักเพศเดียวกันรับรู้ถึงทัศนคติและพฤติกรรมของบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไปที่มีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ว่ามุ่งเน้นไปในทิศทางยอมรับหรือต่อต้าน

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

6.2.1 ทัศนคติของบิดา มารดา และญาติพี่น้อง (สัมพันธภาพในครอบครัว) กับการปรับตัว

จากการทบทวนผลงานวิจัยเท่าที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้ามาขณะนี้พบเพียงงานวิจัยของผ่องพักตร์ จึงวิมุติพันธ์ (2541 : 116 - 119) ที่ได้ศึกษาทัศนคติของบิดามารดาต่อเรื่องพฤติกรรมรักเพศเดียวกันพบว่าส่งผลต่อพฤติกรรมของบุตรวัยรุ่นหญิง กล่าวคือการที่บิดามารดามีทัศนคติต่อเรื่องรักเพศเดียวกันว่าเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ สังคมไม่ยอมรับ และเห็นว่าผู้หญิงควรที่จะมีความสุภาพ อ่อนหวาน เรียบร้อย ไม่ก้าวร้าว ส่งผลให้บุตรวัยรุ่นหญิงมีบทบาททางเพศที่เหมาะสมกับตนเองโดยจะมีลักษณะความเป็นหญิงสูง แต่ทั้งนี้ยังไม่ปรากฏหลักฐานที่แสดงว่ามีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของบุคคลแวดล้อมในครอบครัวต่อบุคคลรักเพศเดียวกันกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันโดยตรง พบแต่เพียงหลักฐานการศึกษาตัวแปรที่ใกล้เคียงกันคือ สัมพันธภาพในครอบครัวเท่านั้น ดังที่ นิภา นิธยายน (2530:191) ได้อธิบายถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกที่ทุกคนต้องเกี่ยวข้อง ชีวิตครอบครัวที่รักใคร่กลมเกลียวและอบอุ่นมั่นคง ย่อมเป็นรากฐานสำคัญของพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี เด็กที่เติบโตขึ้นมาพร้อมความทรงจำที่มีความสุขเกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตครอบครัว คือได้รับการเลี้ยงดูด้วยความรักใคร่สม่ำเสมอจากบิดามารดา เด็กจะมีความรู้สึกมั่นคงในจิตใจ มีความไว้วางใจในผู้อื่น มองโลกในแง่ดี ทำให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดีและเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ ซึ่งมีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ดีนั้นย่อมเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงการมีทัศนคติในทางยอมรับบุคลิกภาพและความเป็นไปของสมาชิกในครอบครัวด้วย จากเหตุผลดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาทบทวนงานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรที่ใกล้เคียงกับทัศนคติด้วย คือ สัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน เพื่อให้มองเห็นถึงภาพรวมทัศนคติของบิดา มารดา และญาติพี่น้อง ที่มีต่อบุคคลรักเพศเดียวกันได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ออสเบล (Ausubel. n.d.) ได้ศึกษาประวัติของเด็กที่ทำความผิดและเป็นอาชญากร พบว่าส่วนมากมาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ พ่อแม่ทะเลาะเบาะแว้งไม่ลงรอยกัน ทำให้เด็กไม่ได้รับความรักความอบอุ่นอย่างเพียงพอ จึงก่อให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจและปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวได้ยาก (เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง. 2526 : 2 ; อ้างอิงจาก สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. 2516. *พัฒนาการด้านบุคลิกภาพและสังคมของเด็ก.* หน้า25)

ผกา สัตยธรรม (2516) ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ให้การอบรมเลี้ยงดูของบุคคลที่เป็นรักเพศเดียวกันกับบุคคลปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของกลุ่มปกติอยู่ในสภาพดีกว่ากลุ่มรักเพศเดียวกัน โดยกลุ่มปกติรายงานว่าได้รับความรักและเอาใจใส่จากบิดามารดาเป็นอย่างดีและมีความคิดเห็นว่าชีวิตครอบครัวของบิดามารดามีความสุขมาก ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับความขัดแย้งกับบิดามารดา กลุ่มปกติจะแสดงออกด้วยการนิ่งเฉยหรือไปค้างบ้านเพื่อน และมีบางรายที่ไม่ขัดแย้งกับบิดามารดาเลย นอกจากนี้กลุ่มปกติยังได้รายงานว่ามีการเลียนแบบพฤติกรรมจากบิดาและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อพี่น้องทั้งชายและหญิง ส่วนกลุ่มบุคคลรักเพศเดียวกันรายงานว่า มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมารดาแต่ห่างเหินจากบิดา โดยไม่สนใจในการเลียนแบบบิดาและรู้สึกว่าชีวิตครอบครัวของบิดามารดาไม่ค่อยมีความสุขนัก ซึ่งเมื่อเกิดความขัดแย้งกับบิดามารดากลุ่มรักเพศเดียวกันจะแสดงออกด้วยการนิ่งเฉย ออกไปนอกบ้านหรือไปค้างบ้านเพื่อน นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มรักเพศเดียวกันไม่ค่อยมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับพี่ชายและน้องชายเท่าไรนัก แต่จะมีความใกล้ชิดกับพี่สาวและน้องสาว

กุลวรรณ วิทยาวงศรุจิ (2526 : 58-59) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวและการปรับตัวของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสหศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ปีการศึกษา 2525 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 499 คน พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว เด็กวัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวดีจะมีการปรับตัวที่ดี แต่ถ้าเด็กวัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพในครอบครัวที่ไม่ดีก็จะปรับตัวไม่ดีตามไปด้วย ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพที่อบอุ่นภายในบ้านมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันระหว่างพ่อแม่ลูกเป็นรากฐานที่สำคัญในการดำเนินชีวิต และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ อีกด้วย

ชูติญา แสนละมุล (2541 : 55-56) ทำงานวิจัยเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในโรงเรียนประจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในโรงเรียน โดยครอบครัวที่มีสัมพันธภาพดีผู้ปกครองให้ความดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตัวที่ดีแก่นักเรียน สามารถทำให้นักเรียนรู้จักที่จะเรียนรู้การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้ หรือนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดีมีการแสดงออกหรือการปฏิบัติต่อผู้อื่นจะไม่ก้าวร้าว รู้จักถนอมน้ำใจผู้อื่นไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และนักเรียนที่ปฏิบัติตัวดีกับผู้ปกครองจะสามารถปรับตัวได้ดีในโรงเรียน เข้ากับเพื่อนได้ เป็นที่รักของครูและสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนได้

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพในครอบครัวมีความสำคัญต่อการปรับตัวต่อกันของสมาชิกในครอบครัวและการปรับตัวกับบุคคลอื่น และเนื่องจากทัศนคติของบุคคลในครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งของสัมพันธภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่า ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

6.2.2 ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมทั่วไปต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับการปรับตัว

นักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาทัศนคติของบุคคลแวดล้อมที่มีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันไม่ทางใดก็ทางหนึ่งได้ ดังนี้

ฟอร์ด และ บีช (Ford and Beach) ได้ศึกษาสังคม 76 แห่ง พบว่าร้อยละ 64 ยอมรับความใคร่ในเพศเดียวกันว่าเป็นของปกติ ส่วนอีกร้อยละ 36 แม้จะไม่ยอมรับแต่ก็มีผู้นิยมกระทำกันอย่างลับๆ (สุวัทนา อารีพรรค. ออนไลน์. 2543)

ฮอช และ ซูบิน (Hoch and Zubin) ได้ศึกษาวัฒนธรรมของชนชาติต่างๆ 195 แห่ง พบว่ามีเพียงร้อยละ 14 ที่ไม่ยอมรับความใคร่ในเพศเดียวกันของผู้ชาย และอีกร้อยละ 11 ไม่ยอมรับความใคร่ในเพศเดียวกันของผู้หญิง (สุวัทนา อารีพรรค. ออนไลน์. 2543)

วิทแทม และเซนด์ (ผ่องพักตร์ จึงวิมุติพันธ์. 2541 : 34 ; อ้างอิงจาก Whitam & Zent. 1984. *A Cross – Cultural Assessment of Early Cross - Gender Behavior and Familial Factors in Male Homosexuality.* p.436) ทำการศึกษาข้ามวัฒนธรรม 4 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา กัวเตมาลา บราซิล และฟิลิปปินส์ ได้กล่าวถึงสังคมแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมถึงสังคมไทยว่า คนในสังคมมีทัศนคติในเชิงอดกลั้นต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกันสูงกว่าคนในสังคมอเมริกา

วิคแมน และ สไนเดอร์ (Wyman and Snyder. 1997 : 306-329) ได้ศึกษาทัศนคติต่อ "พวกเกย์ในกองทัพ" โดยกลุ่มตัวอย่างเป็น ชาย 502 คน และหญิง 497 คน ซึ่งทำการสำรวจถึงการยอมรับหรือไม่ยอมรับต่อคำสั่งห้ามพวกรักเพศเดียวกันรับราชการในกองทัพ ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 39.9 ของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับคำสั่งห้ามพวกรักเพศเดียวกันรับราชการในกองทัพ

เยาวนุช อินทรเดโชกุล (2526 : 148) ได้ทำการศึกษาความรู้และทัศนคติของสมาชิกแรงงานไทยคูราโบเกี่ยวกับพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน พบว่า คนงานส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อกลุ่มรักเพศเดียวกันในลักษณะก้ำกึ่งกันระหว่างความรู้สึกเห็นใจและรังเกียจ

อติรัตน์ วัฒนไพลิน (2527 : 84-85) ได้ทำการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร พบว่านิสิตมีทัศนคติต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกันว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจ แต่ไม่ได้เป็นปัญหาที่รุนแรงของสังคมและเห็นว่าพฤติกรรมรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละบุคคล

เพ็ญมาส กำเหนิดโทน (2528 : 100-101) ได้ศึกษาการยอมรับของครูต่อนักเรียนเกย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาชายล้วน จำนวน 6 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันเป็นคนที่มีปัญหาด้านการปรับตน ด้านจิตใจและด้านสังคม โดยครูสามารถยอมรับนักเรียนที่เป็นเกย์ได้ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้ภาพของเกย์ในสายตาของครู คือ ผู้ชายที่ทำอากัปกิริยาท่าทางคล้ายผู้หญิง โดยครูมีความคิดเห็นว่านักเรียนเหล่านี้เป็นคนที่มีบุคลิกภาพบกพร่องซึ่งสามารถแก้ไขด้วยการพยายามปรับตัวใหม่ นอกจากนี้พบว่าทัศนคติของครูต่อนักเรียนรักเพศเดียวกันยังเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการยอมรับนักเรียนรักเพศเดียวกันมากที่สุด

รุ่งกานดา พงศ์ธรกุลพานิช (2530 : 73-75) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชายต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน โดยศึกษาเฉพาะนักเรียนชายที่ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของกลุ่มโรงเรียนที่ 1 (เขตพระนคร ดุสิต พญาไท) กรุงเทพมหานคร จำนวน 208 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นต่อบุคคลรักเพศเดียวกันอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ นักเรียนตระหนักว่าพฤติกรรมชายรักเพศเดียวกันเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนโดยก่อให้เกิดผลกระทบต่อตัวผู้มีพฤติกรรมเองและบุคคลแวดล้อม ขณะเดียวกันก็มีความคิดเห็นว่าควรที่จะมีการจำกัดสิทธิบางประการแก่บุคคลรักเพศเดียวกัน เช่นการเป็นผู้นำ การจำกัดขอบเขตของการเลือกประกอบอาชีพ และมีความคิดเห็นให้มีการยับยั้งกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดการแพร่

ระบาดของพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามนักเรียนมีความเข้าใจ เห็นใจและยอมรับในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ร่วมสังคมเดียวกันด้วย

นันทิรัตน์ คุณากร (2532 : 80) ได้ศึกษาพบว่านักเรียนหญิงมีทัศนคติต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกันดีกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาทัศนคติต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกันของนักเรียนหญิงกับนักเรียนชายในเขตการศึกษาอื่นๆ พบในลักษณะเดียวกัน คือ นักเรียนหญิงมีทัศนคติที่ดีกว่านักเรียนชาย (ทัศนีย์ ธนาประชุม. 2532 : 99 ; รังรอง งานศิริ. 2532: 92 ; วัชรา อิ่มจิตร์. 2532 : 96 ; สุภาพร ประดับสมุทร. 2532 : 106)

จากงานวิจัยข้างต้นที่ได้กล่าวถึงทัศนคติของบุคคลแวดล้อมทั่วไปที่มีต่อบุคคลรักเพศเดียวกันนั้น ส่วนใหญ่จะมีแนวโน้มที่จะการยอมรับและเห็นอกเห็นใจต่อบุคคลในกลุ่มนี้ ซึ่งทัศนคตินี้เองอาจจะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล เนื่องจากทัศนคติเป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการประสานความเชื่อที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วผลของความเชื่อก็เป็นตัวกำหนดแนวโน้มให้เกิดพฤติกรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งสนใจที่จะศึกษาทัศนคติของบุคคลแวดล้อม อันได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไปในสังคมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน โดยคาดว่าจะเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ กล่าวคือ หากทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นไปในทิศทางบวกตามความรู้สึกของบุคคลรักเพศเดียวกัน ก็น่าจะส่งผลให้บุคคลรักเพศเดียวกันมีการปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่รับรู้ว่าบุคคลแวดล้อมมีทัศนคติต่อบุคคลรักเพศเดียวกันในทางลบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่าทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องลักษณะทางชีวสังคมและการปรับตัว

ลักษณะทางชีวสังคมบางประการที่ส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษา ได้แก่ เพศ เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ และสถานภาพการใช้ชีวิตของบุคคลรักเพศเดียวกัน โดยมีหลักฐานทางการวิจัยที่สามารถอ้างอิงได้ ดังนี้

7.1 เพศกับการปรับตัว

กล่าวกันว่า เพศชายและเพศหญิงจะใช้งานสมองซีกซ้ายและขวาแตกต่างกัน โดยเพศหญิงจะใช้สมองซีกขวามากกว่า ในขณะที่เพศชายจะใช้สมองซีกซ้ายมากกว่า ดังนั้นเมื่อต้องประสบปัญหาในการดำเนินชีวิตเพศชายและหญิงจึงมีความสามารถในการคิดและปรับตัวแตกต่างกัน ดังนี้

คาเพลน (กุลวรรณ วิทยาวงศรุจิ. 2526 : 20 ; อ้างอิงจาก Kaplan. 1959. *Mental Health and Human Relations in Education*. p.293) ได้กล่าวว่า เด็กหญิงมีความข้องคับใจมากกว่าเด็กชาย ฉะนั้นเด็กหญิงจึงมีความยากลำบากในการปรับตัวมากกว่า ทั้งนี้เพราะเด็กหญิงได้รับการปกป้องคุ้มครองมากและมีอิสระภาพน้อยกว่าเด็กชาย เด็กหญิงต้องเก็บกดอารมณ์ต่างๆ จึงทำให้มีความขัดแย้งในใจมาก ส่วนเด็กชายสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้มากกว่าเด็กหญิง รวมทั้งรับคำสั่งสอนแนะนำจากผู้ใหญ่น้อยกว่า

คอนเกอร์(Conger. 1973 : 468-469) ได้ศึกษาพบว่าเด็กหญิงมักจะกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางกายมากกว่าเด็กชาย เพราะเด็กหญิงส่วนใหญ่ต้องการการยกย่องและการยอมรับในเรื่องรูปร่างมากกว่าความต้องการความสำเร็จ ต่างจากเด็กชายที่ต้องการการยอมรับหรือยกย่องในเรื่องความสำเร็จมากกว่าอย่างอื่น

สมคิด บุญเรือง (2516 : 41 - 42) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้น ม.ศ.3 เป็นนักเรียนชาย 130 คน และนักเรียนหญิง 74 คน ในจังหวัดชลบุรี พบว่าเพศหญิงและเพศชายมีความสามารถในการปรับตัวทางสังคมได้แตกต่างกัน

จิระ จึงเจริญศิลป์ (2523 : 42 - 52) ได้ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่นในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย อายุ 15 – 19 ปี เป็นเด็กวัยรุ่นชาย 131 คน และวัยรุ่นหญิง 95 คน ตามตัวแปรเพศ ความรู้สึกต่อการมีครอบครัว สถานภาพทางการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย และการปรับตัวพบว่า เด็กวัยรุ่นชายรู้สึกเสรีในการปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าเด็กวัยรุ่นหญิง ส่วนเด็กวัยรุ่นที่ปรับตัวไม่ดีจะรู้สึกเสรีในการปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่ปรับตัวดี นอกจากนี้ยังพบอีกว่าเด็กวัยรุ่นที่ไม่ได้ศึกษาอยู่ในสถานศึกษารู้สึกเสรีในการปฏิบัติตนในการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าเด็กวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในสถานศึกษา

อัมพา วรวัฒนชัย (2533 : 55,67) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวของข้าราชการบำนาญในกรุงเทพมหานครซึ่งอยู่ในและนอกชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 447 คน พบว่า ข้าราชการบำนาญซึ่งอยู่นอกชมรมผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกัน มีการปรับตัวรวมและด้านอารมณ์ไม่แตกต่างกัน แต่เพศหญิงมีการปรับตัวด้านสังคมดีกว่าเพศชาย ส่วนข้าราชการบำนาญซึ่งอยู่ในชมรมผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีการปรับตัวทั้งด้านอารมณ์และสังคมไม่แตกต่างกัน

สายสม ภานุมาศมณฑล (2534 : 78) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหวังกับการปรับตัวในผู้ป่วยที่ทราบว่าเป็นโรคมะเร็งเม็ดโลหิตขาว จำนวน 100 คน พบว่าเพศชายมีการปรับตัวได้ดีกว่าเพศหญิง

นิลวรรณ ศิริอังกุล (2535 : 110) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนในชุมชนแออัด เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร พบว่า สุขภาพจิตด้านการปรับตัวทางอารมณ์และความสามารถในการดำเนินชีวิตของนักเรียนชายและหญิงแตกต่างกัน โดยนักเรียนชายมีการปรับตัวทางอารมณ์ดีกว่านักเรียนหญิง ส่วนในด้านความสามารถในการดำเนินชีวิตพบว่านักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบควบคุมอารมณ์การแสดงออกของตนเองและมีความอดทนมากกว่านักเรียนชาย

อัญชลี ฐิตะปุระ (2536 : 58) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัวของผู้ป่วยโรคลิ้นหัวใจ จำนวน 120 คน พบว่าเพศชายปรับตัวได้ดีกว่าเพศหญิง

สุทธิพันธ์ ฟักสุวรรณ (2537 : 70) ศึกษาการปรับตัวของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์และผู้สูงอายุนอกสถานสงเคราะห์ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าชายสูงอายุมีการปรับตัวได้ดีกว่าหญิงสูงอายุ

จากงานวิจัยข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าเพศชายมีความสามารถในการปรับตัวได้ดีกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับที่ฉันท์ลักษณ์ รักษาอยู่ ได้แสดงทรรศนะในเรื่องความแตกต่างของชายรักชายกับหญิงรักหญิงว่า ในความเป็นเกย์หรือกะเทยนั้นมีความเป็นผู้ชายที่ถูกสั่งสอนมาตั้งแต่เล็กว่าให้มีความเป็นผู้นำ มีความกล้าหาญ ในขณะที่ผู้หญิงในสังคมไทยถูกสอนว่าต้องเป็นสุภาพสตรี เรียบร้อย อ่อนหวาน ไม่มีปากเสียง เพราะฉะนั้นความกล้าแสดงออกของหญิงรักหญิงกับชายรักชายย่อมแตกต่างกัน ("มิติหญิงรักหญิง ชีวิตคู่ที่ปกปิดในสังคมไทย". 2543 : D2.) ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งเป็นสมมติฐานที่ว่าชายรักเพศเดียวกันจะมีการปรับตัวได้ดีกว่าหญิงรักเพศเดียวกัน

7.2 เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น

จากการศึกษางานวิจัยเท่าที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้ามาขณะนี้ยังไม่พบหลักฐานงานวิจัยใดที่สามารถยืนยันได้ว่าเพศตามที่ตนคิดอยากเป็นส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน แต่ก็ไม่อาจตัดปัจจัยด้านนี้ไปได้ ประกอบกับการที่ผู้วิจัยเกิดข้อสงสัยที่ว่า บุคคลรักเพศเดียวกันมีเพศแท้จริงตรงกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น กับบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศแท้จริงขัดแย้งกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น จะสามารถปรับตัวได้แตกต่างกันหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด ซึ่งต้องมีการศึกษาต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศที่แท้จริงตรงกับเพศที่ตนคิดอยากเป็นจะมีการปรับตัวดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศแท้จริงขัดแย้งกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น โดยชายรักเพศเดียวกันที่คิดว่าตนเป็นชายจะมีการปรับตัวดีกว่าชายรักเพศเดียวกันที่คิดว่าตนอยากเป็นหญิง ขณะที่หญิงรักเพศเดียวกันที่คิดว่าตนเป็นหญิงมีการปรับตัวดีกว่าหญิงรักเพศเดียวกันที่คิดว่าตนอยากเป็นชาย

7.3 อายุกับการปรับตัว

มีงานวิจัยหลายชิ้นที่สามารถระบุได้ว่า "อายุ" เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความสามารถทางการปรับตัวของบุคคล ดังนี้

ซัคเกอร์แมนและวินส์เมอร์ (Zuckermann and Winsmore) ได้ศึกษา ทัศนคติของมารดาวัยรุ่นต่อบทบาทการเป็นมารดา โดยได้ศึกษาในมารดาวัยรุ่น จำนวน 55 คน ผลการศึกษาพบว่า มารดาวัยรุ่นจะมีความรู้สึกไม่มั่นคงต่อบทบาทการเป็นมารดาสูงกว่ามารดาวัยอื่นๆ อีกทั้งยังรู้สึกเบื่อหน่ายในการเลี้ยงดูบุตรเพราะไม่ทราบว่าทารกต้องการอะไร และมีความคิดที่จะเลี้ยงดูบุตรด้วยน้ำนมตัวเองมีน้อยเพราะว่าคิดว่าตัวเองได้อาหารไม่ถูกส่วน และเห็นว่าการเลี้ยงดูบุตรด้วยน้ำนมตนเองเป็นการยุ่งยากไม่สะดวก (อลิสา ชัยเทียนทอง. 2544 : 86)

โจนส์ และคนอื่นๆ (Jones and others) ศึกษาพบว่ามารดาวัยรุ่นมักขาดความพร้อมสำหรับบทบาทการเป็นมารดา และจากการสังเกตพบว่ามารดาที่มีอายุน้อยกว่า 19 ปี มีพฤติกรรมการอุ้มและการตอบสนองต่อทารกน้อยกว่ามารดาที่มีอายุมากกว่า 19 ปี (อลิสา ชัยเทียนทอง. 2544 : 87)

นอร์ทเฮาส์และสแวน (Northouse and Swain. 1987 : 224) ได้ศึกษาเรื่องการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมภายหลังการผ่าตัดเต้านม จำนวน 100 คน โดยศึกษาใน 4 ช่วงอายุ คือ อายุ 15 – 20 ปี, อายุ 21 – 40 ปี, อายุ 41 – 60 ปี และอายุ 60 ปีขึ้นไป พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว คือ ผู้ป่วยที่มีอายุน้อยจะปรับตัวได้ไม่ดี และมีความกดดันทางอารมณ์มากกว่าผู้ป่วยที่มีอายุมาก

สุภาพ ใบแก้ว (2528 : 10) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพกับความร่วมมือในการรักษาของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง จำนวน 100 คน ที่มารับการรักษาในโรงพยาบาลศิริราช โดยศึกษาใน 3 ช่วงอายุคือ อายุต่ำกว่า 40 ปี, อายุระหว่าง 40 ถึง 60 ปี และอายุสูงกว่า 60 ปีขึ้นไป พบว่าผู้ป่วยที่มีอายุมากขึ้นสามารถปรับตัวและให้ความร่วมมือต่อความเจ็บป่วยได้ดีกว่าผู้ป่วยที่มีอายุน้อย

เพลินพิศ เลาหวิริยะกมล (2531 : 75) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการปรับตัวในผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ พบว่าผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจที่มีอายุน้อยสามารถปรับตัวได้ดีกว่าผู้ป่วยที่มีอายุมาก

ไฉนพร ชื่นเรือง (2536 : 78) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ต่อภาวะสุขภาพ การสนับสนุนจากคู่สมรส กับการปรับตัวของผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ พบว่าผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดที่มีอายุมากจะมีการปรับตัวดีกว่าผู้ป่วยที่มีอายุน้อยกว่า

สมศรี แสงสว่างชัย (2540 : 151) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ พบว่ามารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ซึ่งมีอายุระหว่าง 25 ปี ถึง 35 ปี มีการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาและมีความสามารถในการเลี้ยงดูบุตรสูงกว่ามารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ซึ่งมีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป

ทั้งนี้จากงานวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่า บุคคลที่มีอายุมากกว่าสามารถปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่า นั่นเป็นเพราะว่าเมื่อบุคคลมีวัยวุฒิสูงขึ้น มีการสั่งสมประสบการณ์มาก หน้าที่การงานและความรับผิดชอบต่อครอบครัวก็มากขึ้นตาม จึงต้องมีปรับตัวให้เข้ากับสังคมของการทำงานมากกว่าบุคคลที่มีวัยวุฒิที่น้อยกว่า ซึ่งขัดแย้งกับนิภา นิธยายน (2530 : 24 – 25) ที่กล่าวว่าวัยผู้ใหญ่ตอนกลางคน ที่มีอายุระหว่าง 40 ปีถึง 50 ปี ถือเป็นระยะแห่งความยุ่งยากในการปรับตัว ทั้งนี้เพราะเป็นวัยที่มีความรู้สึกท้อแท้ใจหรือละเหี่ยใจ เริ่มรู้สึกว่าตัวเองแก่และหมดความสำคัญลงเนื่องจากลูกเติบโตเป็นหนุ่มเป็นสาวหรือออกเรือนไป เป็นต้น ซึ่งสาเหตุแห่งความยุ่งยากในการปรับตัวมากจากการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนภายในร่างกาย โดยหญิงวัยกลางคนเกิดจากภาวะใกล้หมดประจำเดือนและสำหรับชายวัยกลางคนเกิดจากความเสื่อมของสมรรถภาพทางร่างกาย

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงยังไม่สามารถสรุปได้ว่าบุคคลที่มีอายุมากกว่าสามารถปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลที่มีอายุน้อยกว่า อย่างไรก็ดีการที่ผู้วิจัยได้สนใจนำตัวแปรอายุมาศึกษานี้ก็เพราะผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า ช่วงอายุระหว่าง 26 ปีขึ้นไปถึง 35 ปี เป็นช่วงอายุที่บุคคลกำลังสร้างสมประสบการณ์และแสวงหาความก้าวหน้าในอาชีพการงานจึงเป็นช่วงที่อาจมีการเปลี่ยนงานบ่อยครั้ง ทำให้ต้องเผชิญหน้าสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอจึงเกิดความเครียดขึ้นและส่งผลให้บุคคลมีการปรับตัวได้ไม่ดีเมื่อเทียบกับบุคคุลที่มีอายุมากกว่า ในขณะเดียวกันกับช่วงอายุมากกว่า 46 ปีขึ้นไป ถือเป็นช่วงอายุที่บุคคลไม่ว่าหญิงหรือชายมีการเปลี่ยแปลงฮอร์โมนในร่างกายซึ่งส่งผลให้เกิดความแปรปรวนทางอารมณ์ได้ง่าย จึงอาจมีการปรับตัวได้ไม่ดีพอเมื่อเทียบกับช่วงอายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไปถึง 45 ปี ซึ่งน่าจะเป็นช่วงอายุที่มีการปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยเห็นว่า เป็นช่วงอายุที่บุคคลมีตำแหน่งหน้าที่การงานที่มั่นคง มีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจจึงสามารถเผชิญหน้ากับปัญหาอุปสรรคและปรับตัวได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับบุคคลในช่วงอายุอื่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานเบื้องต้นว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไปถึง 45 ปี สามารถปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุระหว่าง 26 ปีขึ้นไปถึง 35 ปี และอายุมากกว่า 46 ปีขึ้นไป

7.4 ระดับการศึกษากับการปรับตัว

การศึกษาเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล และสติปัญญาก็เป็นสิ่งสำคัญในการปรับตัว ทั้งนี้เพราะการศึกษาที่ดีจะช่วยให้บุคคลสามารถคิดหาวิธีเผชิญและแก้ไขปัญหาได้ดีกว่า ซึ่งมีผู้ศึกษาไว้ ดังนี้

ราล์ฟ (Ralph) ศึกษาพบว่ามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีพฤติกรรมการปรับตัวได้ดีกว่ามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า (Mercer. 1981 : 75)

เพลินพิศ เลาหวิริยะกมล (2531 : 75) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการปรับตัวในผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ พบว่าผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจที่มีมีระดับการศึกษาสูงสามารถปรับตัวได้ดีกว่าผู้ป่วยที่มีระดับการศึกษาต่ำ

สมจิตต์ สินธุชัย (2532 : 70) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ การสนับสนุนทางสังคม กับการปรับตัวในผู้ป่วยโรคไขข้ออักเสบรูมาตอยด์ จำนวน 100 คน โดยใช้แบบวัดการปรับตัวของรอย พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในผู้ป่วยโรคไขข้ออักเสบรูมาตอยด์

อรวรรณ จุลวงษ์ (2533 : 47) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยคัดสรรกับการปรับตัวของผู้ป่วยทหารราชการสนามที่ถูกตัดอวัยวะแขนขา จำนวน 100 คน พบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว

สมศรี แสงสว่างชัย (2540 : 151) ศึกษาพบว่า มารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาจะมีการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาทั้งในด้านการยอมรับต่อสภาพของบุตร ด้านความสามารถในการเลี้ยงดูบุตร ด้านความสามารถในการรับผิดชอบต่ออนาคตของบุตรและด้านการเตรียมสมาชิกในครอบครัว สูงกว่ามารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา

สุทธิพันธ์ ฟักสุวรรณ (2537 : 70) ศึกษาการปรับตัวของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์และผู้สูงอายุนอกสถานสงเคราะห์ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาสูงสามารถปรับตัวได้ดีกว่าผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่า

จากงานวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาส่งผลให้บุคคลมีการปรับตัวได้แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าจะสามารถปรับตัวได้ดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งเป็นสมมติฐานว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าจะสามารถปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า

7.5 อาชีพกับการปรับตัว

บุคคลที่ประกอบอาชีพแตกต่างกัน ย่อมต้องดำรงตนอยู่ในสังคมและมีวิถีชีวิตที่ต่างกันไป และเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่กดดัน บุคคลก็จะมีการปรับตัวที่ต่างกันออกไปตามประสบการณ์เดิมของแต่ละคน ฉะนั้นอาชีพจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการปรับตัว ดังนี้

ดำรงชัย บัวล้อมใบ (2535 : 70-72) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตของชายรักเพศเดียวกันกับชายปกติ พบว่า ชายปกติที่มีอาชีพนักร้องนักแสดงจะมีอาการผิดปกติทางจิตสูงกว่าชายปกติที่มีอาชีพนักศึกษาและช่างเสริมสวย โดยชายรักเพศเดียวกันมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าชายปกติ นอกจากนี้ชายรักเพศเดียวกันที่มีอาชีพต่างประเภทกันมีปัญหาสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน

วนิดา ยืนยง (2537 : 57) พบว่า อาชีพของมารดามีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของมารดาในการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคหืดหอบ โดยมารดาที่ประกอบอาชีพในบ้านหรือแม่บ้านจะมีการปรับตัวของมารดาในการดูแลบุตรด้วยโรคหืดหอบได้ดีกว่ามารดาที่ทำงานนอกบ้าน

สมศรี แสงสว่างชัย (2540 : 151) ศึกษาพบว่ามารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ซึ่งมีอาชีพทำงานนอกบ้าน มีการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาและมีความสามารถในการเลี้ยงดูบุตรสูงกว่ามารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ที่ทำงานในบ้านและเป็นแม่บ้าน

จากหลักฐานทางการวิจัยที่นำมาอ้างอิงพบว่า การประกอบอาชีพที่แตกต่างกันส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลได้มากน้อยแตกต่างกันไป อีกทั้งผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตขึ้นว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่

ประกอบอาชีพอิสระหรือประกอบธุรกิจส่วนตัวอาจจะมีปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพลูกจ้างหรือข้าราชการและบุคคลที่มิได้ประกอบอาชีพ ทั้งนี้เพราะว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพอิสระหรือประกอบธุรกิจส่วนตัวสามารถประกอบอาชีพหน้าที่การงานได้โดยไม่ถูกสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานมาเป็นตัวควบคุมให้ไม่สามารถแสดงบุคลิกภาพตามที่ตนคิดอยากเป็นได้อย่างเต็มที่ จึงสามารถปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพลูกจ้างหรือข้าราชการที่ต้องปกปิดความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันของตนไว้เพราะถูกควบคุมโดยตำแหน่งหน้าที่การงานนั่นเอง ดังนั้นจึงผู้วิจัยจึงได้นำเหตุผลดังกล่าวมาสรุปเป็นสมมติฐานได้ว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพอิสระหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว จะมีการปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพลูกจ้างหรือข้าราชการและบุคคลที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ

7.6 รายได้กับการปรับตัว

รายได้เป็นตัวบ่งชี้ถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ผู้มีรายได้พอเพียงจะสามารถสนองความต้องการได้มากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย จึงมีผู้สนใจศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว ดังนี้

ธารินี มิ่งวงศ์ (2532) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตของวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมเหมาะสมกับเพศกับวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ พบว่า วัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมเหมาะสมกับเพศมีสุขภาพจิตดีกว่าวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ นอกจากนี้วัยรุ่นชายที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับต่ำ ปานกลาง และสูงจะมีสุขภาพดีกว่าวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

อำไพรัตน์ กลิ่นขจร (2533 : 69) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับพฤติกรรมการปรับตัวของผู้สูงอายุที่กระดูกขาหักขณะรับไว้รักษาในโรงพยาบาลจำนวน 100 คน พบว่า ผู้สูงอายุที่กระดูกหักที่มีรายได้เพียงพอจะมีพฤติกรรมการปรับตัวดีกว่าผู้สูงอายุที่กระดูกหักที่มีรายได้ไม่เพียงพอ

วจิราภรณ์ ไชยรัตน์ (2539 : 83) ได้ศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 822 คน พบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับสูง จะมีการปรับตัวทางอารมณ์ได้ดีกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับต่ำ

สมศรี แสงสว่างชัย (2540 : 151-152) ศึกษาพบว่า มารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ซึ่งมีรายได้ของครอบครัวในระดับสูงและปานกลางสูง มีการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาสูงกว่ามารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ที่มีรายได้ของครอบครัวระดับต่ำ

ดังนั้น สามารถสรุปเป็นสมมติฐานได้ว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้สูง มีการปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้ต่ำ

7.7 สภาพการใช้ชีวิตกับการปรับตัว

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลยังไม่พบหลักฐานทางการวิจัยชิ้นใดที่สามารถยืนยันได้ว่าสภาพการใช้ชีวิตของบุคคลรักเพศเดียวกันมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน พบแต่เพียงหลักฐานงานวิจัยที่สามารถยืนยันได้ว่าสถานภาพสมรสส่งผลให้บุคคลทั่วไปมีการปรับตัวที่แตกต่างกัน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

เฟรดริช (สมศรี แสงสว่างชัย. 2540 : 166 ; อ้างอิงจาก Friedrich. 1979. *Predictor of the Coping Behavior of Mother of Handicapped Children* p.1141; Friedrich & Friedrich. 1981. *Psychosocial Asset of Parents of Handicapped Children.* p.511-533.) กล่าวว่า มารดาส่วนมากพบว่าความพึงพอใจในชีวิตสมรสเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ช่วยให้มารดามีความอดทนต่อการปรับตัวต่อบุตรพิการ และนอกจากนี้ยังพบอีกว่ามารดาของเด็กพิการมีความพึงพอใจในชีวิตสมรสน้อยกว่ามารดาของเด็กปกติ

เพลินพิศ เลาหวิริยะกมล (2531 : 77) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการปรับตัวในผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ จำนวน 100 คน พบว่า ผู้ป่วยที่มีสถานภาพโสดมีการปรับตัวภายหลังการผ่าตัดดีกว่าผู้ป่วยที่มีสถานสมรสคู่

สายสม ภานุมาศมณฑล (2534 : 40) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหวังกับการปรับตัวในผู้ป่วยที่ทราบว่าเป็นโรคมะเร็งเม็ดโลหิตขาว จำนวน 100 คน พบว่าผู้ป่วยที่มีสถานภาพสมรสคู่จะได้รับการช่วยเหลือจากคู่สมรสทำให้สามารถปรับตัวได้ดีกว่า ซึ่งต่างจากผู้ป่วยที่เป็นโสด หม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่ที่มักขาดคนดูแลและให้กำลังใจจึงปรับตัวได้ไม่ดี

ไฉนพร ชื่นเรือง (2536 : 74) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ต่อภาวะสุขภาพ การสนับสนุนจากคู่สมรส กับการปรับตัวของผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ จำนวน 100คน พบว่าการได้รับการสนับสนุนจากคู่สมรสมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ

วิไลลักษณ์ จันทร์พวง (2534 : 85) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรค การสนับสนุนจากคู่สมรส กับการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม จำนวน 100 คนพบว่า การสนับสนุนจากคู่สมรส มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม

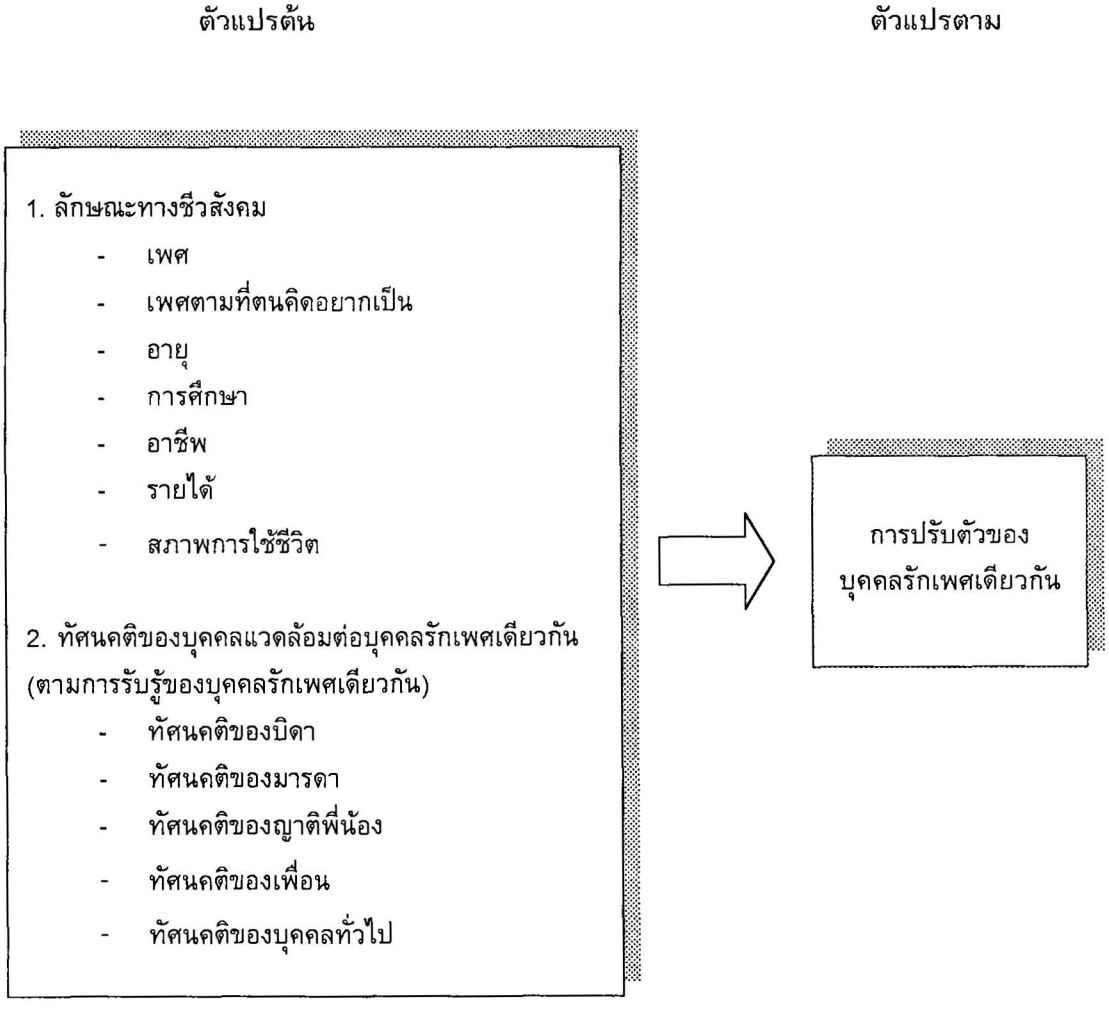
อรวรรณ จุลวงษ์ (2533 : 49) จากการศึกษาปัจจัยคัดสรรกับการปรับตัวของผู้ป่วยทหารราชการสนามที่ถูกตัดอวัยวะแขนขา พบว่าสถานภาพสมรสคู่ หรือเป็นโสด หม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำมาตั้งเป็นสมมติฐานที่ว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสถานภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต มีการปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสถานภาพการใช้ชีวิตแบบอาศัยอยู่กับบิดามารดา, แบบอยู่นอกบ้านตามลำพัง, และแบบอยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต

8. สรุปกรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย

8.1 กรอบความคิดในการทำวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูลงานวิจัย ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันว่ามีการปรับตัวเป็นอย่างไร โดยการปรับตัวของบุคคลเหล่านั้น เกี่ยวข้องกับทัศนคติของบุคคลแวดล้อมที่มีต่อบุคคลรักเพศเดียวกันและลักษณะทางชีวสังคมหรือไม่ อย่างไร ซึ่งสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัยได้ดังนี้

8.2 สมมติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิดการวิจัยสามารถตั้งเป็นสมมติฐาน ได้ดังนี้

1. บุคคลรักเพศเดียวกัน ซึ่งมีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สภาพการใช้ชีวิต จะมีการปรับตัวแตกต่างกัน ดังนี้

1.1 ชายรักเพศเดียวกันจะปรับตัวได้ดีกว่าหญิงรักเพศเดียวกัน

1.2 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศแท้จริงตรงกับเพศที่ตนคิดอยากเป็นจะปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศแท้จริงขัดแย้งกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น ดังนี้

1.2.1 ชายรักเพศเดียวกันที่คิดว่าตนเป็นชายจะปรับตัวได้ดีกว่าชายรักเพศเดียวกันที่คิดว่าตนอยากเป็นหญิง

1.2.2 หญิงรักเพศเดียวกันที่คิดว่าตนเป็นหญิงจะปรับตัวได้ดีกว่าหญิงรักเพศเดียวกันที่คิดว่าตนอยากเป็นชาย

1.3 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไปถึง 45 ปี จะปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุระหว่าง 26 ปีขึ้นไปถึง 35 ปี และอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

1.4 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาสูงกว่าจะปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า

1.5 บุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพอิสระหรือประกอบธุรกิจส่วนตัวจะปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพลูกจ้างหรือข้าราชการ และบุคคลที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ

1.6 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้สูงกว่าจะปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้ต่ำกว่า

1.7 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต จะปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอาศัยอยู่กับบิดามารดา, แบบอยู่นอกบ้านตามลำพัง และแบบอยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต

2. ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

3. ลักษณะทางชีวสังคม และทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ร่วมกันทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมและทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยที่กล่าวถึงหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคคลรักเพศเดียวกันที่เป็นสมาชิกในกลุ่มอัญจารีและกลุ่ม Xq28 หรือบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่ได้รับการแนะนำ ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป โดยอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาใช้กลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกันที่สังกัดอยู่ในกลุ่มอัญจารี, กลุ่มXq28 และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มหรือบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำ ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน โดยแบ่งเป็นหญิงรักเพศเดียวกัน จำนวน 100 คน และชายรักเพศเดียวกัน จำนวน 100 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่1 แบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

เป็นแบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ, เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น, อายุ, การศึกษา, อาชีพ, รายได้และสภาพการใช้ชีวิต

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง : โปรดเติมข้อความและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศที่แท้จริง แบ่งเป็น ( ) ชาย ( ) หญิง

2. เพศตามที่ท่านคิดอยากเป็น แบ่งเป็น ( ) ชาย ( ) หญิง

3. อายุ แบ่งเป็น
   ( ) อายุระหว่าง 26 ปีขึ้นไปถึง 35 ปี
   ( ) อายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไปถึง 45 ปี
   ( ) อายุมากกว่า 46 ปีขึ้นไป

4. การศึกษา แบ่งเป็น
   ( ) มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า
   ( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
   ( ) ปริญญาตรี
   ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพของท่านตลอดช่วงระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมา แบ่งเป็น
   ( ) อาชีพอิสระหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว
   ( ) อาชีพลูกจ้างหรือข้าราชการ
   ( ) ไม่ได้ประกอบอาชีพ

6. รายได้ แบ่งเป็น
   ( ) ต่ำกว่า 5,000 บาท
   ( ) 5,001 – 10,000 บาท
   ( ) 10,001 – 15,000 บาท
   ( ) 15,001 – 20,000 บาท
   ( ) 20,001 – 25,000 บาท
   ( ) สูงกว่า 25,000 บาท

7. สภาพการใช้ชีวิต แบ่งเป็น
   ( ) อาศัยอยู่กับบิดามารดา
   ( ) อยู่นอกบ้านตามลำพัง (แยกตัวออกจากครอบครัว)
   ( ) อยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต
   ( ) อยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน

ลักษณะแบบสอบถามทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามมาตรวัดทัศนคติสเกลซีแมนติกดิฟเฟอร์เรนเชียล (Semantic Differential Scale) ของออสกูด (Osgood) จำนวน 14 ข้อ ซึ่งในแต่ละข้อมีลักษณะเป็นคำคุณศัพท์คู่สั้นๆ ที่มีความหมายตรงกันข้ามและอยู่คนละด้านกันกับมาตรวัด เพื่อให้บุคคลรักเพศเดียวกันได้ประเมินทัศนคติของบุคคลแวดล้อมอันได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไปในสังคมที่มีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน โดยแบ่งมาตราวัดออกเป็นคะแนน 5 ระดับ จาก +2 ถึง –2 จุดกึ่งกลางของมาตรามีคะแนนเป็น 0 คำคุณศัพท์ที่เป็นไปทางบวกจะมีคะแนนตั้งแต่ +1 ถึง +2 ส่วนคำคุณศัพท์ที่เป็นไปทางลบจะมีคะแนนตั้งแต่ -1 ถึง -2

ตัวอย่างแบบสอบถามทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดการรับรู้ของท่านว่า "ท่านคิดเห็นว่า บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิดของท่าน มีทัศนคติอย่างไรต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน" ขอให้ท่านพิจารณาข้อความดังกล่าวแล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตรงกับข้อเท็จจริงของท่าน ดังนี้

บิดา (มารดา, ญาติพี่น้อง, เพื่อน, หรือบุคคลทั่วไปในสังคม) **ของข้าพเจ้าเห็นว่าบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นบุคคลที่...**

0.	ยอมรับได้	2	1	0	1	2	ยอมรับไม่ได้
00.	น่ารังเกียจ	2	1	0	1	2	น่าคบหา

เกณฑ์ในการให้คะแนนของแบบสอบถามทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน จะให้คะแนนการตอบแบบสอบถามเป็นรายข้อ ดังนี้

1. ถ้าคำคุณศัพท์ทางซ้ายมือเป็นคุณศัพท์ทางบวก จะให้คะแนนเรียงลำดับการเลือกจากซ้ายสุดไปขวาสุด ดังนี้

2 ให้ 2 คะแนน
1 ให้ 1 คะแนน
0 ให้ 0 คะแนน
1 ให้ -1 คะแนน
2 ให้ -2 คะแนน

2. ถ้าคำคุณศัพท์ทางซ้ายมือเป็นคุณศัพท์ทางลบ จะให้คะแนนเรียงลำดับการเลือกจากซ้ายสุดไปขวาสุด ดังนี้

2 ให้ -2 คะแนน
1 ให้ -1 คะแนน
0 ให้ 0 คะแนน
1 ให้ 1 คะแนน
2 ให้ 2 คะแนน

การแปลผลทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน มีการให้ความหมายดังนี้

1. บุคคลที่ตอบได้คะแนนรวมเป็นบวก แสดงว่ามีการรับรู้ว่า บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไปในสังคมมีทัศนคติทางบวกต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน

2. บุคคลที่ตอบได้คะแนนรวมเป็นศูนย์ แสดงว่ามีการรับรู้ว่า บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไปในสังคมมีทัศนคติเป็นกลางต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน

3. บุคคลที่ตอบได้คะแนนรวมเป็นลบ แสดงว่ามีการรับว่า บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไปในสังคมมีทัศนคติทางลบต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน โดยผู้วิจัยศึกษาจากแบบสอบถามทัศนคติของบิดามารดาต่อพฤติกรรมรักเพศเดียวกันของผ่องพักตร์ จึงวิมุติพันธ์ (2541 : 137-138) แล้วนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ จากนั้นจึงนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน เพื่อตรวจหาความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

2. นำแบบสอบถามทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการสำรวจจริง จำนวน 21 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้ Item – Total Correlation เลือกข้อคำถามจำนวน 14 ข้อ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. นำแบบสอบถามที่ได้คัดเลือกแล้วจากข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา (α) เท่ากับ .8921

ตอนที่ 3 แบบวัดการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

แบบวัดการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ การยอมรับตัวเองในฐานะบุคคลรักเพศเดียวกัน การมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลอื่นที่จะมีปฏิสัมพันธ์ด้วย การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น และด้านความสามารถในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ด้านละ 8 ข้อ รวม 32 ข้อ สามารถประเมินได้จากแบบวัดการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จาก "เป็นจริงมากที่สุด" ถึง "ไม่เป็นจริงเลย" โดยข้อความมีทั้งทางบวกและทางลบ

ตัวอย่างแบบวัดการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ขอให้ท่านพิจารณาข้อความดังกล่าว แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตรงกับข้อเท็จจริงของท่าน ดังนี้

เป็นจริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริง เหตุการณ์ หรือความรู้สึกของท่าน ประมาณ 81-100 % หรือกล่าวได้ว่า "มากที่สุด"

เป็นจริงค่อนข้างมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริง เหตุการณ์ หรือความรู้สึกของท่านประมาณ 61-80 % หรือกล่าวได้ว่า "เป็นจริงค่อนข้างมาก"

เป็นจริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริง เหตุการณ์ หรือความรู้สึกของท่านประมาณ 31- 60 % หรือ "เป็นจริงปานกลาง"

เป็นจริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริง เหตุการณ์ หรือความรู้สึกของท่านประมาณ 1-30 % หรือ "เป็นจริงบ้าง"

ไม่เป็นจริงเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับข้อเท็จจริง เหตุการณ์หรือความรู้สึกของท่านเลย หรือ 0% หรือ "ไม่เป็นจริงเลย"

ข้อ	ข้อความ	เป็นจริงมากที่สุด	เป็นจริงค่อนข้างมาก	เป็นกลาง	เป็นจริงเล็กน้อย	ไม่เป็นจริงเลย
	การยอมรับตนเอง					
0.	ข้าพเจ้ารู้สึกพึงพอใจในรูปร่างของตนเอง					
	การมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย					
00.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าบุคคลรอบข้างไม่เป็นกันเองกับข้าพเจ้า					
	การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น					
000.	ข้าพเจ้าชอบแยกอยู่ตามลำพังจากบุคคลในครอบครัว					
	ความสามารถในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น					
0000.	เพื่อนร่วมงานชอบให้ข้าพเจ้าทำงานร่วมกลุ่มด้วย					

เกณฑ์ในการให้คะแนนของแบบสอบถามการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน แบ่งเป็น

1. สำหรับข้อความทางบวก ให้คะแนนดังนี้
   - เป็นจริงมากที่สุด ให้ 5 คะแนน
   - เป็นจริงค่อนข้างมาก ให้ 4 คะแนน
   - เป็นจริงปานกลาง ให้ 3 คะแนน
   - เป็นจริงเล็กน้อย ให้ 2 คะแนน
   - ไม่เป็นจริงเลย ให้ 1 คะแนน
2. สำหรับข้อความทางลบ จะให้คะแนนที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับข้อความทางบวก ดังนี้
   - เป็นจริงมากที่สุด ให้ 1 คะแนน
   - เป็นจริงค่อนข้างมาก ให้ 2 คะแนน
   - เป็นจริงปานกลาง ให้ 3 คะแนน
   - เป็นจริงเล็กน้อย ให้ 4 คะแนน
   - ไม่เป็นจริงเลย ให้ 5 คะแนน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

แบบวัดการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว โดยมุ่งเน้นการศึกษาถึงชีวิตและพฤติกรรมของบุคคลรักเพศเดียวกัน นอกจากนี้ยังได้ศึกษาข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เอกสารทางวิชาการต่างๆ และข่าวสารข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet) ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลรักเพศเดียวกัน เพื่อให้ได้แง่มุมชีวิตบางอย่างของบุคคลกลุ่มนี้ประกอบการศึกษา

2. กำหนดนิยามปฏิบัติการของการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

3. ผู้วิจัยนำแบบวัดการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจหาความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อคำถามและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

4. นำแบบวัดการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการสำรวจจริง จำนวน 21 คน จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) โดยใช้ Item – Total Correlation เลือกข้อคำถามจำนวน 32 ข้อ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

5. นำแบบสอบถามที่ได้คัดเลือกแล้วจากข้อ 4 มาหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา (α) เท่ากับ .9218

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากคุณฉันท์ลักษณ์ รักษาอยู่ ผู้ประสานงานกลุ่มอัญจารี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

2. นำจดหมายจากบัณฑิตวิทยาลัยยื่นต่อคุณฉันท์ลักษณ์ รักษาอยู่ ผู้ประสานงานกลุ่มอัญจารี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการเก็บข้อมูลจากสมาชิกนิตยสารอัญจารีสาร และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำ

3. ขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการเก็บข้อมูลจากสมาชิกในกลุ่มXq28 และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำ ผ่านทางคุณเจมส์ บอร์น ผู้ประสานงานกลุ่มXq28

4. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับ เพื่อนำไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละส่วน

5. นำคะแนนไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติที่กำหนดไว้ต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เริ่มต้นด้วยการตรวจให้คะแนนแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ตามที่กำหนด จากนั้นนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมทั้งฉบับกับคะแนนเฉพาะข้อนั้นๆ โดยใช้สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัว ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ และเพศที่คิดอยากเป็น แตกต่างกัน โดยใช้สถิติที แบบเป็นอิสระจากกัน เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1.1, 1.2

3.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัว ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสภาพการใช้ชีวิต แตกต่างกัน โดยใช้สถิติเอฟ ทดสอบและตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี HSD-test ของ Tukey ในกรณีที่พบว่า F-test มีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7

3.3 หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ ทัศนคติของบุคคลแวดล้อม ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป ต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับตัวแปรตามคือคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

3.4 ทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน จากตัวแปรทำนายเพศ เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สภาพการใช้ชีวิต และทัศนคติของบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป ต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน โดยใช้วิธีการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) จากโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง "ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันมีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม และทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกันทั้งชายและหญิง จำนวนทั้งสิ้น 200 คน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวน ทดสอบค่าที ค่าเอฟ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายและเพื่อความสะดวกต่อการนำเสนอผล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

$\bar{x}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
R^2	แทน	สัมประสิทธิ์ของการทำนาย
R^2_{change}	แทน	สัมประสิทธิ์การทำนายที่เปลี่ยนไป เมื่อเพิ่มตัวทำนายทีละตัว
F_{change}	แทน	ค่าสถิติเอฟ (F) ที่ใช้ทดสอบความมีนัยสำคัญของการเพิ่มตัวทำนายเข้าไปครั้งละ 1ตัว
B	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนาย ซึ่งทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

p	แทน	ค่าระดับการมีนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	ค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	ค่าความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย ได้เสนอเป็นลำดับขั้นดังนี้

ตอนที่ 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

ตอนที่ 2 แสดงคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ทั้งโดยรวมและแต่ละด้าน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกัน เมื่อจำแนกตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม

ตอนที่ 4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน อันได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป กับตัวแปรตาม คือ การปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

ตอนที่ 5 การศึกษาอำนาจในการทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน จากตัวแปรทำนาย 12 ตัวคือ เพศ เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น อายุ การศึกษา รายได้ สภาพการใช้ชีวิต ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

แสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	100	50.0
1.2 หญิง	100	50.0
รวม	200	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
2. เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น		
2.1 ชาย ที่มีเพศแท้จริงตรงกับเพศที่คิดอยากเป็น	76	38.0
2.2 ชาย ที่มีเพศแท้จริงขัดแย้งกับเพศที่คิดอยากเป็น	24	12.0
2.3 หญิง ที่มีเพศแท้จริงตรงกับเพศที่คิดอยากเป็น	54	27.0
2.4 หญิง ที่มีเพศแท้จริงขัดแย้งกับเพศที่คิดอยากเป็น	46	23.0
รวม	200	100.0
3. อายุ		
3.1 อายุระหว่าง 26 ปีขึ้นไปถึง 35 ปี	159	79.5
3.2 อายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไปถึง 45 ปี	37	18.5
3.3 อายุมากกว่า 46 ปีขึ้นไป	4	2.0
รวม	200	100.0
4. การศึกษา		
4.1 มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	17	8.5
4.2 อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	17	8.5
4.3 ปริญญาตรี	125	62.5
4.4 สูงกว่าปริญญาตรี	41	20.5
รวม	200	100.0
5. อาชีพ		
5.1 อาชีพอิสระหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว	71	35.5
5.2 อาชีพลูกจ้างหรือข้าราชการ	114	57.0
5.3 ไม่ได้ประกอบอาชีพ	15	7.5
รวม	200	100.0
6. รายได้		
6.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท	13	6.5
6.2 5,001 – 10,000 บาท	51	25.5
6.3 10,001 – 15,000 บาท	50	25.0
6.4 15,0001 – 20,000 บาท	31	15.5
6.5 20,001 – 25,000 บาท	22	11.0
6.6 สูงกว่า 25,000 บาทขึ้นไป	33	16.5
รวม	200	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
7. สภาพการใช้ชีวิต		
7.1 อาศัยอยู่ตามลำพังกับบิดามารดา	95	47.5
7.2 อยู่นอกบ้านตามลำพัง	66	33.0
7.3 อยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต	26	13.0
7.4 อยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟนเป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต	13	6.5
รวม	200	100.0
8. ทัศนคติของบิดา		
8.1 ทัศนคติตามการรับรู้ในทางบวก	74	37.0
8.2 ทัศนคติตามการรับรู้เป็นกลาง	16	8.0
8.3 ทัศนคติตามการรับรู้ในทางลบ	110	55.0
Means = -2.03 S.D. = 9.93	200	100.0
9. ทัศนคติของมารดา		
9.1 ทัศนคติตามการรับรู้ในทางบวก	97	48.5
9.2 ทัศนคติตามการรับรู้เป็นกลาง	20	10.0
9.3 ทัศนคติตามการรับรู้ในทางลบ	83	41.5
Means = 0.23 S.D. = 10.89	200	100.0
10. ทัศนคติของญาติพี่น้อง		
10.1 ทัศนคติตามการรับรู้ในทางบวก	87	43.5
10.2 ทัศนคติตามการรับรู้เป็นกลาง	15	7.5
10.3 ทัศนคติตามการรับรู้ในทางลบ	98	49.0
Means = -1.52 S.D. = 10.76	200	100.0
11. ทัศนคติของเพื่อน		
11.1 ทัศนคติตามการรับรู้ในทางบวก	147	73.5
11.2 ทัศนคติตามการรับรู้เป็นกลาง	7	3.5
11.3 ทัศนคติตามการรับรู้ในทางลบ	46	23.0
Means = 6.69 S.D. = 10.11	200	100.0
12. ทัศนคติของบุคคลทั่วไป		
12.1 ทัศนคติตามการรับรู้ในทางบวก	61	30.5
12.2 ทัศนคติตามการรับรู้เป็นกลาง	12	6.0
12.3 ทัศนคติตามการรับรู้ในทางลบ	127	63.5
Means = -4.20 S.D. = 10.77	200	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง		จำนวน	ร้อยละ
13. การปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน			
13.1 การปรับตัวได้ดีมาก	(144 – 160คะแนน)	23	11.5
13.2 การปรับตัวได้ดี	(112 – 143 คะแนน)	110	55.0
13.3 การปรับตัวได้ค่อนข้างดี	(80 – 111 คะแนน)	67	33.5
13.4 การปรับตัวได้ค่อนข้างไม่ดี	(48 – 79 คะแนน)	-	-
13.5 การปรับตัวได้ไม่ดี	(32 - 47 คะแนน)	-	-
Means = 3.78 S.D. = .64		200	100.0

จากกลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกันที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนทั้งหมด 200 คน โดยกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เป็นบุคคลที่สังกัดอยู่ในกลุ่มอัญจารีและกลุ่มXq28 จากตาราง 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น ชายรักเพศเดียวกันที่มีเพศแท้จริงตรงกับเพศที่คิดอยากเป็น (ชายคิดว่าตนเป็นชาย) จำนวน 76 คน รองลงมาเป็นหญิงรักเพศเดียวกันที่มีเพศแท้จริงตรงกับเพศที่คิดอยากเป็น (หญิงที่คิดว่าตนเป็นหญิง) จำนวน 54 คน ในด้านอายุของบุคคลรักเพศเดียวกัน พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26 ปีขึ้นไปถึง 35 ปี จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 79.5 ด้านการศึกษาพบว่า บุคคลรักเพศเดียวกันมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด 125 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 โดยบุคคลรักเพศเดียวกันประกอบอาชีพลูกจ้างหรือข้าราชการมากที่สุด 114 คน คิดเป็นร้อยละ 57.0 ด้านรายได้ พบว่า บุคคลรักเพศเดียวกันส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 และ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ด้านสภาพการใช้ชีวิต พบว่า บุคคลรักเพศเดียวกันมีลักษณะการใช้ชีวิตแบบอาศัยอยู่กับบิดามารดามากที่สุด 95 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาคือลักษณะการใช้ชีวิตแบบอยู่นอกบ้านตามลำพัง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0

ในส่วนของทัศนคติของบุคคลแวดล้อมที่มีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ตามการรับรู้ของบุคคลรักเพศเดียวกันพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าบิดาของตนมีทัศนคติเป็นลบต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน คิดเป็นร้อยละ 55 ซึ่งสอดคล้องกับการรับรู้ในทัศนคติของญาติพี่น้องและบุคคลทั่วไปในสังคมที่มีทัศนคติต่อบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นลบเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 49.0 และร้อยละ 63.5 ตามลำดับ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่า มารดา และเพื่อนของตน มีทัศนคติทางบวกต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน คือร้อยละ 48.5 และร้อยละ 73.5 ตามลำดับ

ด้านการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการปรับตัวได้ดี คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมาคือสามารถปรับตัวได้ค่อนข้างดี และสามารถปรับตัวได้ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 33.5 และร้อยละ 11.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 แสดงคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ทั้งโดยรวมและแต่ละด้าน แสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 2

ตาราง 2 คะแนนการการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ทั้งโดยรวมและแต่ละด้าน

การปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน	N	$\bar{X}$	S.D.
การปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน	200	3.78	.64
การยอมรับตัวเองในฐานะที่เป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน	200	3.73	.83
การมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย	200	3.91	.81
การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น	200	3.91	.81
ความสามารถในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น	200	4.19	.62

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันมีค่าเป็น 3.78 ซึ่งตกอยู่ในช่วง 3.50 ถึง 4.49 ซึ่งแสดงถึงการปรับตัวในระดับดี ในทำนองเดียวกันเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันในด้านการยอมรับตัวเองในฐานะที่เป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน ด้านการมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย ด้านการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น และด้านความสามารถในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสามารถปรับตัวได้ดีเช่นกัน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกัน เมื่อจำแนกตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม

แสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 3 - 15

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามเพศ

เพศ	N	คะแนนการปรับตัว		t – test	p – value (one – tailed)
		$\bar{X}$	S.D.		
ชาย	100	118.36	18.84		
หญิง	100	124.04	17.14	2.23*	.013
รวม	200	121.20	18.19		

* $P < .05$

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศต่างกันมีการปรับตัวแตกต่างกัน โดยหญิงปรับตัวได้ดีกว่าชาย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1.1

ตาราง 4 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามเพศที่ตนคิดอยากเป็น

เพศ	เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น	N	คะแนนการปรับตัว		t – test	p – value (one – tailed)
			$\bar{X}$	S.D.		
ชาย	เพศแท้จริงตรงกับเพศที่คิดอยากเป็น	76	117.88	19.21	.45	.327
	เพศแท้จริงขัดแย้งกับเพศที่คิดอยากเป็น	24	119.88	17.92		
	รวม	100	118.36	18.84		
หญิง	เพศแท้จริงตรงกับเพศที่คิดอยากเป็น	54	124.91	18.63	.54	.293
	เพศแท้จริงขัดแย้งกับเพศที่คิดอยากเป็น	46	123.02	15.34		
	รวม	100	124.04	17.14		

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า ชายที่มีเพศแท้จริงตรงกับเพศที่คิดอยากเป็นมีการปรับตัวไม่แตกต่างจากชายรักเพศเดียวกันที่มีเพศแท้จริงขัดแย้งกับเพศที่คิดอยากเป็น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1.2.1 ในทำนองเดียวกัน พบว่า หญิงรักเพศเดียวกันที่มีเพศที่แท้จริงตรงกับเพศที่คิดอยากเป็นมีการปรับตัวไม่แตกต่างจากหญิงรักเพศเดียวกันที่มีเพศแท้จริงขัดแย้งกับเพศที่คิดอยากเป็น ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1.2.2

ตาราง 5 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามอายุ

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.
26 – 35 ปี	159	120.57	18.64
36 – 45 ปี	37	124.76	14.92
46 ปีขึ้นไป	4	113.25	26.61
รวม	200	121.20	18.19

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไปถึง 45 ปี มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวสูงที่สุด คือ 124.76 คะแนน รองลงมาคือบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุระหว่าง 26 ปีขึ้นไปถึง 35 ปี มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวที่ 120.57 คะแนน และบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวน้อยที่สุดคือ 113.25 คะแนน จึงนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุต่างกัน ในตาราง 6 ต่อไป

ตาราง 6 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F - Ratio	p – value
ระหว่างกลุ่ม	2	783.52	391.76	1.18	.307
ภายในกลุ่ม	197	65040.47	330.15		
รวม	199	65824.00			

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุต่างกันมีการปรับตัวไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1.3

ตาราง 7 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามระดับการศึกษา

การศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	17	119.29	20.78
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	17	117.65	17.68
ปริญญาตรี	125	121.21	18.27
สูงกว่าปริญญาตรี	41	123.44	17.36
รวม	200	121.20	18.19

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวสูงที่สุด คือ 123.44 คะแนน รองลงมาบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และระดับมัธยมศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวที่ 121.21 คะแนน และ 119.29 คะแนน ตามลำดับ ส่วนบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวน้อยที่สุด คือ 117.65 คะแนน จึงนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาต่างกัน ในตาราง 8 ต่อไป

ตาราง 8 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F - Ratio	p - value
ระหว่างกลุ่ม	3	481.89	160.63	.48	.695
ภายในกลุ่ม	196	65342.10	333.37		
รวม	199	65824.00			

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาต่างกันมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1.4

ตาราง 9 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามอาชีพ

อาชีพ	N	$\bar{X}$	S.D.
อิสระหรือธุรกิจส่วนตัว	71	124.07	16.75
ลูกจ้างหรือข้าราชการ	114	119.13	19.53
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	15	123.33	11.85
รวม	200	121.20	18.19

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพอิสระหรือธุรกิจส่วนตัวมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวสูงที่สุด คือ 124.07 คะแนน รองลงมา คือ บุคคลรักเพศเดียวกันที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวที่ 123.33 คะแนน ส่วนบุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพลูกจ้างหรือข้าราชการ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวน้อยที่สุด คือ 119.13 คะแนน จึงนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอาชีพต่างกัน ในตาราง 10 ต่อไป

ตาราง 10 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F - Ratio	p – value
ระหว่างกลุ่ม	2	1140.99	570.49	1.73	.179
ภายในกลุ่ม	197	64683.00	328.34		
รวม	199	65824.00			

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพต่างกันมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน 1.5

ตาราง 11 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามรายได้

รายได้	N	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำกว่า 5,000 บาท	13	120.62	13.94
5,001 – 10,000 บาท	51	122.27	18.25
10,001 – 15,000 บาท	50	116.76	18.53
15,001 – 20,000 บาท	31	120.61	18.89
20,001 – 25,000 บาท	22	122.18	19.91
สูงกว่า 25,000 บาท	33	126.39	16.77
รวม	200	121.20	18.19

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้สูงกว่า 25,000 บาท มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวสูงสุด คือ 126.39 คะแนน รองลงมา คือบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้ระหว่าง 5,001 ถึง 10,000 บาท และ 20,001 ถึง 25,000 บาท มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวที่ 122.27 คะแนน และ 122.18 คะแนน ตามลำดับ ส่วนบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้ระหว่าง 10,001 ถึง 15,000 บาท มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวน้อยที่สุด คือ 116.76 คะแนน จึงนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้ต่างกัน ในตาราง 12 ต่อไป

ตาราง 12 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F - Ratio	p – value
ระหว่างกลุ่ม	5	1971.14	394.22	1.19	.312
ภายในกลุ่ม	194	63852.86	329.18		
รวม	199	65824.00			

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้ต่างกันมีการปรับตัวไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1.6

ตาราง 13 เปรียบเทียบคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันตามสภาพการใช้ชีวิต

สภาพการใช้ชีวิต	N	$\bar{X}$	S.D.
อาศัยอยู่กับบิดามารดา	95	121.20	16.81
อยู่นอกบ้านตามลำพัง	66	117.14	18.96
อยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกัน	26	131.88	17.07
อยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟน	13	120.46	19.45
รวม	200	121.20	18.19

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิตมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวสูงสุดคือ 131.88 คะแนน รองลงมา คือบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอาศัยอยู่กับบิดามารดา และ บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัว 121.20 คะแนน และ 120.46 คะแนน ตามลำดับ ส่วนบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่นอกบ้านตามลำพัง มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปรับตัวน้อยที่สุด คือ 117.14 คะแนน จึงนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตต่างกัน ในตาราง 14 ต่อไป

ตาราง 14 วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F - Ratio	p – value
ระหว่างกลุ่ม	3	4065.14	1355.05	4.30**	.006
ภายในกลุ่ม	196	61758.85	315.10		
รวม	199	65824.00			

** P < .01

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตต่างกันมีการปรับตัวแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1.7 จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากตาราง 14 ไปตรวจสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ เพื่อดูว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสภาพการใช้ชีวิตต่างกันทั้ง 4 กลุ่มนี้ มีคู่ใดบ้างที่มีคะแนนการปรับตัวแตกต่างกัน โดยใช้ HSD Test ของ Tukey ผลที่ได้แสดงไว้ในตาราง 15 ต่อไป

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยการปรับตัวรวมของกลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกัน ที่มีสภาพการใช้ชีวิตแตกต่างกัน

สภาพการใช้ชีวิต	N	$\bar{X}$	อยู่ตามลำพังร่วมกับแฟน	อาศัยอยู่กับบิดามารดา	อยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟน	อยู่นอกบ้านตามลำพัง
			131.88	121.20	120.46	117.14
อยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต	26	131.88	-	10.68*	11.42	14.75*
อาศัยอยู่กับบิดามารดา	95	121.20	-	-	.74	4.06
อยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟนเพศเดียวกัน	13	120.46	-	-	-	3.33
อยู่นอกบ้านตามลำพัง	66	117.14	-	-	-	-

* $P < .05$

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 กลุ่มตัวอย่างบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต มีการปรับตัวดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่นอกบ้านตามลำพังและบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอาศัยอยู่กับบิดามารดา ที่ 14.75 คะแนน และ 10.68 คะแนน ตามลำดับ นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

(หมายเหตุ เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งอยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต แม้จะมีค่าเฉลี่ยการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มซึ่งอยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต ถึง 11.42 แต่เมื่อทดสอบแล้วก็ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนกลุ่มตัวอย่างค่อนข้างน้อย คือ 26 และ13 คน ตามลำดับ)

ตอนที่ 4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน อันได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป กับตัวแปรตาม คือ การปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

แสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 16

ตาราง 16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นคือ ทัศนคติของบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป ต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับตัวแปรตาม คือ การปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

การปรับตัว	ทัศนคติของบิดา	ทัศนคติของมารดา	ทัศนคติของญาติพี่น้อง	ทัศนคติของเพื่อน	ทัศนคติของบุคคลทั่วไป
การปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน	.455**	.448**	.476**	.480**	.472**

** P < .01

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า คะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ คะแนนทัศนคติของบุคคลแวดล้อม (บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป) ต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยพบว่า คะแนนการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์สูงสุดกับคะแนนทัศนคติของเพื่อน รองลงมาคือ ทัศนคติของญาติพี่น้อง ทัศนคติของบุคคลทั่วไป ทัศนคติของบิดา และทัศนคติของมารดา (r เท่ากับ .480, .476, .472, .455 และ .448 ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

ตอนที่ 5 การศึกษาอำนาจในการทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน จากตัวแปรทำนาย ลักษณะทางชีวสังคม และทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน

จากผลการวิเคราะห์เดิมในตาราง 1 ถึง 16 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน มี 7 ตัวแปร คือ เพศ สภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่นอกบ้านตามลำพังร่วมกันกับแฟน และทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป ดังนั้นในการวิเคราะห์ครั้งนี้จึงกำหนดให้ตัวแปรทั้ง 7 เป็นตัวแปรทำนาย

แสดงผลวิเคราะห์ดังตาราง 17

ตาราง 17 ตัวทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันจากตัวแปรทำนาย

ลำดับที่การทำนาย	R	R^2	R^2_{change}	F	β	t
ทัศนคติของเพื่อน	.480	.231	.231	59.370	.256	3.786***
ทัศนคติของบุคคลทั่วไป	.566	.321	.090	46.549	.280	4.361***
ทัศนคติของบิดา	.601	.361	.040	36.888	.232	3.500***

*** P < .001

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันของกลุ่มตัวอย่างได้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 มี 3 ตัว คือ ทัศนคติของเพื่อน ทัศนคติของบุคคลทั่วไป และทัศนคติของบิดา ตามลำดับ ส่วนอีก 4 ตัวแปร คือ เพศ เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สภาพการใช้ชีวิต ทัศนคติของมารดาและทัศนคติของญาติพี่น้องไม่สามารถทำนายคะแนนการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างได้ โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

ในลำดับแรก ตัวแปรที่เข้าสู่สมการทำนาย คือ ทัศนคติของเพื่อน ซึ่งสามารถทำนายการปรับตัวได้ ร้อยละ 23.10 (R^2 = .231) ตัวแปรที่สามารถเข้าสู่สมการทำนายได้เป็นลำดับที่ 2 คือ ทัศนคติของบุคคลทั่วไป ซึ่งร่วมกับทัศนคติของเพื่อน สามารถทำนายการปรับตัวได้เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 9.00 (R^2_{change} =.090) รวมเป็นร้อยละ 32.10 (R^2= .321) และตัวแปรที่เข้าสมการทำนายได้เป็นลำดับสุดท้าย คือ ตัวแปรทัศนคติของบิดา ซึ่งร่วมกับทัศนคติของเพื่อนและทัศนคติของบุคคลทั่วไป สามารถทำนายการปรับตัวได้เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 4.00 (R^2_{change} =.040) รวมเป็นร้อยละ 36.10 (R^2= .361)

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบว่าตัวแปรใดสำคัญที่สุดในการทำนายการปรับตัวก็พบว่าได้แก่ ทัศนคติของบุคคลทั่วไป รองลงมาคือ ทัศนคติของเพื่อนและทัศนคติของบิดา ซึ่งมีค่า β เป็น .280 .256 และ .232 ตามลำดับ

บทที่ 5
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ศึกษาความเกี่ยวข้องกันระหว่าง การปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน กับ ลักษณะทางชีวสังคมและทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียว ซึ่งจำแนกเป็นตัวแปรย่อยคือ เพศ เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สภาพการใช้ชีวิต ทัศนคติของบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไปต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน เริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวางแผนการวิจัย การดำเนินงาน การเก็บข้อมูล อันนำมาสู่บทสรุปของการศึกษาที่สามารถอภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันทั้งโดยรวมและแต่ละด้าน
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน จำแนกตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน
4. เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สำคัญในการทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคคลรักเพศเดียวกัน ซึ่งมีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สภาพการใช้ชีวิต จะมีการปรับตัวแตกต่างกัน ดังนี้

1.1 ชายรักเพศเดียวกันจะปรับตัวได้ดีกว่าหญิงรักเพศเดียวกัน

1.2 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศที่แท้จริงตรงกับเพศที่ตนคิดอยากเป็นจะปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศที่แท้จริงขัดแย้งกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น ดังนี้

1.2.1 ชายรักเพศเดียวกันที่คิดว่าตนเป็นชายจะปรับตัวได้ดีกว่าชายรักเพศเดียวกันที่คิดว่าตนอยากเป็นหญิง

1.2.2 หญิงรักเพศเดียวกันที่คิดว่าตนเป็นหญิงจะปรับตัวได้ดีกว่าหญิงรักเพศเดียวกันที่คิดว่าตนอยากเป็นชาย

1.3 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุระหว่าง 36 ปีขึ้นไปถึง 45 ปี จะปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุระหว่าง 26 ปีขึ้นไปถึง 35 ปี และอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป

1.4 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาสูงกว่าจะปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า

1.5 บุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพอิสระหรือประกอบธุรกิจส่วนตัวจะปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพลูกจ้างหรือข้าราชการ และบุคคลที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ

1.6 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้สูงกว่าจะปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้ต่ำกว่า

1.7 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต จะการปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอาศัยอยู่กับบิดามารดา, แบบอยู่นอกบ้านตามลำพัง , และแบบอยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต

2. ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

3. ลักษณะทางชีวสังคม และทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ร่วมกันทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

เป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน ที่สังกัดอยู่ในกลุ่มอัญจารี, กลุ่มXq28 และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในกลุ่มหรือบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำ ที่มีอายุตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน โดยแบ่งเป็นหญิงรักเพศเดียวกัน จำนวน 100 คน และชายรักเพศเดียวกัน จำนวน 100 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลรายละเอียดส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ เพศตามที่คิดอยากเป็น อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสภาพการใช้ชีวิต

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ตามการรับรู้ของบุคคลรักเพศเดียวกัน จำนวน 14 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา (α) เท่ากับ .8921

ตอนที่ 3 แบบวัดการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ การยอมรับตัวเองในฐานะบุคคลรักเพศเดียวกัน การมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลอื่นที่จะมีปฏิสัมพันธ์ด้วย การสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น และด้านความสามารถในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ด้านละ 8 ข้อ รวม 32 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบแอลฟา (α) เท่ากับ .9218

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากคุณฉันท์ลักษณ์ รักษาอยู่ ผู้ประสานงานกลุ่มอัญจารี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

2. นำจดหมายจากบัณฑิตวิทยาลัยยื่นต่อคุณฉันท์ลักษณ์ รักษาอยู่ ผู้ประสานงานกลุ่มอัญจารี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการเก็บข้อมูลจากสมาชิกนิตยสารอัญจารีสาร และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำ

3. ขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการเก็บข้อมูลจากสมาชิกในกลุ่มXq28 และบุคคลรักเพศเดียวกันอื่นที่สมาชิกในกลุ่มแนะนำ ผ่านทางคุณเจมส์ บอร์นผู้ประสานงานกลุ่มXq28

4. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับ เพื่อนำไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละส่วน

5. นำคะแนนไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติที่กำหนดไว้ต่อไป

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลที่ได้จากการดำเนินการวัดกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ตามที่กำหนด จากนั้นนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัว ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ และเพศตามที่ตนคิดอยากเป็น แตกต่างกัน โดยใช้สถิติที แบบเป็นอิสระจากกัน

3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนการปรับตัว ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสภาพการใช้ชีวิต แตกต่างกัน โดยใช้สถิติเอฟ ทดสอบและตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี HSD-test ของ Tukey ในกรณีที่พบว่า F-test มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ ทัศนคติของบุคคลแวดล้อม ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป ต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับตัวแปรตามคือคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

5. ทดสอบการพยากรณ์คะแนนการปรับตัวโดยใช้ตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม และทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน เป็นตัวแปรทำนาย โดยใช้วิธีการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามความมุ่งหมายในการค้นคว้าได้ดังนี้

1. ระดับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน พบว่า คะแนนเฉลี่ยการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันมีค่าเป็น 3.78 ที่ตกอยู่ในช่วง 3.50 ถึง 4.49 ซึ่งแสดงถึงการปรับตัวในระดับดี ในทำนองเดียวกันเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันในด้านการยอมรับตัวเองใน

ฐานะที่เป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน ด้านการมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย ด้านการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น และด้านความสามารถในการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสามารถปรับตัวได้ดีเช่นกัน

2. การเปรียบเทียบการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน เมื่อจำแนกตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม พบว่า

2.1 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศต่างกันมีการปรับตัวแตกต่างกัน โดยหญิงปรับตัวได้ดีกว่าชาย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.2 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศที่แท้จริงตรงกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น และบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศที่แท้จริงขัดแย้งกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.3 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.4 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.5 บุคคลรักเพศเดียวกันที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.6 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีรายได้ต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

2.7 บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแตกต่างกันมีการปรับตัวแตกต่างกัน โดยบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต มีการปรับตัวดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่นอกบ้านตามลำพัง และบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอาศัยอยู่กับบิดามารดา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

3. ทัศนคติของบุคคลแวดล้อม (บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป) ต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ คะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

4. ตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .001 มี 3 ตัวแปร คือ ทัศนคติของเพื่อน ทัศนคติของบุคคลทั่วไป และทัศนคติของบิดา ตามลำดับ ส่วนตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมทุกตัวแปรอันได้แก่ เพศ เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสภาพการใช้ชีวิต รวมทั้งทัศนคติของมารดาและทัศนคติของญาติพี่น้องไม่สามารถเข้าไปร่วมทำนายคะแนนการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างได้

อภิปรายผล

การศึกษาการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันสามารถอภิปรายผลได้ตามลำดับดังนี้คือ

1. ศึกษาและเปรียบเทียบการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน จำแนกตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม พบว่า มีเพียงตัวแปรสภาพการใช้ชีวิตเท่านั้นที่พบผลสอดคล้องกับสมมติฐาน ส่วนตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ เพศ การศึกษา รายได้ อาชีพ อายุ และเพศตามที่ตนคิดอยากเป็น พบผลไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งจะอภิปรายตามลำดับดังนี้

1.1 ตัวแปรที่พบผลสอดคล้องกับสมมติฐาน คือ สภาพการใช้ชีวิต พบว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต มีการปรับตัวดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอาศัยอยู่กับบิดามารดา และบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้

ชีวิตแบบอยู่นอกบ้านตามลำพัง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1.7 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการใช้ชีวิตคู่ของบุคคลรักเพศเดียวกันก็เหมือนบุคคลทั่วไปในสังคมที่มีสถานภาพสมรส ซึ่งคู่สมรสรู้สึกอบอุ่นใจ มีคู่ชีวิตเป็นคู่คิดที่ร่วมกันแก้ไขปัญหา ทำให้ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว อ้างว้าง มีคนรักที่คอยอยู่เคียงข้างให้กำลังใจกันและเข้ามาเติมเต็มในชีวิต คู่สมรสจึงดำเนินชีวิตด้วยความสุขใจกว่าคนโสด และการที่คู่สมรสได้แยกครอบครัวออกมาอยู่กันตามลำพัง ก็จะช่วยให้คู่สมรสมีเวลาได้ปรับตัวเข้าหากัน และรู้สึกมีอิสระมากกว่าการอยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดา อีกทั้งยังเป็นเครื่องแสดงถึงวุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่เต็มตัวที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อครอบครัวของตนอย่างเต็มกำลัง ซึ่งในกรณีของบุคคลรักเพศเดียวกัน การใช้ชีวิตคู่และการแยกตัวออกมาอยู่กับแฟนลำพังสองคนไม่ได้หมายความแต่เพียงเท่านี้ เพราะเมื่อพิจารณาถึงทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ส่วนใหญ่แล้วบิดา ญาติพี่น้องและบุคคลทั่วไปในสังคม ยังมีทัศนคติทางลบต่อบุคคลรักเพศเดียวกันสูงเกินกว่าครึ่งหนึ่ง คือร้อยละ 55.0 49.0 และ 63.5 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบอีกว่ามารดาที่มีทัศนคติต่อบุคคลรักเพศเดียวกันในทางลบ (ร้อยละ 41.5) มีจำนวนใกล้เคียงกับมารดาที่มีทัศนคติทางบวก (ร้อยละ 48.5) ต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ดังนั้นการใช้ชีวิตคู่ของบุคคลรักเพศเดียวกันจึงหมายรวมถึงการที่บุคคลรักเพศเดียวกันมีความพร้อมที่ต่อสู้กับปัญหาความขัดแย้งกับครอบครัวที่จะตามมา เพราะในครอบครัวของบุคคลรักเพศเดียวกันหลายๆ ครอบครัว พ่อแม่มักจะพบกับความยุ่งยากใจในการยอมรับความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันของลูก และเป็นเรื่องที่ทำใจได้ยากยิ่งกว่า หากลูกพาคู่ชีวิตเพศเดียวกันเข้ามาอาศัยอยู่ร่วมชายคาเดียวด้วย นอกจากนี้การใช้ชีวิตคู่ของบุคคลรักเพศเดียวกันยังเป็นเครื่องแสดงถึงความพร้อมที่จะร่วมกันฝ่าฟันกับทรรศนะของคนส่วนใหญ่ในสังคมที่เชื่อว่าการใช้ชีวิตคู่ของบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องของค่านิยมเปลี่ยนคู่นอนและความสำส่อน ด้วยเหตุนี้บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต สามารถการปรับตัวดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอาศัยอยู่กับบิดามารดา และบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีสภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่นอกบ้านตามลำพัง สอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลลักษณ์ จันทร์พวง (2534 : 85) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรค การสนับสนุนจากคู่สมรส กับการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม จำนวน 100 คน พบว่า การสนับสนุนจากคู่สมรส มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม และงานวิจัยของสายสม ภานุมาศมณฑล (2534 : 40) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหวังกับการปรับตัวใน ผู้ป่วยที่ทราบว่าเป็นโรคมะเร็งเม็ดโลหิตขาว จำนวน 100 คน พบว่าผู้ป่วยที่มีสถานภาพสมรสคู่จะได้รับการช่วยเหลือจากคู่สมรสทำให้สามารถปรับตัวได้ดีกว่าผู้ป่วยที่เป็นโสด หม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่ ซึ่งมักจะขาดคนดูแลและให้กำลังใจจึงปรับตัวได้ไม่ดี

อย่างไรก็ดีจากการศึกษาครั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งอยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต แม้จะมีค่าเฉลี่ยการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มซึ่งอยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต ถึง 11.42 ซึ่งน่าที่จะพบความแตกต่างในการปรับตัวได้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต ที่มีค่าเฉลี่ยการปรับตัวสูงกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาเพียง 10.68 แต่เมื่อทดสอบแล้วก็ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เพราะจำนวนกลุ่มตัวอย่างซึ่งอยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิตกับกลุ่มซึ่งอยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต มีค่อนข้างน้อย คือ 26 และ 13 คน ตามลำดับ

1.2 ตัวแปรที่พบผลในลักษณะตรงข้ามกันกับสมมติฐาน คือ เพศ พบว่า หญิงรักเพศเดียวกันสามารถปรับตัวได้ดีกว่าชายรักเพศเดียวกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ1.1 ที่ว่าชายรักเพศเดียวกันมีการปรับตัวดีกว่าหญิงรักเพศเดียวกัน ในงานวิจัยของอัญชลี ฐิตะปุระ (2536 : 58) ได้รายงานความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัวของผู้ป่วยโรคลิ้นหัวใจ จำนวน 120 คน พบว่าเพศชายปรับตัวได้ดีกว่าเพศหญิง และงานวิจัยของสุทธิพันธ์ ฟักสุวรรณ (2537 : 70) ศึกษาการปรับตัวของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์และผู้สูงอายุนอกสถานสงเคราะห์ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าชายสูงอายุมีการปรับตัวได้ดีกว่าหญิงสูงอายุ ซึ่งในงานวิจัยเหล่านี้เป็นเรื่องของชายปกติที่สามารถปรับตัวได้ดีกว่าเพศหญิง แต่ในกรณีของบุคคลรักเพศเดียวกันกลับพบผลในทางตรงข้ามกัน คือ หญิงรักเพศเดียวกันปรับตัวได้ดีกว่าชายรักเพศเดียวกัน ซึ่งสาเหตุที่พบผลในลักษณะตรงข้ามกันเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ชายรักเพศเดียวกันมักถูกบรรทัดฐานทางสังคมที่มองว่าผู้ชายต้องเป็นคนเข้มแข็ง มีความเป็นผู้นำ กล้าหาญ เป็นหัวหน้าครอบครัวและคาดหวังให้เป็นผู้สืบทายาท สิ่งเหล่านี้ทำให้ชายรักเพศเดียวกันต้องพบกับความยุ่งยากใจจึงมองว่าความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันของตนเป็นความอ่อนแอ ต้องอยู่กับความหวาดระแวงเกรงว่าจะทำให้บุคคลรอบข้างรู้สึกผิดหวัง ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล กลัวว่าจะถูกสังคมประณาม จึงทำให้ชายรักเพศเดียวกันปรับตัวได้น้อย ในขณะสังคมไทยมีทรรศนะที่ว่า ความรักเพศเดียวกันของผู้หญิงนั้นเป็นลักษณะของแฟชั่นมากกว่า และหากหญิงรักเพศเดียวกันได้ทดลองคบหากับผู้ชายก็จะทำให้หายจากความเป็นรักเพศเดียวกันได้ สังคมจึงไม่ได้ต่อต้านหรือแสดงความรังเกียจหญิงรักเพศเดียวกันรุนแรงเท่ากับชายรักเพศเดียวกัน นอกจากนี้ในความเป็นหญิงรักเพศเดียวกันนั้นก็จะมีความเป็นลูกผู้หญิงที่ถูกอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่เด็กว่าให้มีความสุภาพเรียบร้อย หัวอ่อน ยอมตาม การแสดงออกของหญิงรักเพศเดียวกันจึงไม่ประเจิดประเจ้อหรือสร้างความรำคาญใจแก่สังคม สิ่งเหล่านี้จึงอาจเป็นสาเหตุให้หญิงรักเพศเดียวกันมีการปรับตัวได้ดีกว่าชายรักเพศเดียวกัน

1.3 ตัวแปรที่พบผลไม่สอดคล้องกับสมติฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยจากการเปรียบเทียบการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน พบว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกันมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1.4 1.5 และ 1.6 ที่กล่าวว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษาสูง ประกอบอาชีพอิสระ และมีรายได้สูง จะสามารถปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษา อาชีพ และรายได้ในระดับที่ต่ำกว่า ซึ่งงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การศึกษา อาชีพ และรายได้ ไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันไม่ว่าเกิดกับบุคคลที่มีสถานะของสังคมอันได้แก่ การศึกษา อาชีพ หรือรายได้ระดับใด ล้วนต้องเผชิญกับทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคลแวดล้อมรอบข้างที่มองว่าความรักเพศเดียวกันเป็นสิ่งที่ผิดธรรมชาติ และยากที่จะยอมรับได้ บุคคลรักเพศเดียวกันจึงเผชิญกับเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการปรับตัวทางอารมณ์และสังคมคล้ายคลึงกัน เช่น ถูกสังคมประณาม ดูถูก เหยียดหยาม ถูกรังเกียจเดียดฉันท์ จึงปิดขังตัวเองอยู่กับความรู้สึกด้อยศักดิ์ศรีและไร้คุณค่าเหมือนๆ กัน ดังที่วัลลภ ปิยะมโนธรรม. (2530 : 87) กล่าวว่า การมีพฤติกรรมรักเพศเดียวกันไม่ว่าเกิดกับบุคคลในกลุ่มใดย่อมจะหาความสุขได้ยาก และในงานวิจัยของมนตรี ตันประยูร (2531 : 19) พบว่า วัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ จะเป็นจุดเด่นและถูกเพื่อนล้อเลียน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกันมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ในการเปรียบเทียบการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน พบว่า บุคคลรักเพศเดียวกันที่มีอายุต่างกันมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1.3 โดยนายแพทย์อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม (2521 : 89) กล่าวว่า บุคคลรักเพศเดียวกันไม่ว่าอยู่ในวัยใดจะมีความสับสนในบทบาทและหน้าที่ของตนเองอย่างมาก มีความรู้สึกผิดปกติทางร่างกาย มีความวิตกกังวล สอดคล้องกับการศึกษาของถาวร บุตรโสมตา (2525 : จ-ฉ) วิจัยพบว่าสุขภาพจิตของผู้ป่วยรักเพศเดียวกันที่มีอายุน้อยกับอายุมากมีสภาวะสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน และจากการศึกษาของดำรงชัย บัวล้อมใบ (2535 : 73) พบว่าชายรักเพศเดียวกันที่มีอายุ 20 – 30 ปี กับช่วงอายุ 31 – 40 ปี มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน เพราะเป็นช่วงอายุที่ต่างก็เป็นผู้ใหญ่เช่นเดียวกัน จึงมีอารมณ์ ความนึกคิด และค่านิยม ตลอดจนพฤติกรรมจะเป็นไปในลักษณะคล้ายๆ กัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้บุคคลรักเพศเดียวกันซึ่งมีอายุแตกต่างกันมีการปรับตัวได้ไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบว่า เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่พบผลไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศแท้จริงตรงกับเพศที่ตนคิดอยากเป็นมีการปรับตัวไม่แตกต่างจากบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศแท้จริงขัดแย้งกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1.2 สาเหตุที่ไม่พบความแตกต่างอาจเป็นเพราะว่า แม้ว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศแท้จริงตรงกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น (ชายที่คิดว่าตนเป็นชาย หญิงที่คิดว่าตนเป็นหญิง) จะมีบุคลิกภาพและการแสดงออกว่าเป็นชายหรือหญิงปกติ จึงยากที่บุคคลแวดล้อมจะระบุได้ว่าเป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ ซึ่งน่าที่จะปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลรักเพศเดียวกันที่มีเพศแท้จริงขัดแย้งกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น (ชายที่คิดว่าตนเป็นหญิง และหญิงที่คิดว่าตนเป็นชาย) ที่มีบุคลิกภาพ การแต่งกาย และลักษณะคำพูดจาที่ตรงข้ามกับเพศแท้จริงของตน ซึ่งสามารถมองได้ทันทีก็รู้ว่าเป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน จึงมักถูกจับจ้อง ถูกติหนิติเตียนจากบุคคลรอบข้างถึงการแสดงบุคลิกภาพลักษณะที่ผิดเพี้ยนจากค่านิยมของสังคม แต่ในกรณีของบุคคลรักเพศเดียวกัน ไม่ว่าจะมีเพศแท้จริงตรงหรือขัดแย้งกับเพศที่ตนคิดอยากเป็นต่างก็เป็นที่รับรู้ของสังคมว่าเป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน ต่างจึงต้องดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความหวาดระแวง เพราะไม่ต้องการถูกประณามหรือถูกจับจ้องจากสังคม และกลัวว่าหากความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันของตนถูกเปิดเผยแล้วจะทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียหรือสูญเสียตำแหน่งหน้าที่การงาน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้บุคคลรักเพศเดียวกันทั้งที่มีเพศแท้จริงตรงหรือขัดแย้งกับเพศที่ตนคิดอยากเป็น มีการปรับตัวได้ไม่แตกต่างกัน

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน พบว่า คะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับทัศนคติของบุคคลแวดล้อม (บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลทั่วไป) ต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 เมื่อพิจารณาตามลำดับของความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างพบว่าคะแนนการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์สูงสุดกับทัศนคติของเพื่อน รองลงมาคือ ทัศนคติของญาติพี่น้อง ทัศนคติของบุคคลทั่วไป ทัศนคติของบิดา และทัศนคติของมารดา ตามลำดับ โดยมีค่าความสัมพันธ์ใกล้เคียงกัน คือระหว่าง .45 – .48 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันมีความเกี่ยวข้องกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน และอาจจะมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ นั่นก็หมายความว่าหากบุคคลแวดล้อมมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกันก็จะทำให้บุคคลรักเพศเดียวกันสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี ในทางกลับกันหากบุคคลแวดล้อมมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ก็ส่งผลให้บุคคล

รักเพศเดียวกันไม่สามารถปรับตัวได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากตาราง1 ถึงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามทัศนคติของบิดา ทัศนคติของมารดา และทัศนคติของญาติพี่น้อง พบว่า บิดา มารดา และญาติพี่น้องส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน มากถึงร้อยละ 55.0 ร้อยละ 41.5 และร้อยละ 49.0 ตามลำดับ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าวิตกและควรรีบแก้ไขทันที เพราะว่าบิดามารดาและญาติพี่น้องถือได้ว่าเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดเกี่ยวข้องกับบุคคลรักเพศเดียวกันโดยตรง ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บุตรเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันนั้นเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูและสัมพันธภาพในครอบครัว (วัลลภ ปิยมโนธรรม. 2531 : 5-6) และในกรณีของครอบครัวที่พ่อแม่ไม่เข้าใจ แสดงความรังเกียจและกล่าวโทษความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันของลูกว่าเป็นเรื่องเสื่อมเสียทำให้ต้องอับอายญาติพี่น้อง ก็จะยิ่งเป็นการทับถมจิตใจให้ลูกรู้สึกว่าความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันของตนเป็นสิ่งผิดปกติ เป็นปมด้อย มองตนเองว่าเป็นส่วนเกินของสังคมและครอบครัว ก็จะทำให้บุคคลรักเพศเดียวกันเครียด เก็บกด จนหาทางออกที่ผิด ทำร้ายทำลายตนเองได้ ซึ่งหนทางที่จะช่วยให้บุคคลรักเพศเดียวกันสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้ก็คือ การที่บุคคลในครอบครัวแสดงออกให้เห็นว่า แม้พ่อแม่ไม่ต้องการเห็นลูกผิดแผกแตกต่างจากคนอื่น แต่ถ้าความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นความสุขของลูก พ่อแม่ก็พร้อมที่จะยอมรับด้วยความรักและความเข้าใจ ซึ่งเมื่อลูกได้รับรู้ว่าพ่อแม่ญาติพี่น้องมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน ก็จะช่วยให้บุคคลรักเพศเดียวกันคลายความวิตกกังวลและความกดดันลงได้บ้าง และความรักความผูกพันจากบุคคลในครอบครัวนี้เองที่เป็นพลังสำคัญที่ช่วยเกื้อกูลให้บุคคลรักเพศเดียวกันกล้าที่จะเผชิญกับปัญหา สามารถปรับตัวอยู่เป็นส่วนหนึ่งที่ดีของสังคมได้

นอกจากนี้ในตาราง 1 เมื่อพิจารณาถึงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามทัศนคติของบุคคลทั่วไปต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน พบว่า ร้อยละ 63.5 ของบุคคลทั่วไปยังมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน และในขณะเดียวกันจากตาราง 16 ยังพบอีกว่า ทัศนคติของบุคคลทั่วไปกลับมีความสัมพันธ์ต่อการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นอย่างมาก (r เท่ากับ .472) ซึ่งควรที่จะต้องมีการแก้ไข เพราะการปล่อยให้สังคมมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคลรักเพศเดียวกัน ตลอดจนเข้าใจผิดคิดว่าบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นพวกวิปริต ก้าวร้าว อารมณ์รุนแรง ชอบสร้างปัญหาและมักก่ออาชญากรรมร้ายแรง จึงปฏิเสธที่จะยอมรับและแสดงความรังเกียจต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน สิ่งเหล่านี้ยิ่งจะเป็นการผลักดันให้บุคคลรักเพศเดียวกันหันมากดดันตัวเอง วิตกกังวล รังเกียจตนเองและมองตนเองว่าผิดปกติ จึงปกปิดความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันไว้ แยกตัวออกจากสังคม นำไปสู่การต่อต้านสังคมและทำตัวเป็นปัญหาบ่อนทำลายสังคมในที่สุด เพราะในความเป็นจริงแล้วความรักเพศเดียวกันมิใช่โรคร้ายแรง ไม่ใช่โรคติดต่อ ไม่ใช่สิ่งผิดปกติ แต่เป็นผลพวงที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงดูของบิดามารดา โดยความรักเพศเดียวกันก็เป็นแต่เพียงรสนิยม ความพึงพอใจทางเพศในรูปแบบหนึ่งเท่านั้น ซึ่งทัศนคติในทางที่ดีนี้ก็ช่วยให้บุคคลรักเพศเดียวกันปรับตัวได้ดี เพราะทัศนคติที่ดีเป็นสิ่งที่ช่วยลดช่องว่างระหว่างความแปลกแตกต่างนี้ลงได้ และการให้การยอมรับก็เป็นส่วนเติมเต็มที่ช่วยให้บุคคลรักเพศเดียวกันทุ่มเทกำลังความสามารถที่มีอยู่ในการสรรค์สร้างสังคมให้ดีงามยิ่งขึ้น เพื่อให้ตนสามารถอยู่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมต่อไปได้

อย่างไรก็ดีจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ทัศนคติของเพื่อนต่อบุคคลรักเพศเดียวกันมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันมากที่สุด (r เท่ากับ .480) นอกจากนี้แล้วเพื่อนยังเป็นบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกันมากที่สุดถึง ร้อยละ 73.5 ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า เพื่อน(ทั้งที่เป็นบุคคลทั่วไปและบุคคลรักเพศเดียวกัน) จัดได้ว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าใครจะเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันหรือไม่ก็ตาม เพื่อนไม่ได้มองว่าเพื่อนของตนที่เป็นบุคคลรักเพศเดียวกันว่าเป็นคนปกติ

หรือผิดปกติ และไม่ได้คาดหวังว่าบุคคลรักเพศเดียวกันต้องมีชีวิตส่วนตัวอย่างไร จะใช้ชีวิตคู่กับใคร แต่เพื่อนจะเข้าใจและให้การยอมรับบุคคลรักเพศเดียวกันเพียงเพราะว่าบุคคลเหล่านี้เป็นเพื่อนของเขาได้เท่านั้น ซึ่งการที่เพื่อนมีทัศนคติในทางที่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกันนี้เอง ที่ช่วยให้บุคคลรักเพศเดียวกันรู้สึกอบอุ่นใจมากขึ้น กล้าที่จะเปิดเผยตัวเองและนำเสนอความเป็นตัวของตัวเองโดยไม่ต้องกังวลว่าจะทำให้เพื่อนเสื่อมเสียชื่อเสียง ดังนั้นทัศนคติที่ดีของเพื่อนต่อบุคคลรักเพศเดียวกันจึงจัดได้ว่าเป็นน้ำทิพย์ชั้นดีที่สามารถช่วยให้บุคคลรักเพศเดียวกันปรับตัวอยู่ในสังคมได้โดยไม่รู้สึกว่าตนต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวหรือเป็นแกะดำของสังคมต่อไป

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม ไม่มีใครที่สามารถอยู่ได้ลำพังโดดเดี่ยวโดยปราศจากความรัก ความเห็นอกเห็นใจ ความเข้าใจ และการยอมรับจากบุคคลรอบข้างได้ ซึ่งการมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน สิ่งนี้ไม่ได้หมายความว่าส่งเสริมให้บุคคลเหล่านี้เด่นดัง มีอภิสิทธิ์เหนือบุคคลอื่น หรือจะทำให้เราเปลี่ยนกลายเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันเช่นเดียวกับเขา แต่การมีทัศนคติที่ดี จะเป็นการช่วยเหลือให้บุคคลเหล่านี้ปรับตัวอยู่ในสังคมเป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม และหากบุคคลในสังคมมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกันมากเท่าไหร่ ก็ยิ่งจะช่วยให้บุคคลรักเพศเดียวกันสามารถปรับตัวดำเนินชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขมากยิ่งขึ้น

3. อำนาจในทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันของกลุ่มตัวอย่าง จากตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม 7 ตัวแปร ได้แก่ เพศ เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสภาพการใช้ชีวิต และตัวแปรทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน 5 ตัวแปร ได้แก่ ทัศนคติของบิดา ทัศนคติของมารดา ทัศนคติของญาติพี่น้อง ทัศนคติของเพื่อน และทัศนคติของบุคคลทั่วไป โดยเลือกมาแต่เฉพาะตัวแปรที่พบว่าเกี่ยวข้องกับคะแนนการปรับตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 7 ตัวแปร คือ เพศ สภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่ร่วมกันกับแฟนเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต ทัศนคติของบิดา ทัศนคติของมารดา ทัศนคติของญาติพี่น้อง ทัศนคติของเพื่อน และทัศนคติของบุคคลทั่วไปต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน เข้าสู่สมการทำนาย พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันของกลุ่มตัวอย่างได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .001 มี 3 ตัวแปรคือ ทัศนคติของเพื่อน ทัศนคติของบุคคลทั่วไป และทัศนคติของบิดา ซึ่งร่วมกันทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ร้อยละ 36.10 ส่วนตัวแปรเพศ สภาพการใช้ชีวิตแบบอยู่ร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต ทัศนคติของมารดา และทัศนคติของญาติพี่น้อง พบว่าไม่สามารถทำนายการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 บางส่วนที่ว่าลักษณะทางชีวสังคม และทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันร่วมกันทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้

จากการศึกษานี้เป็นที่น่าสังเกตว่า ตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมไม่สามารถทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ มีแต่เพียงตัวแปรทางจิตวิทยา คือ ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมเท่านั้นที่สามารถทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ นอกจากนี้ทัศนคติของบุคคลแวดล้อม 5 ตัวแปร คือ ทัศนคติของบิดา ทัศนคติของมารดา ทัศนคติของญาติพี่น้อง ทัศนคติของเพื่อน และทัศนคติของบุคคลทั่วไปในสังคม มีเพียง 3 ตัวเท่านั้น คือ ทัศนคติของเพื่อน ทัศนคติของบุคคลทั่วไป และทัศนคติของบิดาที่สามารถทำนายการการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ ซึ่งจากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับตัวแปรตาม คือ การปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน (ตามตาราง18 ในภาคผนวก ข) จะเห็นได้ว่า แม้ว่าค่าความ

สัมพันธ์ของทัศนคติของญาติพี่น้อง จะสูงกว่าทัศนคติของบุคคลทั่วไป (r เท่ากับ .476 และ .472 ตามลำดับ) แต่เมื่อมีการคัดเลือกเข้าสู่สมการทำนายแล้วพบว่า ทัศนคติของญาติพี่น้องไม่สามารถทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า ระดับความสัมพันธ์ของทัศนคติของเพื่อนกับทัศนคติของญาติพี่น้อง มีความซ้ำซ้อนกันอยู่ที่ .543 ในขณะที่ระดับความสัมพันธ์ของทัศนคติของเพื่อนกับทัศนคติของบุคคลทั่วไป มีความซ้ำซ้อนกันเพียง .414 ด้วยเหตุนี้ ตัวแปรทัศนคติของญาติพี่น้องจึงไม่เข้าสู่สมการทำนาย

ในทำนองเดียวกัน เมื่อพิจารณาถึงระดับความสัมพันธ์ของทัศนคติของบิดากับทัศนคติของมารดา พบว่ามีความซ้ำซ้อนกันอยู่ที่ .660 ดังนั้นเมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์ของทัศนคติของบิดา มารดา กับการปรับตัวแล้ว พบว่า ทัศนคติของบิดามีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันสูงกว่าทัศนคติของมารดา ดังนั้นตัวแปรทัศนคติของบิดาต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน จึงเข้าสู่สมการทำนายเป็นตัวสุดท้าย

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบว่าตัวแปรใดสำคัญที่สุดในการทำนายการปรับตัว พบว่าทัศนคติของบุคคลทั่วไป (มีค่า β เป็น .280) มีความสำคัญที่สุดในการทำนาย รองลงมาคือ ทัศนคติของเพื่อนและทัศนคติของบิดา (มีค่า β เป็น .256 และ .232 ตามลำดับ) ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การที่บุคคลรักเพศเดียวกันนั้นจะมีการปรับตัวได้ดีมากน้อยเพียงใดนั้น ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่สุดต่อการปรับตัว คือ ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมในสังคม ซึ่งถือได้ว่าเป็นบุคคลส่วนใหญ่ที่สามารถกำหนดทิศทางความเป็นไปของคนกลุ่มน้อยในสังคมได้ ดังนั้นหากบุคคลทั่วไปไม่ยอมรับหรือมีทัศนคติในทางที่ไม่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกันได้ ก็ย่อมส่งผลต่อสภาพจิตใจและพฤติกรรมของบุคคลรักเพศเดียวกันที่ต้องอยู่อย่างหลบซ่อนระแวดระวังตนและหลีกหนีสังคม ในทางกลับกันหากบุคคลทั่วไปมีทัศนคติที่ดี สามารถให้การยอมรับบุคคลรักเพศเดียวกันได้ สิ่งเหล่านี้พื้นฐานสำคัญที่ช่วย เสริมสร้างสภาพจิตใจแก่บุคคลรักเพศเดียวกันให้มองตนเองอย่างมีคุณค่า และรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม กล้าเผชิญปัญหาต่างๆ ที่เกิดในชีวิตประจำวันและดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข ทุ่มเทกำลังนำความรู้ความสามารถที่มีอยู่มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานและสังคม ตลอดจนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าเพื่อเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติบ้านเมืองสืบไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาครั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าตัวแปรทางจิตวิทยา คือทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกันสามารถทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ ส่วนตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมไม่สามารถทำนายการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลเหล่านี้มาเป็นข้อเสนอแนะแก่บุคคลแวดล้อม และบุคคลรักเพศเดียวกัน ดังนี้

1.1 บุคคลแวดล้อม แม้ว่าผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะแสดงให้เห็นว่าบุคคลรักเพศเดียวกันมีเกณฑ์การปรับตัวอยู่ในระดับที่ดี (ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.78) แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันไม่ว่าจะเป็นบิดา ญาติพี่น้อง หรือแม้แต่บุคคลทั่วไป พบว่าส่วนใหญ่แล้วยังมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน (ร้อยละ 55.0 49.0 และ 63.5 ตามลำดับ) หรือแม้แต่ในกลุ่มของมารดาเองก็พบว่า มารดาที่มีทัศนคติทางบวก (ร้อยละ 48.5) และทางลบ (ร้อยละ 41.5) ต่อบุคคลรักเพศเดียวกันมีจำนวนใกล้เคียงกันมาก ซึ่งควรที่จะแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพราะผลที่ได้นี้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ปัญหาของบุคคลรักเพศเดียวกันไม่ได้เกิดขึ้นจากการที่เขาเหล่านั้นจะสามารถยอมรับความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันของตนได้หรือไม่ แต่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลใกล้ชิดและสังคมแสดงทัศนคติในเชิงไม่ยอมรับต่อบุคคลรักเพศเดียวกันด้วย

ฉะนั้นหนทางแก้ไขควรเริ่มต้นที่บิดามารดาและบุคคลในสังคม ปรับเปลี่ยนทรรศนะของตนที่มีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน โดยไม่มองว่าความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นโรคร้ายหรือบ่อนทำลายสังคม ตลอดจนการไม่หลงติดอยู่กับข่าวสารความเชื่อที่ว่าบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นกลุ่มที่มีอารมณ์หึงหวงรุนแรง หากพบกับความพลาดหวังจากคนรักก็มักจะอาฆาตแค้นและก่ออาชญากรรมร้ายแรง เพราะในความเป็นจริงแล้วข่าวอาชญากรรมตามหน้าหนังสือพิมพ์ที่พบเห็นส่วนใหญ่แล้วมักเกิดขึ้นจากความหึงหวงของบุคคลรักต่างเพศมากกว่า อีกทั้งบิดามารดาและบุคคลในสังคมไม่ควรปล่อยให้ความเคยชินที่มีมาแต่โบราณว่าชายหญิงเป็นของคู่กัน มาวิพากษ์วิจารณ์ตัดสินว่าการดำเนินชีวิตในรูปแบบรักเพศเดียวกันเป็นสิ่งผิดปกติเป็นความตกต่ำทางสังคม หรือการบีบคั้นให้บุคคลรักเพศเดียวกันต้องกลับใจมาดำเนินชีวิตแบบรักต่างเพศเหมือนๆ กับคนอื่น บิดามารดาและบุคคลแวดล้อมในสังคมควรเปิดใจให้กว้างเล็งเห็นถึงประโยชน์จากการทำความเข้าใจว่าการมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกันหรือการยอมรับบุคคลเหล่านี้มิได้เป็นการส่งเสริมให้เยาวชนเลียนแบบพฤติกรรม หรือสร้างค่านิยมว่าการเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นสิ่งโก้เก๋ และการที่บุคคลแวดล้อมมีทัศนคติ ความเชื่อ และความรู้สึกในทางลบต่อบุคคลรักเพศเดียวกันนั้นก็ไม่ได้เป็นการขจัดให้ความรักเพศเดียวกันหมดไปจากสังคมไทย แต่กลับเป็นการผลักไสให้บุคคลรักเพศเดียวกันรู้สึกว่าตนแปลกแยก อ้างว้าง ไร้คุณค่า เป็นตัวตลกของสังคมที่ไม่มีใครต้องการ จึงกระทำตนให้เป็นปัญหาเป็นภาระของสังคมและกลายเป็นปัญหาสังคมที่แก้ไม่ได้ในที่สุด

ดังนั้นทางออกที่ดีที่สุดในขณะนี้คือการเข้าใจ ยอมรับ และเล็งเห็นถึงความสำคัญของบุคคลรักเพศเดียวกันในฐานะที่เขาก็เป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัวและสังคม เพราะทัศนคติและการยอมรับจากบิดามารดาและบุคคลในสังคม จะเป็นพื้นฐานสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันมากที่สุด และช่วยเสริมสร้างกำลังใจที่ดีให้บุคคลรักเพศเดียวกันสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข นำความรู้ความสามารถมาสร้างสรรค์เป็นพลังที่ดีของสังคมได้

1.2 บุคคลรักเพศเดียวกัน ในขั้นต้นควรสำรวจตนเองให้แน่ใจเสียก่อนว่า ความรักเพศเดียวกันของตนไม่ได้ทำให้ตนเองมีปมด้อย เป็นทุกข์ หรือวิตกจริต อีกทั้งตนเองยังสามารถจะทำงานและดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ จากนั้นจึงหันมาทำความเข้าใจถึงพื้นฐานของสังคมไทย ที่มีความอะลุ้มอล่วยกันสูงและสามารถยอมรับบุคคลรักเพศเดียวกันได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งต่างจากบุคคลรักเพศเดียวกันในต่างประเทศ อาทิ เช่น ประเทศอาร์เจนตินา ซึ่งกลุ่มบุคคลรักเพศเดียวกันในเมืองเมนโดซาได้ออกมาเคลื่อนไหวเรียกร้องต่อกรณีที่ตำรวจได้จับกุมบุคคลรักเพศเดียวกันและตั้งข้อหาอย่างไร้ความเป็นธรรม เช่น การเตร็ดเตร่ ชักชวนให้ค้าประเวณี และมีพฤติกรรมขัดต่อศีลธรรมและมีการทำร้ายร่างกายบุคคลรักเพศเดียวกัน ซึ่งเป็นการขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน หรือกรณีของนางเจเนตต์ สมิท (Jeanette Smith) อดีตพยาบาลแห่งกองทัพ

อากาศอังกฤษได้ฟ้องร้องกองทัพอังกฤษว่า การปลดเธอออกจากราชการในข้อกล่าวหาว่าเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. 2543 : 72) จากตัวอย่างที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าในสังคมอื่นๆ นั้นบุคคลรักเพศเดียวกันต่างก็ได้รับความเดือดร้อน ถูกทำร้าย และไม่ได้รับความยุติธรรมจากสังคม ทำให้บุคคลรักเพศเดียวกันเหล่านี้ต้องออกมาต่อสู้เรียกร้องเพื่อปกป้องสิทธิเสรีภาพและชีวิตของตนเอง นำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงที่จะตามมาได้ แต่สำหรับสังคมไทยนั้น จะเห็นได้ว่าสามารถยอมรับและเข้าใจความรักเพศเดียวกันได้ถึงระดับที่ว่าเป็นเรื่องสิทธิส่วนบุคคล อีกทั้งยังแสดงความยกย่องและให้เกียรติแก่บุคคลรักเพศเดียวที่มีการวางตัวอย่างเหมาะสมและมีบทบาทที่ดีต่อสังคม เช่น ดร.เสรี วงษ์มณฑา ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวอย่างที่ดีของบุคคลรักเพศเดียวกันที่ได้ใช้ความพยายามอย่างมากในการปรับตัวเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมได้ ด้วยเหตุนี้บุคคลรักเพศเดียวกันในสังคมไทยจึงไม่มีความจำเป็นต้องออกมาเดินขบวนเรียกร้องสิทธิ หรือบังคมขู่เข็ญ กดดันเพื่อให้สังคมยอมรับความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เพราะการกระทำดังกล่าวจะเป็นการสร้างความน่ารำคาญใจแก่สังคม ผลที่ตามมาคือ การได้รับการประณามและกีดกันจากสังคม และการจำกัดสิทธิ์ของบุคคลรักเพศเดียวกัน อันจะนำไปสู่ความขัดแย้งและนำความเสียหายมาแก่สังคมประเทศชาติได้ เพราะฉะนั้นในขณะนี้ที่สังคมยังเปิดกว้างอยู่นี้ บุคคลรักเพศเดียวกันก็ควรยอมรับและพอใจ ฉกฉวยโอกาสนี้ โดยทำงานและดำเนินชีวิตไปตามปกติ ขณะเดียวกันองค์กรหรือตัวแทนกลุ่มบุคคลรักเพศเดียวกันก็ควรรณรงค์ผ่านสื่อต่างๆ นำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่บุคคลทั่วไปถึงสาเหตุที่ทำให้เป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน อธิบายว่าความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นเพียงความพึงพอใจ เป็นรสนิยมทางเพศในรูปแบบหนึ่งเท่านั้น และตัวบุคคลรักเพศเดียวกันเองก็ยังต้องมีชีวิตด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพการงาน หาเลี้ยงตัวเองและครอบครัวเช่นเดียวกันกับบุคคลทั่วไปในสังคม ซึ่งการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนควรดำเนินการในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป และร้องขอความเห็นใจ ความเข้าใจจากสังคมด้วยท่าทีที่นอบน้อม เป็นมิตร และวางตนอย่างเหมาะสม เพราะด้วยท่าทีที่อ่อนน้อมถ่อมตนนั้นจะช่วยให้สังคมเกิดความรู้สึกที่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน เมื่อรวมกับข้อมูลที่ถูกต้องก็จะทำให้สังคมเกิดทัศนคติที่ดีต่อบุคคลรักเพศเดียวกันได้ สิ่งนี้จะเป็นอีกหนทางหนึ่งที่จะทำให้สังคมปรับเปลี่ยนทรรศนะ หันมาให้การยอมรับและเข้าใจบุคคลรักเพศเดียวกันได้มากขึ้น ซึ่งจะนำความผาสุขมาให้ทั้งแก่บุคคลรักเพศเดียวกันและบุคคลอื่นๆ ให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างร่มเย็นเป็นสุข

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์จากกลุ่มตัวอย่าง มาเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการทำทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 เนื่องจากในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ทัศนคติของพ่อและแม่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน จึงควรมีการเจาะลึกข้อมูลเข้าไปในระดับของครอบครัว เช่น การสัมภาษณ์บิดามารดาและตัวบุคคลรักเพศเดียวกัน ถึงสาเหตุความเป็นมา ข้อคิด รูปแบบการดำเนินชีวิตประจำวันในแง่มุมต่างๆ ที่ช่วยให้สมาชิกในครอบครัวสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เพราะการศึกษาในลึกซึ้งนี้จะช่วยให้เข้าใจพื้นฐานครอบครัว วิถีชีวิต และธรรมชาติของบุคคลรักเพศเดียวกันได้มากขึ้น นอกจากนี้ได้มีกลุ่มตัวอย่างบางคนให้ข้อเสนอแนะว่า ตัวเลือก"เพศตามที่ตนคิดอยากเป็น" ตรงหรือขัดแย้งกับเพศแท้จริง ที่แบ่งเป็น ชาย กับ หญิง นั้นยังไม่เพียงพอ แต่ด้วยข้อจำกัดของแบบสอบถามและการขาดความสนิทสนมคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยและผู้ตอบแบบสอบถาม ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ให้ข้อมูลว่าควรที่จะเพิ่มตัวเลือกใดเพิ่มเติม ซึ่งปัญหานี้ผู้วิจัยคาดว่าจะสามารถแก้ไขได้ด้วยการสัมภาษณ์ เพราะการ

สัมภาษณ์จะช่วยให้ผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์มีเวลาที่จะทำความรู้จักกันมากขึ้น และเมื่อผู้สัมภาษณ์ให้ความเป็นกันเองและได้รับความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น ผู้ถูกสัมภาษณ์ก็อาจจะตอบคำถามที่ไม่คิดจะตอบได้ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันในเรื่องของบุคลิกภาพของบุคคลรักเพศเดียวกัน เช่น ความเชื่อมั่นในตนเองและการเห็นคุณค่าในตนเอง ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างหลายคนได้แสดงความคิดเห็นว่า การที่บุคคลรักเพศเดียวกันจะปรับตัวได้หรือไม่นั้น ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งมาจากความมั่นใจในตัวเองมากกว่า ซึ่งหากบุคคลรักเพศเดียวกันเชื่อมั่นว่า สิ่งที่ตนเป็นไม่ใช่ผิดปกติ หรือว่าเป็นการทำร้ายสังคม สิ่งนี้ก็จะทำให้บุคคลนั้นสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า ปัจจัยด้านบุคลิกภาพของ จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกันได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2524). ***สุขภาพจิตในโรงเรียน***. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กรรณิการ์ กาญจนานุกูล. (2540). ***ผลของการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ที่มีต่อการปรับตัวทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 โรงพยาบาลรามาธิบดี กรุงเทพฯ.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

กันยา สุวรรณแสง. (2533). ***การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว.*** กรุงเทพฯ : บำรุงสาสน์.

กิติกร มีทรัพย์. (2529). "วัยรุ่นกับการเป็นเกย์," ใน ***สุขภาพจิต 9.*** บรรณาธิการโดย คณะทำงานเพื่อพิจารณาบทความเผยแพร่ กองสุขภาพจิต. หน้า 118 - 119. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

กิตติศักดิ์ ปรกติ. (2526, กุมภาพันธ์). "ตำนานรักร่วมเพศ," ***นิติศาสตร์.*** 13(2) : 85 - 95.

กุลวรรณ วิทยาวงศรุจิ. (2526). ***ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัว.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. (2543, พฤษภาคม-สิงหาคม). "สิทธิขั้นพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ของบุคคลรักร่วมเพศในกรอบแห่งกฎหมายของฝรั่งเศส," ***ศาลรัฐธรรมนูญ.*** 2(5) : 69-83.

เกษม ตันติผลาชีวะ. (2530, กันยายน). "เกย์มิใช่ของเก่," ***ใกล้หมอ.*** 11 (9) : 51 – 52.

จำลอง ดิษยวณิช. (2522). ***จิตเวชศาสตร์.*** หน้า 257 – 260. กรุงเทพ : ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จิระ จึงเจริญศิลป์. (2523). ***ค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่นในแหล่งเสื่อมโทรม คลองเตย.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

จุมจินต์ สลัดทุกข์. (2543). ***ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

จุมพต สายสุนทร. (2526, กุมภาพันธ์). "ฐานะทางกฎหมายของผู้รักร่วมเพศ," ***นิติศาสตร์.*** 13(2) : 65.

ไฉนพร ชื่นเรือง. (2536). ***ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ต่อภาวะสุขภาพ การสนับสนุนจากคู่สมรส การปรับตัวของผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นใจ.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

ชลธิชา ศาลิคุปต์. (2532). ***กระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์ของหญิงรักร่วมเพศ.*** วิทยานิพนธ์ สม.ม. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ชวนีย์ จันทร์น้อย. (2532). ***พฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 6.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลีนิก). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

"ชุมชนเกย์ ปี2000 กับแง่มุมของกฎหมายครอบครัว," (2543, 31 มีนาคม). ***กรุงเทพธุรกิจ.*** หน้า D6.

ชุมศักดิ์ พฤกษาพงษ์. (2529, สิงหาคม). "รักร่วมเพศ ภาวะที่สังคมเริ่มยอมรับ," ***ใกล้หมอ.*** 10(8) : 14 - 16.

ชูติญา แสนละมุล. (2541). ***ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในโรงเรียนประจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.

ดวงกมล วงษ์ศรีหัส. (2541). ***การศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีปัญหาการปรับตัวในครอบครัวระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดบางขัน อ.คลองหลาง จ.ปทุมธานี.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ดำรงชัย บัวล้อมใบ. (2535). ***การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาสุขภาพจิตของชายรักร่วมเพศกับชายปกติ.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ถาวร บุตรโสมตา. (2525). ***สุขภาพจิตของผู้ป่วยทหารราชการสนามที่มารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

"ทอมสาวปริญญาโทฆ่าตัวตาย," (2538, 13 พฤศจิกายน). ***มติชนรายวัน.*** หน้า 23.

ทัณฑกานต์ ดวงรัตน์. (2539). ***บทบาทของการสื่อสารในครอบครัวกับการตัดสินใจแปลงเพศ.*** วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (ประชาสัมพันธ์). กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ทัศนีย์ ธนาประชุม. (2532). ***พฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 5.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลีนิก). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

ทิศ โชติวัฒนตระกูล. (2526). ***การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติทางเพศของพวกรักร่วมเพศชายกับรักต่างเพศชาย.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

"โทษใครถ้าลูกเป็นเกย์," (2537, 15 มกราคม). ***สยามโพสต์.*** หน้า 7.

ธันย์ชนก ศิริสุขชัยวุฒิ. (2542). ***การศึกษารายกรณีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีปัญหาการปรับตัวกับเพื่อน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ธารินี มิ่งวงศ์. (2532). ***การเปรียบเทียบสุขภาพจิตของวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมเหมาะสมกับวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ในโรงเรียนมัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นันทิรัตน์ คุณากร. (2532). ***พฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 1.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลีนิก). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

นิภา นิธยายน. (2530). ***การปรับตัวและบุคลิกภาพ จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต.*** คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. กรุงเทพฯ : สารศึกษาการพิมพ์.

นิลวรรณ ศิริอังกุล. (2535). ***สุขภาพจิตของนักเรียนในชุมชนแออัด เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นุจรี เตชะปัญญาชัย. (2532). ***พฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 10.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลีนิก). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

บงกชมาศ เอกเอี่ยม. (2532). ***เกย์ : กระบวนการพัฒนาและธำรงเอกลักษณ์รักร่วมเพศ.*** วิทยานิพนธ์ สม.ม. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

บุปผา คุณฟีโน. (2530). ***การศึกษาเจตคติและพฤติกรรมรักร่วมเพศของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ประณม จั่นทิม. (2537, กุมภาพันธ์ – มีนาคม). "จากลักเพศถึงรักร่วมเพศ," ***แนะแนว.*** 28 (151) : 26 – 32.

ประนอม สโรชมาน. (2524, กันยายน). "รักร่วมเพศ," ***ธรรมศาสตร์.*** 10 (3) : 164 - 179

ประภาพรรณ วงศาโรจน์. (2532). ***การพัฒนาเอกลักษณ์ รักร่วมเพศในหมู่วัยรุ่น.*** วิทยานิพนธ์ สม.ม. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

เปรมสุรีย์ เชื่อมทอง. (2526) ***การเปรียบเทียบสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์ กับเด็กวัยรุ่นในโรงเรียน.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ผกา สัตยธรรม. (2516). ***การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ให้การอบรมเลี้ยงดูของบุคคลรักร่วมเพศกับบุคคลปกติ.*** วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). ***สุขภาพจิตเบื้องต้น.*** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิต

ผ่องพักตร์ จึงวิมุติพันธ์. (2541). ***องค์ประกอบบางประการที่เกี่ยวข้องกับลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงในวัยรุ่นหญิง.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พงษ์สุดา รันตมาศมงคล. ***ทัศนคติของบิดาต่อบทบาทการเป็นบิดาและความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านการปรับตัวของบุตรวัยรุ่น.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พยอม วงศ์สารศรี. (2526). ***จิตวิทยาการศึกษา.*** กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.

พรรุ่ง วงศ์จรัสกุล. (2532). ***การศึกษาปัญหาของนักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ.*** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

"พ่อแม่ควรทำอย่างไรเมื่อลูกรักเพศเดียวกัน," (2541, 18 ตุลาคม). ***ไทยรัฐ.*** หน้า 20.

"พิธีสมรสเกย์ เลสเบี้ยน กฎหมายรับรองเป็นครั้งแรกในโลก ที่เนเธอร์แลนด์ : ฝรั่งเศส, เนเธอร์แลนด์, สวีเดน ผ่านร่างกฎหมายแล้ว," (2544, 5 เมษายน). ***มติชนรายวัน.*** หน้า 7.

เพ็ญมาส กำเหนิดโทน. (2528). ***การยอมรับของครูต่อนักเรียนเกย์ : กรณีศึกษาข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร 6 โรงเรียน.*** วิทยานิพนธ์ สม.ม. (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

เพยาว์ ผลภาค. (2539). ***บทบาทของบิดาบทบาทของมารดา การปรับตัวกับเพื่อน กับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เพลินพิศ เลาหวิริยะกมล. (2531). ***การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการเกี่ยวกับการปรับตัวในผู้ป่วยภายหลังการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

ไพรัตน์ พฤกชาติคุณากร. (2533). ***จิตเวชศาสตร์.*** เชียงใหม่ : โครงการตำราคณะแพทย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มนตรี ตันประยูร. (2531, เมษายน). "เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ," ***การศึกษา กทม.*** 12(6) : 18 – 20.

เยาวนุช อินทรเดโชกุล. (2526). ***ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนในเรื่องเพศของสมาชิกสหภาพแรงงานไทยคูราโบ.*** วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

รังรอง งามศิริ. (2532). ***พฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 7.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลีนิก). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

รัจรี นพเกตุ. (2542). ***มนุษย์ : จิตวิทยาทางเพศ.*** กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รัตนา ยัญทิพย์. (2522). ***ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลและการปรับตัวของนักเรียนชั้นม.3 .*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

รุ่งกานดา พงศ์ธรกุลพานิช. (2530). ***ความคิดเห็นของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อพวกรักร่วมเพศชาย กรณีศึกษา : กลุ่มโรงเรียนที่ 1 ของกรุงเทพมหานคร.*** วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร

วจิราภรณ์ ไชยรัตน์. (2539). ***ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วนิดา ยืนยง. (2537). ***การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและปัจจัยบางประการกับการปรับตัวของมารดาในการดูแลบุตรป่วยด้วยโรคหอบหืด.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

วัชรา อิ่มจิตร์. (2538). ***พฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 11.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลีนิก). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

วันเพ็ญ บุญประกอบ. (2526, สิงหาคม – กันยายน). "ก่อนมาเป็นเลสเบี้ยน, เกย์," ***แนะแนว.*** 17 (88) : 59-64.

วัลลภ ปิยะมโนธรรม. (2530, ตุลาคม). "เราห้ามเกย์ไม่ได้ แต่อย่าไปส่งเสริมเขา," ***แม่และเด็ก.*** 10(188) : 83 –90.

_____. (2531). "ความเบี่ยงเบนทางเพศ," ใน ***การประชุมสัมมนาระดับชาติ ครั้งที่ 1 เรื่อง "พัฒนาสังคมและชีวิตด้วยจิตวิทยา."*** หน้า 1 – 11. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุณีย์ ธีรดากร. (2522). ***จิตวิทยาการศึกษา.*** กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนววิทยาลัยครูพระนคร.

วิจิตรพาณี เจริญขวัญ. (2529). ***จิตวิทยาคลินิกเบื้องต้น.*** กรุงเทพฯ : วิเตอรีเพาเวิอร์พอยท์จำกัด.

วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. (2529, สิงหาคม). "รักร่วมเพศกับปัญหาทางกฎหมาย," ***ใกล้หมอ.*** 10(8): 77-79.

วิถีชีวิตแบบหญิงรักหญิงทำให้ประสบปัญหาใดมากที่สุด. (ออนไลน์). (2544, 15 พฤศจิกายน). แหล่งที่มา : www.anjaree.com

วิไลลักษณ์ จันทร์พวง. (2534). ***การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรค การสนับสนุนจากคู่สมรส กับการปรับตัวของผู้ป่วยมะเร็งเต้านม.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, ถ่ายเอกสาร.

"วิวาห์ชาวเกย์," (2544, 16 มกราคม). ***ผู้จัดการรายวัน.*** หน้า 25.

วีระ ไชยศรีสุข. (2533). ***สุขภาพจิต = Mental Health.*** ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ.

สมคิด บุญเรือง. (2516). ***การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้น มศ. 3 ในจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2515.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สมจิตต์ สินธุชัย. (2532). ***ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ การสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวในผู้ป่วยโรคไขข้อรูมาตอยด์.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม.(พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

สมโภชน์ สุขวัฒนา. (2520). "กามวิตถาร," ใน ***ตำราจิตเวชศาสตร์ สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย.*** หน้า 543 – 548. กรุงเทพฯ : อักษรไทย.

สมฤดี วังจินดา. (2540). ***ผลของการเล่านิทานประกอบหุ่นมือต่อการรับรู้ความเจ็บปวด พฤติกรรมความเจ็บปวดต่อการฉีดยาและทัศนคติต่อการฉีดยาในเด็กก่อนวัยเรียน อายุ 3 – 6 ปี.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สมศรี เปี่ยมสมบูรณ์. (2529). ***ปัญหารักร่วมเพศชาย : การศึกษาเฉพาะกรณีเกย์นักแสดงเมืองพัทยา.*** วิทยานิพนธ์ สม.ม. (สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา). กรุงเทพ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สมศรี แสงสว่างชัย. (2540). ***ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาของมารดาที่มีบุตรกลุ่มอาการดาวน์ซึ่งนำบุตรมารับการส่งเสริมพัฒนาการที่โรงพยาบาลในสังกัดรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สายสม ภานุมาศมณฑล. (2534). ***ความสัมพันธ์ระหว่างความหวังกับการปรับตัวในผู้ป่วยที่ทราบว่าเป็นโรคมะเร็งเม็ดโลหิตขาว.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2544, เมษายน). *"อัญจารี จากหญิงรักหญิงสู่ รถไฟสายสิทธิมนุษยชน,"* การศึกษานอกโรงเรียน. 4(7) : 38-39

สิงหนาถ อุสาโหและพรรณิกา ต่วนโสภณ. (2526). ***ความรู้เรื่องเกย์สำหรับคนที่ไม่ใช่เกย์.*** กรุงเทพฯ : แสงรุ้งการพิมพ์.

สิริชัย ประทีปฉาย. (2533). ***การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว.*** จันทบุรี : วิทยาลัยรำไพพรรณี.

สุชาติ โสมประยูร. (2527,เมษายน). *"การปรับตัวเพื่อสุขภาพจิต,"* สุขศึกษา พลศึกษา สันทนาการ. 10 (2) : 43 - 50.

สุดไฉน มีริยะเกิด. (2530). ***สุขจิตวิทยา.*** ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว สหวิทยาพุทธชินราช พิษณุโลก : วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม.

สุทธิพันธ์ ฟักสุวรรณ. (2537). ***การปรับตัวของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์และผู้สูงอายุนอกสถานสงเคราะห์ในเขตกรุงเทพมหานคร.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุภาพ ใบแก้ว. (2528). ***การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อด้านสุขภาพและความร่วมมือในการรักษาของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

สุภาพร ประดับสมุทร. (2532). ***พฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 12.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลีนิก). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

สุวัทนา อารีพรรค. (2524). ***ความผิดปกติทางจิต.*** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2543, 28 พฤศจิกายน). ***พฤติกรรมรักร่วมเพศ.*** (ออนไลต์). แหล่งที่มา : www.anjaree.com.

อติรัตน์ วัฒนไพลิน. (2527). ***การศึกษาเจตคติและพฤติกรรมทางเพศของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสารมิตร.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อรวรรณ จุลวงษ์. (2533). ***ปัจจัยคัดสรรกับการปรับตัวของผู้ป่วยทหาราชการสนามที่ถูกตัดอวัยวะแขนขา.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

อลงกลด แทนออมทอง, กฤษฎา บูรณารมย์และยงยุทธ สุขพิทักษ์. (2542, ธันวาคม). "ยืนที่ทำให้เป็นเกย์," ***ใกล้หมอ.*** 23(12) : 46 – 50.

อลิสา ชัยเทียนทอง. (2544). ***สุขภาพจิตและการปรับตัวของหญิงตั้งครรภ์ที่มารับบริการฝากครรภ์ แผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ถ่ายเอกสาร.

อักษราวุธ. (2544,15 พฤศจิกายน). ***ข้อเท็จจริงกับความเชื่อของสังคมเกี่ยวกับเกย์.*** (ออนไลต์). แหล่งที่มา : www.anjaree.com.

อัญชลี ฐิตะปุระ. (2536). ***ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับการปรับตัวของผู้ป่วยโรคลิ้นหัวใจ.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

อัมพา วรวัฒนชัย. (2533). ***การเปรียบเทียบการปรับตัวของข้าราชการบำนาญในกรุงเทพมหานครซึ่งอยู่ในและนอกชมรมผู้สูงอายุ.*** ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อำไพรัตน์ กลิ่นขจร. (2533). ***ความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัวกับพฤติกรรมการปรับตัวของผู้ป่วยสูงอายุที่มีกระดูกขาหักขณะเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล.*** วิทยานิพนธ์ วท.ม. (พยาบาลศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร..

อุดมศิลป์ ศรีแสงงาม. (2525). ***เพศ.*** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ป.สัมพันธ์พาณิชย์.

Bandura, Albert. (1969). ***Principles of Behavior Modification.*** New York : Holt Rinehart and Winston.

Conger, J.J. (1973). ***Adolescence and Youth : Psychological Development in A Changing World.*** New York : Harper and Raw.

Gilmer,B. and others. (1971). ***Industrial and Organizational Psychology.*** New York : McGraw – Hill.

Hurlock, Elizabeth B.(1978). ***Child Development.*** 6th ed. New York : McGraw – Hill.

Irving, Susan. (1983). ***Basic Psychiatric Nursing.*** 3rd ed. Philadelphia. W. B. Sauders Company.

Kallman, F.J. (1996). "Comparative Twin Study on The Genetic Aspects of Male Homosexuallay," ***Human sexuality today.*** *New Jersey : Prentice Hall.*

Kinsey, Alfred C; et.al. (1972). ***Abnormal Psychology.*** New York : D.Van Nostrand.

Lazarus, Richard.S. (1969). ***Patterns of Adjustment and Human Effectiveness.*** New York : McGraw - Hill.

Mercer, R.T. (1981, March – April). "A Theoretical Framework for Studying Factors that Impact on the Maternal Role," ***Nursing Research.*** 30 (176) : 73 – 77.

Northouse, LL. And Swain. (1987, July – August). " Adjustment of Patient and Husbands to the Initial of Breast Cancer," ***Nursing Research***. 36(214) : 221-225.

Osgood, Charles E. (1964, June). "Semantic Differential Techniques in the Comparison Study of Cultures," ***American Anthropologist.*** 66(3) : 171-200.

Roy, S.C.(1974). ***Introduction to Nursing: An Adaptation Model*** . New Jersey : Prentice Hill.

Saghir, M.T, and Robins, E. (1973). ***Male & Female Homosexuality : A Comprehensive Investigation.*** Baltimore : The Williams & Milking Company.

Shaffer, Laurance F. and Edward J. Shoben. (1956). ***The Psychology of Adjustment.*** Boston : Houghton Miffin.

Worchel ,Stephen and Goethals, George.R. (1985). ***Adjustment : pathways to Personal Growth.*** Englewood Clilfs, N.J. : Prentice-Hall.

Wyman, Melissa and Snyder, Mark. (1997, February). "Attitudes Toward "Gays in the Military" : A Functional Perspective," ***Journal of Applied Social Psychology.*** 27(4) : 306 – 329.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่า <u>ตรงตามความเป็นจริงตามการรับรู้ของตัวท่านมากที่สุด</u> คำถามทุกข้อในแบบสอบถามนี้ไม่มีข้อใดถูกหรือข้อใดผิด เป็นเพียงแบบสอบถามที่ตอบตามความคิดและความรู้สึกเท่านั้น ขอให้ท่านตอบคำถามให้ครบทุกข้อ โดยข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ และนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น สำหรับการวิเคราะห์และการนำเสนอผลของข้อมูล จะแสดงออกมาในลักษณะของภาพรวม ไม่ระบุ หรือเฉพาะเจาะจงของใครคนใดคนหนึ่ง และขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่สละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

<u>ตอนที่ 1</u> รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. เพศตามที่ท่านคิดอยากเป็น ☐ ชาย ☐ หญิง

3. อายุ _____ปี

4. การศึกษา
   - ☐ มัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า
   - ☐ อนุปริญญา หรือเทียบเท่า
   - ☐ ปริญญาตรี
   - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพของท่านตลอดระยะเวลา 6 เดือน
   - ☐ อาชีพอิสระหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว
   - ☐ อาชีพลูกจ้างหรือข้าราชการ
   - ☐ ว่างงาน

6. รายได้
   - ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท
   - ☐ 5,001 – 10,000 บาท
   - ☐ 10,001 – 15,000 บาท
   - ☐ 15,000 – 20,000 บาท
   - ☐ 20,001 - 25,000 บาท
   - ☐ สูงกว่า 25,000 บาทขึ้นไป

7. ลักษณะการใช้ชีวิตของท่านในปัจจุบัน
   - ☐ อาศัยอยู่ร่วมกันกับบิดามารดา
   - ☐ อยู่นอกบ้านตามลำพัง
   - ☐ อยู่ตามลำพังร่วมกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต
   - ☐ อยู่ร่วมบ้านกับบิดามารดาและกับแฟนที่เป็นเพศเดียวกันฉันคู่ชีวิต

ตอนที่2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลรักเพศเดียวกัน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดการรับรู้ของท่านว่า "ท่านคิดเห็นว่า บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนของท่าน หรือบุคคลทั่วไปในสังคม มีทัศนคติอย่างไรต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน" ขอให้ท่านพิจารณาข้อความ แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลรักเพศเดียวกัน

บิดา ของข้าพเจ้าเห็นว่า "บุคคลรักเพศเดียวกัน" เป็นบุคคลที่...

0. ปกติ	2	1✓	0	1	2	ผิดปกติ

คำแนะนำ

2 หมายความว่า ท่านรู้สึกว่า บิดาของท่านเห็นว่าบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นบุคคลปกติมาก

✓1 หมายความว่า ท่านรู้สึกว่า บิดาของท่านเห็นว่าบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นบุคคลปกติ

0 หมายความว่า ท่านรู้สึกว่า บิดาของท่านรู้สึกเฉย ๆ ต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน หรือ ท่าน ไม่แน่ใจ ว่าบิดาของท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อบุคคลรักเพศเดียวกันในคำถามข้อนี้

1 หมายความว่า ท่านรู้สึกว่า บิดาของท่านเห็นว่าบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นบุคคลผิดปกติ

2 หมายความว่า ท่านรู้สึกว่า บิดาของท่านเห็นว่าบุคคลรักเพศเดียวกันเป็นบุคคลผิดปกติมาก

บิดา ของข้าพเจ้า เห็นว่า "บุคคลรักเพศเดียวกัน" เป็นบุคคลที่ . . .

1.	มีคุณค่า	2	1	0	1	2	ไร้คุณค่า
2.	ยอมรับได้	2	1	0	1	2	ยอมรับไม่ได้
3.	น่าสนับสนุน	2	1	0	1	2	ควรต่อต้าน
4.	ไร้ศักดิ์ศรี	2	1	0	1	2	มีศักดิ์ศรี
5.	อันตราย	2	1	0	1	2	มีประโยชน์
6.	ปกติ	2	1	0	1	2	ผิดปกติ
7.	น่ายกย่อง	2	1	0	1	2	น่าดูถูก
8.	อ่อนแอ	2	1	0	1	2	เข้มแข็ง
9.	สำส่อน	2	1	0	1	2	ไม่สำส่อน
10.	ควรตำหนิ	2	1	0	1	2	น่าเห็นใจ
11.	ท้อแท้	2	1	0	1	2	มีชีวิตชีวา
12.	มีจริยธรรม	2	1	0	1	2	ไร้จริยธรรม
13.	ไว้ใจได้	2	1	0	1	2	ไม่น่าไว้วางใจ
14.	เครียดเก็บกด	2	1	0	1	2	ผ่อนคลายสบายๆ

มารดาของข้าพเจ้า เห็นว่า **"บุคคลรักเพศเดียวกัน"** เป็นบุคคลที่ . . .

1.	มีคุณค่า	2	1	0	1	2	ไร้คุณค่า
2.	ยอมรับได้	2	1	0	1	2	ยอมรับไม่ได้
3.	น่าสนับสนุน	2	1	0	1	2	ควรต่อต้าน
4.	ไร้ศักดิ์ศรี	2	1	0	1	2	มีศักดิ์ศรี
5.	อันตราย	2	1	0	1	2	มีประโยชน์
6.	ปกติ	2	1	0	1	2	ผิดปกติ
7.	น่ายกย่อง	2	1	0	1	2	น่าดูถูก
8.	อ่อนแอ	2	1	0	1	2	เข้มแข็ง
9.	สำส่อน	2	1	0	1	2	ไม่สำส่อน
10.	ควรตำหนิ	2	1	0	1	2	น่าเห็นใจ
11.	ท้อแท้	2	1	0	1	2	มีชีวิตชีวา
12.	มีจริยธรรม	2	1	0	1	2	ไร้จริยธรรม
13.	ไว้ใจได้	2	1	0	1	2	ไม่น่าไว้วางใจ
14.	เครียดเก็บกด	2	1	0	1	2	ผ่อนคลายสบายๆ

ญาติพี่น้องของข้าพเจ้า เห็นว่า "บุคคลรักเพศเดียวกัน" เป็นบุคคลที่ . . .

1.	มีคุณค่า	2	1	0	1	2	ไร้คุณค่า
2.	ยอมรับได้	2	1	0	1	2	ยอมรับไม่ได้
3.	น่าสนับสนุน	2	1	0	1	2	ควรต่อต้าน
4.	ไร้ศักดิ์ศรี	2	1	0	1	2	มีศักดิ์ศรี
5.	อันตราย	2	1	0	1	2	มีประโยชน์
6.	ปกติ	2	1	0	1	2	ผิดปกติ
7.	น่ายกย่อง	2	1	0	1	2	น่าดูถูก
8.	อ่อนแอ	2	1	0	1	2	เข้มแข็ง
9.	สำส่อน	2	1	0	1	2	ไม่สำส่อน
10.	ควรตำหนิ	2	1	0	1	2	น่าเห็นใจ
11.	ท้อแท้	2	1	0	1	2	มีชีวิตชีวา
12.	มีจริยธรรม	2	1	0	1	2	ไร้จริยธรรม
13.	ไว้ใจได้	2	1	0	1	2	ไม่น่าไว้วางใจ
14.	เครียดเก็บกด	2	1	0	1	2	ผ่อนคลายสบายๆ

เพื่อน ๆ ของข้าพเจ้า เห็นว่า "บุคคลรักเพศเดียวกัน" เป็นบุคคลที่ . . .

1.	มีคุณค่า	2	1	0	1	2	ไร้คุณค่า
2.	ยอมรับได้	2	1	0	1	2	ยอมรับไม่ได้
3.	น่าสนับสนุน	2	1	0	1	2	ควรต่อต้าน
4.	ไร้ศักดิ์ศรี	2	1	0	1	2	มีศักดิ์ศรี
5.	อันตราย	2	1	0	1	2	มีประโยชน์
6.	ปกติ	2	1	0	1	2	ผิดปกติ
7.	น่ายกย่อง	2	1	0	1	2	น่าดูถูก
8.	อ่อนแอ	2	1	0	1	2	เข้มแข็ง
9.	สำส่อน	2	1	0	1	2	ไม่สำส่อน
10.	ควรตำหนิ	2	1	0	1	2	น่าเห็นใจ
11.	ท้อแท้	2	1	0	1	2	มีชีวิตชีวา
12.	มีจริยธรรม	2	1	0	1	2	ไร้จริยธรรม
13.	ไว้ใจได้	2	1	0	1	2	ไม่น่าไว้วางใจ
14.	เครียดเก็บกด	2	1	0	1	2	ผ่อนคลายสบาย ๆ

บุคคลทั่วไปในสังคม เห็นว่า "บุคคลรักเพศเดียวกัน" เป็นบุคคลที่ . . .

1.	มีคุณค่า	2	1	0	1	2	ไร้คุณค่า
2.	ยอมรับได้	2	1	0	1	2	ยอมรับไม่ได้
3.	น่าสนับสนุน	2	1	0	1	2	ควรต่อต้าน
4.	ไร้ศักดิ์ศรี	2	1	0	1	2	มีศักดิ์ศรี
5.	อันตราย	2	1	0	1	2	มีประโยชน์
6.	ปกติ	2	1	0	1	2	ผิดปกติ
7.	น่ายกย่อง	2	1	0	1	2	น่าดูถูก
8.	อ่อนแอ	2	1	0	1	2	เข้มแข็ง
9.	สำส่อน	2	1	0	1	2	ไม่สำส่อน
10.	ควรตำหนิ	2	1	0	1	2	น่าเห็นใจ
11.	ท้อแท้	2	1	0	1	2	มีชีวิตชีวา
12.	มีจริยธรรม	2	1	0	1	2	ไร้จริยธรรม
13.	ไว้ใจได้	2	1	0	1	2	ไม่น่าไว้วางใจ
14.	เครียดเก็บกด	2	1	0	1	2	ผ่อนคลายสบายๆ

ตอนที่ 3 แบบสอบวัดการปรับตัว

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความ แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

ข้อ	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงค่อนข้างมาก	จริงปานกลาง	จริงเล็กน้อย	ไม่จริงเลย
1.	ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุขที่ได้อยู่กับคนในครอบครัว					
2.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองเหมือนเป็นตัวตลกให้คนอื่นหัวเราะ					
3.	บุคคลอื่นมักมองว่าข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความคิดอะไรดีๆ เสมอ					
4.	การเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันไม่ได้ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นทุกข์เลย					
5.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองขาดคนที่สามารถไว้วางใจพอที่จะเล่าเรื่องส่วนตัวให้ฟังได้					
6.	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายในชีวิต ท้อแท้ ว้าเหว่ และเดียวดาย					
7.	ข้าพเจ้ากังวลใจเกี่ยวกับการเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันของตนว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง					
8.	ข้าพเจ้ารู้สึกน้อยใจในโชคชะตา ที่ทำให้ตัวเองเป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน					
9.	ข้าพเจ้ารู้สึกห่อเหี่ยว เมื่อเห็นบุคคลอื่นประสบความสำเร็จในชีวิต					
10.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าบุคคลรอบข้างมักแสดงท่าทีที่ไม่เป็นมิตรกับข้าพเจ้าเมื่อรู้ว่าข้าพเจ้ามีพฤติกรรมรักเพศเดียวกัน					
11.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าบุคคลในครอบครัวยังรักและให้ความเข้าใจเป็นอย่างดีแม้รู้ว่าข้าพเจ้าเป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน					
12.	ข้าพเจ้าสามารถพูดชมเชยบุคคลอื่น เมื่อเวลาที่เขาสามารถทำอะไรๆ ได้ดี					
13.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่มีใครอยากจะเล่าปัญหาหรือพูดคุยกับข้าพเจ้า					
14	บุคคลในครอบครัวให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าได้ทำในสิ่งที่ตัวเองชอบ					

ข้อ	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงค่อนข้างมาก	จริงปานกลาง	จริงเล็กน้อย	ไม่จริงเลย
15.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อนๆ ไม่ชอบใจที่ข้าพเจ้าเป็นบุคคลรักเพศเดียวกัน					
16.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าบุคคลรอบข้างคอยจับผิดความประพฤติของข้าพเจ้าเสมอ					
17.	หากมีเพื่อนคนใดเดือดร้อน ข้าพเจ้าจะรีบเข้าไปช่วยเหลือทันที					
18.	ในงานเลี้ยงสังสรรค์ แม้มีคนที่ข้าพเจ้ารู้จักอยู่หลายคน แต่ข้าพเจ้าก็ยังรู้สึกเดียวดายเพราะตัวเองไม่เหมือนคนอื่นๆ					
19.	ข้าพเจ้าไม่กล้าเข้าไปร่วมวงสนทนากับญาติพี่น้องหากพวกเขาไม่ได้ชวน เพราะข้าพเจ้ามีพฤติกรรมในเรื่องที่พวกเขาไม่ชื่นชอบ					
20.	ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าจะปฏิบัติตัวอย่างไรให้เป็นที่ชื่นชอบของบุคคลอื่น					
21.	เมื่อมีเรื่องขัดใจกับใคร ข้าพเจ้ามักเข้าไปพูดจาปรับความเข้าใจกับเขาทันที					
22.	ข้าพเจ้ารู้สึกประหม่าเมื่อต้องเข้าไปในที่มีคนมากๆ เพราะรู้สึกกังวลใจกับบุคลิกภาพของตน					
23.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำที่ดีจากญาติพี่น้องเสมอ					
24.	ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจในการสร้างความคุ้นเคยกับบุคคลอื่น					
25.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเพื่อนร่วมงานเห็นว่าข้าพเจ้าไม่มีความสามารถในการทำงาน					
26.	ข้าพเจ้าให้ความสำคัญกับการทำงานกลุ่มและเต็มใจที่จะทำงานร่วมกันกับเพื่อน ๆ					
27.	ขณะทำงานร่วมกลุ่ม ข้าพเจ้ารู้สึกว่าตนเองไม่เป็นที่ต้องการและมักถูกทอดทิ้งจากเพื่อน					
28.	ข้าพเจ้าพอใจที่จะทำงานตามลำพังมากกว่าทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่น					
29.	ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนร่วมงาน					
30.	ข้าพเจ้าไม่กล้าพูดหรือเสนอความคิดเห็นใดๆ ขณะทำงานร่วมกับเพื่อน					

ข้อ	ข้อความ	จริงมากที่สุด	จริงค่อนข้างมาก	จริงปานกลาง	จริงเล็กน้อย	ไม่จริงเลย
31.	ข้าพเจ้าเห็นว่าการสร้างสัมพันธ์ที่ดี และการให้ความสนิทสนมคุ้นเคยกับเพื่อนร่วมงานเป็นสิ่งสำคัญ					
32.	หากแม้จะมีเพื่อนร่วมงานไม่ชอบในพฤติกรรมรักเพศเดียวกันของข้าพเจ้า แต่เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานร่วมกัน ข้าพเจ้าก็ทำอย่างเต็มความสามารถ					

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ข.

ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตาราง 18 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักเพศเดียวกัน กับการปรับตัวของบุคคลรักเพศเดียวกัน

ตัวแปร	การปรับตัว	ทัศนคติของบิดา	ทัศนคติของมารดา	ทัศนคติของญาติพี่น้อง	ทัศนคติของเพื่อน	ทัศนคติของบุคคลทั่วไป
การปรับตัว	1.000	.455**	.448**	.476**	.480**	.472**
ทัศนคติของบิดา		1.000	**.660****	.607**.	468**	.371**
ทัศนคติของมารดา			1.000	.584**	.535**	.484**
ทัศนคติของญาติพี่น้อง				1.000	**.543****	.485**
ทัศนคติของเพื่อน					1.000	**.414****
ทัศนคติของบุคคลทั่วไป						1.000

** P < .05

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางสาวพวงผกา มหาวีรชาติกุล
วันเดือนปีเกิด	12 มิถุนายน 2519
สถานที่เกิด	เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	36/20 ถ.พระราม 3 เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2534	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนนนทรีวิทยา
พ.ศ. 2541	นศ.บ. (วารสารศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
พ.ศ. 2545	กศ.ม. (วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ